

Exodus

Ginpabudlayan ang mga Israelinhon sa Egypt

¹ Amo ini ang mga anak nga lalaki ni Jacob* nga nag-upod sa iya sa Egypt, kaupod ang ila mga pamilya:

² Si Reuben, Simeon, Levi, Juda,

³ Isacar, Zebulun, Benjamin,

⁴ Dan, Naftali, Gad, kag Asher.

⁵ Si Jose didto na nga daan sa Egypt. 70 tanan ang kaliwat ni Jacob *sang nagkadto siya sa Egypt*.

⁶ Sang ulihi napatay si Jose kag ang tanan niya nga utod. Naglipas ang ina nga henerasyon,

⁷ pero madasig nga nagdamo ang ila mga kaliwat, ang kaliwat sang Israelinhon. Sa ila puwerte nga kadamo naglapta sila sa bisan diin nga parte sang Egypt.

⁸ Karon, may bag-o na nga hari sa Egypt nga wala makakilala kay Jose.

⁹ Nagsiling siya sa iya katawhan, “Tan-awa bala ninyo! Madamo na gid ang mga Israelinhon, gani delikado na ang aton kahimtangan.

¹⁰ Kay basi bala sa tion sang inaway magadampig sila sa aton mga kaaway kag magakontra sa aton, kag dayon makapalagyo sila sa aton nasyon. Gani mangita kita sang maayo nga paagi nga indi na sila magdamo pa.”

¹¹ Gani ginpadumalahan nila ang mga Israelinhon sa mga tawo nga nagpaantos kag nagpaobra

* **1:1** *Jacob*: sa Hebreo, *Israel*

sa ila sing tudo-tudo gid. Ginpaobra sa ila ang mga banwa sang Pitom kag Rameses nga bulutangan sang mga bodega sang hari sang Egypt.†

12 Pero samtang ginapabudlayan sila nga ginapabudlayan, nagadamo pa gid gani sila nga nagadamo, kag naglalapta pa gid sila *sa Egypt*. Gani hinadlukan na gid ang mga Egyptohanon sa ila.

13 Tungod sini, gindugangan pa gid nila ang ila kapintas sa pag-ulipon sa mga Israelinhon.

14 Wala gid sila sing kaluoy sa mga Israelinhon. Ginpabudlayan gid nila sila paagi sa pagpatrabaho sa ila sa mga tisa‡ kag pangsemento. Kag ginpaobra nila sila sing tudo-tudo sa uma.

15 Dayon nagsiling ang hari sang Egypt sa mga Hebreo nga paltera nga sila ni Shifra kag Pua,

16 “Sa inyo pagpabata sa mga Hebreo nga babayi, patya ninyo ang bata kon lalaki, pero kon babayi, indi lang pagpatya.”

17 Pero tungod nga nahadlok ang mga paltera sa Dios, wala nila pagtumana ang ginsiling sang hari, sa baylo ginpabay-an nila nga mabuhi ang mga lapsag nga lalaki.

18 Gani ginpatawag sang hari sang Egypt ang mga paltera kag ginpamangkot, “Ngaa ginhimo ninyo ini? Ngaa ginpabay-an ninyo nga mabuhi ang mga lapsag nga lalaki?”

19 Nagsabat ang mga paltera, “Ang mga Hebreo nga babayi indi pareho sa mga Egyptohanon nga babayi; mahapos lang sila magbata kag sa wala pa kami makaabot nakabata na sila.”

† 1:11 *hari sang Egypt*: sa Hebreo nga teksto, *Faraon* ‡ 1:14 *tisa*: sa English, *brick*

²⁰ Gani ginpakamaayo sang Dios ang mga paltera, kag nagdamo pa gid nga nagdamo ang mga Israelinhon.

²¹ Kag tungod nga nagatahod ang mga paltera sa Dios, ginhatagan sila sang Dios sang ila kaugalingon nga pamilya.

²² Sang ulihi nagmando ang hari sang Egypt sa tanan niya nga katawhan, “Ipanghaboy ninyo sa Suba sang Nilo ang tanan nga bata nga lalaki *sang mga Israelinhon* nga bag-o natawo, pero pabay-i lang nga mabuhi ang mga bata nga babayi.”

2

Ang Pagkatawo ni Moises

¹ May isa ka tawo nga kaliwat ni Levi nga naka-pangasawa sang isa ka babayi nga kaliwat man ni Levi.

² Nagbusong ini nga babayi kag nagbata sing lalaki. Sang makita niya nga maayo ang lawas sang bata, gintago niya ini sa sulod sang tatlo ka bulan.

³ Pero sang indi na niya matago ang bata, nagkuha siya sang basket nga hinimo halin sa *tanom nga papyrus* kag ginpintahan niya ini sang alkitran. Dayon ginsulod niya ang bata sa sini nga basket kag ginbutang ang basket sa mga tigbaw sa higad sang Suba sang Nilo.

⁴ Ang utod nga babayi sang sini nga bata nagatindog sa unhan nga nagatan-aw kon ano ang matabo sa bata.

⁵ Karon, ang anak nga babayi sang hari sang Egypt* nagkadto sa Suba sang Nilo para

* **2:5** *hari sang Egypt: sa Hebreo, Faraon*

magpaligo. Ang iya mga suluguon nga babayi nagalakat-lakat sa higad. Karon, nakita niya ang basket sa mga tigbaw, gani ginpakuha niya ini sa isa sang iya mga suluguon.

⁶ Dayon ginbuksan niya ang basket kag nakita niya ang bata nga nagahibi, gani naluoy gid siya sa bata. Nagsiling siya, “Isa ini sa mga Hebreo nga bata.”

⁷ Dayon nagpalapit ang utod nga babayi sang bata sa prinsesa[†] kag nagpamangkot, “Gusto mo bala nga kuhaan ko ikaw sang isa ka Hebreo nga babayi nga magpatiti *kag mag-atipan* sang bata para sa imo?”

⁸ Nagsabat ang prinsesa, “Sige.” Gani naglakat ang utod sang bata kag ginkadtuan niya ang ila iloy kag gindala sa prinsesa.

⁹ Nagsiling ang prinsesa sa iloy sang bata, “Dal-a ini nga bata, patitia *kag atipana* para sa akon kay suhulan ko ikaw.” Gani ginkuha niya ang bata kag gin-atipan.

¹⁰ Sang nalutas na ang bata, gindala siya sang iya iloy sa prinsesa, kag ginkabig siya sang prinsesa nga iya anak. Gin-ngalanan sang prinsesa ang bata nga Moises,[‡] kay siling niya, “Ginkuha ko siya sa tubig.”

Nagpalagyo si Moises sa Midian

¹¹ Isa ka adlaw, sang dako na si Moises, nagkadto siya sa iya mga kadugo, kag nakita niya nga ginapabudlayan sila kag ginapaobra

[†] **2:7** *prinsesa*: sa literal, *anak nga babayi sang Faraon*. Amo man sa bersikulo 8, 9 kag 10. [‡] **2:10** *Moises*: posible ang buot silingon sa Hebreo, *ginkuha*

sing tudo-tudo gid. Nakita niya ang isa ka Egyptohanon nga nagakastigo sang isa ka Hebreo nga iya kadugo.

¹² Nagpanan-aw tan-aw si Moises sa palibot kon may nagatulok; kag sang wala siya sing may nakita, ginpatay niya ang Egyptohanon kag ginlubong ang bangkay sa balas.

¹³ Pagkasunod nga adlaw, naglakat liwat siya kag nakita niya ang duha ka Hebreo nga naga-away. Ginpamangkot niya ang isa nga may sala, “Ngaa ginakastigo mo ang imo kapareho nga Hebreo?”

¹⁴ Nagsabat ang tawo, “Sin-o ang naghimo sa imo nga pangulo kag manughukom namon? Ano, patyon mo man bala ako pareho sa ginhimo mo sa Egyptohanon?” Hinadlukan si Moises kag nagsil-ing sa iya kaugalingon, “Nahibaluan gali sang mga tawo ang akon ginhimo.”

¹⁵ Pagkahibalo sang hari sang Egypt sa ginhimo ni Moises, nagtinguha siya sa pagpatay sa iya, pero nagpalagyo si Moises sa Midian kag didto nag-estar. Pag-abot niya sa Midian, nagpungko siya sa kilid sang bubon.

¹⁶ Karon, ang pito ka anak nga babayi sang pari sa Midian nagkadto sa pagsag-ob para sa mga ilimnan sang mga sapat sang ila amay.

¹⁷ May nag-abot man didto nga mga manugbantay sang sapat kag ginpahalin nila ang mga babayi kag ang ila mga sapat, pero ginbuligan sila ni Moises kag ginpainom pa niya ang ila mga sapat.

¹⁸ Pagpuli sang mga babayi sa ila amay nga si

Reuel,[§] ginpamangkot niya sila, “Ngaa temprano pa kamo nagpuli subong?”

¹⁹ Nagsabat sila, “May isa ka Egyptohanon nga nagbulig sa amon kontra sa mga manugbantay sang sapat, kag ginsag-uban pa gani niya kami kag ginpainom ang amon mga sapat.”

²⁰ Nagpamangkot ang ila amay, “Ti, diin na siya? Ngaa ginbayaan ninyo siya? Tawga ninyo siya kag agdaha nga magkaon.”

²¹ Nagsugot si Moises nga magdayon sa balay ni Reuel, kag sang ulihi ginpaasawa ni Reuel sa iya ang iya anak nga si Zipora.

²² *Nagbusong* si Zipora kag nagbata sing lalaki, kag gin-ngalanan siya ni Moises nga Gershom,* kay siling niya, “Pangayaw ako sa sini nga lugar.”

²³ Pagkaligad sang malawig nga tinuig, napatay ang hari sang Egypt. Pero sige gihapon ang pag-antos sang mga Israelinhon sa ila pagkaulipon. Nagpangayo sila sang bulig, kag nakaabot ini sa Dios.

²⁴ Nabatian sang Dios ang ila mga pag-ugayong, kag gindumdom niya ang iya kasugtanan kay Abraham, Isaac, kag kay Jacob.

²⁵ Nakita sang Dios ang ila kahimtangan kag naluoy gid siya sa ila.

3

Ang Pagtawag kay Moises

§ **2:18** *Reuel*: Amo ang isa ka ngalan ni Jetro. Tan-awa sa 3:1.

* **2:22** *Gershom*: posible ang buot silingon sa Hebreo, *pangayaw didto*

¹ Isa ka adlaw, nagabantay si Moises sa mga kasapatan sang iya ugangan nga si Jetro* nga pari sang Midian. Gindala ni Moises ang mga sapat sa unhan sang kamingawan kag nakaabot siya sa Horeb,† ang bukid sang Dios.

² Didto nagpakita sa iya ang anghel sang GINOO sa dagway sang nagadabadaba nga kalayo sa tunga sang kahoy-kahoy. Nakita ni Moises nga nagadabadaba ang kahoy-kahoy pero wala ini nagakasunog.

³ Nagsiling siya, “Makatilingala! Ngaa bala wala nagakasunog ina nga kahoy-kahoy? Palapitan ko abi kag tan-awon.”

⁴ Pagkakita sang GINOO nga nagpalapit si Moises sa pagtan-aw, nagtawag siya sa iya halin sa tunga sang kahoy-kahoy, “Moises, Moises!” Nagsabat si Moises, “Ano tani?”

⁵ Nagsiling ang Dios, “Indi ka na magpalapit pa. Ubaha ang imo sandalyas, kay balaan ang lugar nga imo ginatindugan.

⁶ Ako ang Dios sang imo mga katigulangan, ang Dios ni Abraham, Isaac, kag Jacob.” Gintabunan ni Moises ang iya guya, kay nahadlok siya magtan-aw sa Dios.

⁷ Dayon nagsiling ang GINOO, “Nakita ko gid ang pag-antos sang akon katawhan sa Egypt. Nabatian ko ang ila pagpangayo sang bulig tungod sa pagpaantos sa ila sang mga nagadumala sa ila sa trabaho, kag naluoy gid ako sa ila tungod sa ila mga pag-antos.

* **3:1** *Jetro*: Amo ang isa ka ngalan ni Reuel. † **3:1** *Horeb*: ukon, *Sinai*

⁸ Gani nagpanaog ako sa pagluwas sa ila sa kamot sang mga Egyptohanon, kag sa pagdala sa ila sa maayo, malapad, kag mapatubason nga duta,[‡] nga ginaestaran subong sang mga Canaanhon, Hithanon, Amornon, Periznon, Hivhanon, kag mga Jebusnon.

⁹ Karon *pamatii ini!* Nabatian ko ang pagpagayo sang bulig sang mga Israelinhon, kag nakita ko kon paano sila ginapabudlayan sang mga Egyptohanon.

¹⁰ Gani iPadala ko ikaw sa hari sang Egypt sa pagpaguwa sang akon katawhan nga mga Israelinhon sa Egypt.”

¹¹ Pero nagsiling si Moises sa Dios, “Sin-o gid ako nga magkadto sa hari kag magpaguwa sang mga Israelinhon sa Egypt?”

¹² Nagsiling ang Dios, “Magaupod ako sa imo, kag amo ini ang mangin tanda nga ako ang nagpadala sa imo: Kon mapaguwa mo na gani ang mga Israelinhon sa Egypt, magasimba kamo sa akon sa sini nga bukid.”

¹³ Nagsiling si Moises sa Dios, “Halimbawa, makadto ako sa mga Israelinhon kag magsiling sa ila nga ang Dios sang ila mga katigulangan amo ang nagpadala sa akon sa ila, kag mamangkot sila sa akon, ‘Sin-o ang iya ngalan?’ Ti, ano ang akon isabat sa ila?”

¹⁴ Nagsabat ang Dios kay Moises, “AKO ANG DIOS NGA AMO SA GIHAPON. § Amo ini ang imo isabat

[‡] **3:8** mapatubason nga duta: sa literal, *duta nga nagailig ang gatas kag honey*. Amo man sa bersikulo 17. § **3:14** *Ako...gihapon*: ukon, *Kon sin-o ako amo ako*. (Kon sa English, *I am who I am*, ukon, *I will be what I will be*.)

sa ila: ‘ANG DIOS NGA AMO SA GIHAPON amo ang nagpadala sa akon sa inyo.’”

¹⁵ Nagsiling pa gid ang Dios kay Moises, “Thambal ini sa mga Israelinhon: ‘Ang GINOO,* ang Dios sang inyo mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, kag Jacob, amo ang nagpadala sa akon sa inyo.’ Kilalahon ako sa akon ngalan nga GINOO† hasta san-o.”

¹⁶ *Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises*, “Lakat kag tipuna ang mga manugdumala sang Israel kag silinga sila, ‘Ang GINOO, ang Dios sang inyo mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, kag Jacob, nagpakita sa akon, kag nagsiling: Ginabantayan ko gid kamo, kag nakita ko ang ginahimo sang mga Egyptohanon sa inyo.

¹⁷ Nagapromisa ako nga paguwaon ko kamo sa Egypt nga sa diin nagaantos kamo, kag dal-on sa duta sang mga Canaanhon, Hithanon, Amornon, Periznon, Hivhanon, kag mga Jebusnon—ang duta nga maayo kag mapatubason.’

¹⁸ “Magapamati sa imo ang mga manugdumala sang Israel. Kag dayon, ikaw kag ang mga manugdumala magkadto sa hari sang Egypt kag magsiling sa iya, ‘Nagpakigkita sa amon ang GINOO, ang Dios sang mga Hebreo. Gani kon mahimo tuguti kami sa paglakat sing tatlo ka adlaw sa kamin-gawan sa paghalad sa GINOO nga amon Dios.’

¹⁹ Pero nahibaluan ko nga indi kamo pag-tugutan sang hari sang Egypt luwas lang kon may magpilit sa iya.

* **3:15** *GINOO*: ukon, *Yahweh*. Ini nga Hebreo posible naghalin sa pulong nga “ehyeh” (“I am”) nga makita sa bersikulo 14. † **3:15** *GINOO*: ukon, *Yahweh*

²⁰ Gani silutan ko ang mga Egyptohanon paagi sa mga milagro nga himuon ko sa ila. Pagkatapos tugutan na niya kamo sa paglakat.

²¹ Kag himuon ko nga magmaayo sa inyo ang mga Egyptohanon, para kon maglakat na kamo pabalunan pa nila kamo.

²² Ang mga babayi *nga Israelinhon* magapangayo sang mga alahas nga pilak kag bulawan kag sang mga bayo sa ila kasilingan *nga mga Egyptohanon* kag sa mga pangayaw didto sa Egypt. Kag ipasukso ninyo ini nga mga butang sa inyo mga kabataan. Sa sini nga paagi, makuhaan ninyo sang mga pagkabutang ang mga Egyptohanon.”

4

Ang mga Milagro nga Nagapakita sang Gahom sang Dios

¹ Nagsabat si Moises, “Paano kon indi magpati sa akon ang mga Israelinhon ukon magpamati sa akon isiling? Paano kon magsiling sila, ‘Wala nagpakita sa imo ang GINOO?’”

² Nagsiling ang GINOO sa iya, “Ano inang ginauyatan mo?” Nagsabat si Moises, “Baston.”*

³ Nagsiling ang GINOO, “Ihaboy ina sa duta.” Gani ginhaboy ni Moises ang baston kag nahimo ini nga man-og, kag nagdalagan siya palayo sini.

⁴ Nagsiling ang GINOO sa iya, “Dakpa ang man-og sa ikog.” Gani gindakop ni Moises ang man-og kag nahimo ini *liwat* nga baston.

* **4:2 Baston:** sa English, *staff*, nga ginagamit sang mga manugbantay sang mga karnero.

⁵ Nagsiling ang GINOO, “Himua ini nga milagro para magpati sila nga *ako*, ang GINOO, ang Dios sang ila mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, kag Jacob, nagpakita sa imo.”

⁶ Nagsiling pa gid ang GINOO, “Ibutang ang imo kamot sa sulod sang imo bayo.” Gintuman ini ni Moises, kag sang ginkuha na niya ang iya kamot, puwerte ini kaputi tungod nga gintubuan ini sang delikado nga balatian sa panit.[†]

⁷ Nagsiling ang GINOO, “Ibutang liwat ang imo kamot sa sulod sang imo bayo.” Gintuman ini ni Moises, kag sang ginkuha na niya ang iya kamot, maayo na ini pareho sa iban nga mga parte sang iya lawas.

⁸ Dayon nagsiling ang GINOO, “Kon indi sila magpati sa una nga milagro, mapati na sila sa ikaduha.

⁹ Pero kon indi pa gid gani sila magpati sa imo pagkatapos sining duha ka milagro, magkuha ka sang tubig sa Suba sang Nilo kag ibubo ini sa mamala nga duta, kag mahimo ini nga dugo.”

¹⁰ Nagsiling si Moises sa GINOO, “Ginoo, indi ako maayo maghambal. Halin pa sang una pigaw ako pahambalon, kag bisan subong nga nagapakighambal ka sa akon nga imo alagad. Nagautol-utol ako kon maghambal.”

¹¹ Nagsiling ang GINOO sa iya, “Sin-o bala ang nagahimo sang baba sang tawo? Sin-o bala ang nagahimo sa iya nga bungol ukon apa? Sin-o bala

[†] **4:6** *delikado nga balatian sa panit*: sa iban nga mga translations, *aro*. Ang Hebreo nga pulong sini ginagamit sa pila ka klase sang balatian sa panit nga ginakabig nga mahigko, suno sa Lev. 13.

ang nagabuot nga makakita siya ukon mabulag? Indi bala ako, ang GINOO?

¹² Gani lakat, kay buligan ko ikaw sa paghambal kag tudluan ko ikaw kon ano ang imo ihambal.”

¹³ Pero nagsiling si Moises, “O Ginoo, kon mahimo magpadala ka na lang sang iban.”

¹⁴ Naakig ang GINOO kay Moises, kag nagsiling siya, “Ti, si Aaron na lang nga imo utod, nga kaliwat man ni Levi. Nahibaluan ko nga maayo siya maghambal. Nagapakadto na siya gani diri sa pagpakigkita sa imo. Malipay gid siya kon makita niya ikaw.

¹⁵ Estoryahon mo siya, kag tudluan mo siya kon ano ang iya ihambal. Buligan ko kamo nga duha sa paghambal, kag tudluan ko man kamo kon ano ang inyo himuon.

¹⁶ Si Aaron ang magahambal sa mga tawo para sa imo. Tudluan mo siya kon ano ang iya ihambal, subong nga daw ikaw ang Dios.

¹⁷ Kag dal-a ang imo baston agod paagi sina makahimo ka sang mga milagro.”

Nagbalik si Moises sa Egypt

¹⁸ Nagbalik si Moises kay Jetro nga iya ugangan kag nagsiling sa iya, “Tuguti ako sa pagbalik sa akon mga kadugo sa Egypt sa pagtan-aw kon bala buhi pa sila.” Nagsiling si Jetro, “Sige, kag maayo lang nga paglakat.”

¹⁹ Antes maghalin si Moises sa Midian nagsiling ang GINOO sa iya, “Sige, balik na sa Egypt kay nagkalamatay na ang tanan nga gusto magpatay sa imo.”

²⁰ Gani ginkuha ni Moises ang iya asawa kag mga anak nga lalaki kag ginpasakay sa donkey kag nagbalik sa Egypt. Gindala man niya ang baston *nga ginsugo* sang Dios *nga iya dal-on*.

²¹ Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Pag-abot mo sa Egypt, himuon mo gid sa atubangan sang hari ang tanan nga milagro nga ginapahimo ko sa imo. Ginhatagan ko ikaw sang gahom sa paghimo sina. Pero patig-ahon ko ang tagipusuon sang hari para indi niya pagtugutan nga maghalin ang mga Israelinhon.

²² Dayon silingon mo siya, ‘Amo ini ang ginasil-ing sang GINOO: Ginakabig ko ang Israel nga akon kamagulangan nga anak nga lalaki,

²³ gani ginsugo ko ikaw nga palakton mo siya para makasimba siya sa akon, pero wala ka mag-sugot. Gani patyon ko ang kamagulangan mo nga anak nga lalaki!’”

²⁴ Sang nagapanglakaton na *si Moises kag ang iya pamilya*, nagpahuway sila sa isa ka palahuwayan. Ginkadtuan sang GINOO si Moises kag patyon kuntani.

²⁵⁻²⁶ Pero nagkuha si Zipora sang matalom nga bato kag gintuli ang iya anak, kag ang panit nga iya nakuha gintandog niya sa kinatawo[‡] ni Moises. Dayon nagsiling si Zipora, “Ikaw isa ka duguon nga bana sa akon.” (Ginhambal ini ni Zipora nga may kaangtanan sa pagkatuli.) Gani wala pagpatya sang GINOO si Moises.

²⁷ Karon, nagsiling ang GINOO kay Aaron, “Lakat kag sugataa si Moises sa kamingawan.” Gani

[‡] **4:25-26** *kinatawo*: ukon, tiil

ginsugata niya si Moises sa Bukid sang Dios kag ginhalukan *bilang pag-abiabi*.

²⁸ Ginsugiran dayon ni Moises si Aaron sang tanan nga ginsugo sang GINOO nga ihambal niya, kag sang tanan nga milagro nga ipahimo sa iya.

²⁹ Gani naglakat sila nga duha, kag gintipon nila ang tanan nga manugdumala sang mga Israelinhon.

³⁰ Ginsugiran sila ni Aaron sang tanan nga ginsiling sang GINOO kay Moises. Kag ginhimo ni Moises ang mga milagro sa atubangan sang mga tawo,

³¹ kag nagpati sila. Sang nahibaluan nila nga nagakabalaka ang GINOO sa ila kag nakita niya ang ila mga pag-antos, nagluhod sila kag nagsimba sa GINOO.

5

Nag-estorya si Moises kag si Aaron sa Hari sang Egypt

¹ Sang ulihi nagkadto si Moises kag si Aaron sa hari sang Egypt* kag nagsiling, “Amo ini ang ginasiling sang GINOO, ang Dios sang Israel: ‘Palakta ang akon katawhan, para makasaulog sila sang piesta para sa akon sa kamingawan.’”

² Nagsiling ang hari, “Sin-o gid ang GINOO nga magpati ako sa iya kag magtugot nga palakton ko ang mga Israelinhon? Wala ako nakakilala sa GINOO kag indi ko pagpalakton ang mga Israelinhon.”

* **5:1** *hari sang Egypt*: sa Hebreo, *Faraon*. Amo man sa masunod nga mga bersikulo.

³ Nagsabat si Moises kag si Aaron, “Nagpakita sa amon ang Dios sang mga Israelinhon. Gani kon mahimo tuguti kami sa paglakat sing tatlo ka adlaw sa kamingawan para makahalad kami sang mga halad sa GINOO nga amon Dios, kay kon indi gani, pamatyon niya kami paagi sa balatian ukon inaway.”†

⁴ Pero nagsiling ang hari sang Egypt, “Ngaa pauntaton ninyo ang mga tawo sa ila trabaho? Balik na kamo sa inyo mga obra!

⁵ Tan-awa kon daw ano kadamo sang tawo nga pauntaton ninyo sa pag-obra.”

⁶ Sadto gid nga adlaw, nagmando ang hari sa mga *Egyptohanon nga* nagadumala sa mga Israelinhon sa trabaho kag sa mga porman *nga Israelinhon. Siling niya,*

⁷ “Indi na kamo maghatag sa mga trabahador sang mga dagami nga gamiton nila sa paghimo sang mga tisa, kundi sila na mismo ang magpanguha sini.

⁸ Pero dapat amo man gihapon kadamo nga tisa ang ila himuon. Mga matamad sila, amo ina nga nagapangabay sila nga palakton ko sila para makahalad sila sa ila Dios.

⁹ Paobraha pa gid sila sing tudo para magsako pa gid sila kag indi na magsagi pamati sa mga binutig.”

¹⁰ Gani naglakat sila sa mga Israelinhon kag nagsiling, “Nagsugo ang hari nga indi na namon kamo paghatagan sang dagami.

† 5:3 *inaway*: sa literal, *espada*

¹¹ Kamo na ang magpangita sini bisan diin, pero amo man gihapon kadamo nga tisa ang inyo himuon.”

¹² Gani naglalapta ang mga Israelinhon sa bilog nga Egypt sa pagpanguha sang dagami.

¹³ Ginapadali sila sang mga manugdumala sa trabaho nga nagasiling, “Himua ninyo ang amo gihapon nga kadamuon sang tisa kada adlaw pareho sang inyo ginahimo sadto sang ginahatagan pa kamo sang dagami.”

¹⁴ Dayon ginkastigo nila ang mga porman nga Israelinhon kag ginpamangkot, “Ngaa wala ninyo mahimo kahapon kag subong ang kadamuon sang tisa nga ginapahimo sa inyo, nga pareho kadamo sadto?”

¹⁵ Gani nagkadto dayon ang mga porman nga Israelinhon sa hari kag nagreklamo, “Ngaa amo ini ang pagtratar mo sa amon nga imo mga suluguon?”

¹⁶ Wala kami ginahatagan sang dagami, pero ginapilit kami nga maghimo sang amo man gihapon kadamo nga tisa, kag ginakastigo pa kami. Sala gid ini sang imo mga tinawo!”

¹⁷ Nagsiling ang hari, “Mga matamad gid kamo, amo ina nga nagapangabay kamo nga palakton ko kamo para makahalad kamo sa GINOO.

¹⁸ Balik na kamo sa inyo mga obra! Indi kamo paghatagan sang dagami, pero amo man gihapon kadamo nga tisa ang inyo himuon.”

¹⁹ Tungod nga nag-insister ang hari nga himuon gid nila ang kadamuon sang tisa nga ginapahimo sa ila kada adlaw, nareyalisar sang mga porman nga Israelinhon nga mabudlayan gid sila.

²⁰ Paghalin nila sa hari, nakita nila si Moises kag si Aaron nga nagahulat sa ila.

²¹ Nagsiling sila kay Moises kag kay Aaron, “Kabay pa nga silutan kamo sang GINOO, kay tungod sa inyo nangakig sa amon ang hari kag ang iya mga opisyal. Ang inyo ginhimo mangin kabangdanan sa pagpatay nila sa amon.”

Nagpromisa ang Dios nga Luwason Niya ang mga Israelinhon

²² Nagdangop liwat si Moises sa GINOO kag nagpangamuyo, “O Ginoo, ngaa ginapaantos mo ang imo katawhan? Ngaa bala nga ginpadala mo pa ako sa ila?”

²³ Halin sang ginsugid ko sa hari ang imo mensahi, ginpintasan pa gid niya ang imo katawhan, kag wala mo gid sila pagluwasa.”

6

¹ Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Karon makita mo kon ano ang pagahimuon ko sa hari sang Egypt.* Tungod sa gahom nga akon ipakita, tugutan niya nga maghalin kamo sa iya nasyon. Mapilitan siya nga magpahalin sa inyo.”

² Nagsiling pa gid ang Dios kay Moises, “Ako amo ang GINOO.

³ Nagpakita ako kay Abraham, kay Isaac, kag kay Jacob bilang Makagagahom nga Dios, pero wala ko ginpahayag sa ila ang akon ngalan nga GINOO†.

* **6:1** *hari sang Egypt*: sa Hebreo, *Faraon*. Amo man sa masunod nga mga bersikulo. † **6:3** *GINOO*: Tan-awa ang footnote sa 3:15.

⁴ Naghimo ako sang kasugtanan sa ila, nga ihatag ko sa ila ang duta sang Canaan nga sa diin nag-estar sila bilang mga pangayaw.

⁵ Nabatian ko ang mga pag-ugayong sang mga Israelinhon nga ginaulipon sang mga Egyptohanon, kag ginadumdom ko ang akon kasugtanan *sa ila*.

⁶ Gani silinga ang mga Israelinhon: ‘Ako amo ang GINOO. Hilwayon ko kamo sa pagkaulipon sa Egypt. Paagi sa akon gahom, silutan ko sing puwerte gid ang mga Egyptohanon, kag luwason ko kamo.

⁷ Kabigon ko kamo nga akon katawhan kag ako mangin inyo Dios. Dayon mahibaluan ninyo nga ako amo ang GINOO nga inyo Dios nga naghilway sa inyo sa pagkaulipon sa Egypt.

⁸ Dal-on ko kamo sa duta nga akon ginsumpa nga ihatag kay Abraham, Isaac kag Jacob. Ihatag ko ini sa inyo, kag inyo ini panag-iyahan. Ako amo ang GINOO.’”

⁹ Ginhambal ini ni Moises sa mga Israelinhon, pero wala sila nagpati sa iya tungod kay nadulaan na sila sing paglaom sa sobra nga pagpaantos sa ila bilang mga ulipon.

¹⁰ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises,

¹¹ “Lakat, kag silinga ang Faraon nga hari sang Egypt nga pahalinhon na niya ang mga Israelinhon sa iya nasyon.”

¹² Pero nagsiling si Moises sa GINOO, “Kon ang mga Israelinhon indi gani magpamati sa akon, ang hari pa ayhan? Labi na nga indi ako maayo maghambal!”

¹³ Pero nagsiling ang GINOO kay Moises kag kay Aaron, “Silinga ninyo ang mga Israelinhon kag ang Faraon nga hari sang Egypt nga ginsugo ko kamo sa pagpaguwa sa mga Israelinhon sa Egypt.”

Ang mga Katigulangan ni Moises kag ni Aaron

¹⁴ Amo ini ang mga katigulangan sang mga pan-imalay nga naghalin sa mga tribo sang Israel: Ang mga anak nga lalaki ni Reuben, nga kamagulangan nga anak ni Israel, amo sila ni Hanoc, Palu, Hezron, kag Carmi. Sila kag ang ila mga kaliwat amo ang mga pamilya nga naghalin kay Reuben.

¹⁵ Ang mga anak nga lalaki ni Simeon amo sila ni Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Zohar, kag Shaul. (Ining si Shaul anak ni Simeon sa Canaanhon nga babayi.) Sila kag ang ila mga kaliwat amo ang mga pamilya nga naghalin kay Simeon.

¹⁶ Ang mga anak nga lalaki ni Levi suno sa kasaysayan sang iya mga kaliwat amo sila ni Gershon, Kohat, kag Merari. Nagkabuhi si Levi sing 137 ka tuig.

¹⁷ Ang mga anak nga lalaki ni Gershon amo si Libni kag si Shimei.

¹⁸ Ang mga anak nga lalaki ni Kohat amo sila ni Amram, Izhar, Hebron, kag Uziel. Nagkabuhi si Kohat sing 133 ka tuig.

¹⁹ Ang mga anak nga lalaki ni Merari amo si Mali kag si Mushi. Amo ini ang mga pamilya nga naghalin kay Levi suno sa kasaysayan sang iya mga kaliwat.

²⁰ Ginpangasawa ni Amram si Jokebed nga utod sang iya amay. Kag ang ila mga anak nga lalaki

amo si Aaron kag si Moises. Nagkabuhi si Amram sing 137 ka tuig.

²¹ Ang mga anak nga lalaki ni Izhar amo sila ni Kora, Nefeg, kag Zicri.

²² Ang mga anak nga lalaki ni Uziel amo sila ni Mishael, Elzafan, kag Sitri.

²³ Ginpangasawa ni Aaron si Elisheba, nga anak ni Aminadab kag utod ni Nashon. Ang ila mga anak nga lalaki amo sila ni Nadab, Abihu, Eleazar, kag Itamar.

²⁴ Ang mga anak nga lalaki ni Kora amo sila ni Asir, Elkana, kag Abiasaf. Sila kag ang ila mga kaliwat amo ang mga pamilya nga naghaling kay Kora.

²⁵ Si Eleazar nga anak ni Aaron nagpangasawa sa isa sa mga anak ni Putiel. Ang ila anak nga lalaki amo si Finehas.

Sila amo ang mga katigulangan sang mga pamilya nga naghaling kay Levi.

²⁶ Ang Aaron kag Moises nga ginmitlang sa sini nga lista amo man ang Aaron kag Moises nga ginsugo sang GINOO nga paguwaon ang bilog nga puwersa sang Israel sa Egypt.

²⁷ Amo ini sila ang nagpakighambal sa Faraon nga hari sang Egypt nga paguwaon ang mga Israelinhon sa Egypt.

Si Aaron ang Maghambal para kay Moises

²⁸ Sang nagpakig-estorya sadto ang GINOO kay Moises sa Egypt,

²⁹ nagsiling siya sa iya, “Ako amo ang GINOO. Sugiri ang Faraon nga hari sang Egypt sang tanan nga ginsiling ko sa imo.”

³⁰ Pero nagsiling si Moises sa GINOO, “Indi ako maayo maghambal, gani indi magpamati ang hari sa akon.”

7

¹ Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Pamati! Himuon ko ikaw nga daw isa ka dios para sa hari sang Egypt.* Magapakighambal ka sa iya paagi kay Aaron nga imo utod.

² Sugiri si Aaron sang tanan nga ginasing ko sa imo, kag ipasing ini sa iya sa hari. Silingon niya ang hari nga paguwaon niya ang mga Israelinhon sa iya nasyon.

³ Pero patig-ahon ko ang tagipusuon sang hari, kag bisan pa maghimo ako sang madamo nga milagro kag makatilingala nga mga butang sa Egypt,

⁴ indi siya magpamati sa inyo. Dayon silutan ko ang Egypt sing puwerte gid, kag paguwaon ko ang bilog nga puwersa sang Israel nga akon katawhan.

⁵ Kon masilutan ko na ang mga Egyptohanon, kag mapaguwa ko na ang mga Israelinhon sa ila nasyon, mahibaluan nila nga ako amo ang GINOO.”

⁶ Gintuman ni Moises kag ni Aaron ang ginsugo sang GINOO sa ila.

⁷ Nagaedad si Moises sing 80 ka tuig kag si Aaron 83 sang nagpakighambal sila sa hari sang Egypt.

⁸ Nagsiling ang GINOO kay Moises kag kay Aaron,

* **7:1** *hari sang Egypt: sa Hebreo, Faraon. Amo man sa masunod nga mga bersikulo.*

9 “Kon magsiling ang hari sang Egypt nga maghimo kamo sang milagro, ikaw Moises magsiling kay Aaron, ‘Ihaboy ang imo baston sa atubangan sang hari, kag mahimo ini nga man-og.’”

10 Gani nagkadto si Moises kag si Aaron sa hari kag ginhimo nila ang ginsiling sang GINOO. Ginhaboy ni Aaron ang iya baston sa atubangan sang hari kag sang iya mga opisyal, kag nahimo ini nga man-og.

11 Ginpatawag dayon sang hari ang iya mga maalamon nga tawo kag mga madyikero, kag paagi sa ila nga mga madyik, nahimo man nila ang pareho sadto nga milagro.

12 Ang kada isa sa ila naghaboy sang ila baston kag nahimo man ini nga mga man-og. Pero ginlamon sang man-og ni Aaron ang ila mga man-og.

13 Pero matig-a gihapon ang tagipusuon sang hari, kag wala siya nagpamati kay Moises kag kay Aaron, pareho sang ginsiling sang GINOO.

Ang Suba sang Nilo Nangin Dugo

14 Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Matig-a gid ang tagipusuon sang hari; indi niya pagpalakton ang katawhan sang *Israel*.

15 Gani kadtuan mo ang hari buwas sa aga sa iya pagkadto sa Suba sang Nilo. Didto ka magpakigkita sa iya sa higad sang suba kag dal-on mo gid ang imo baston nga nahimo nga man-og.

16 Silingon mo siya, ‘Ang GINOO, ang Dios sang mga Hebreo, nagsugo sa akon sa pagsiling sini sa imo: Palakta ang akon katawhan para

makasimba sila sa akon sa kamingawan. Pero hasta subong wala ka gid nagtuman.

¹⁷ *Ako*, ang GINOO, nagasiling nga paagi sa akon pagahimuon mahibalan mo nga ako amo ang GINOO. Paagi sa sini nga baston, hampakon ko ang tubig sang Nilo kag mahimo ang tubig nga dugo.

¹⁸ Magakalamatay ang mga isda, kag magabaho ang suba, kag indi na makainom ang mga Egyptohanon sang tubig sini.’”

¹⁹ Nagsiling pa gid ang GINOO kay Moises, “Silinga si Aaron nga itudlo niya ang iya baston sa mga katubigan sang Egypt: sa mga suba, sapa, kanal, punong kag sa tanan nga ginatipunan sang tubig, kag mahimo ini tanan nga dugo. Amo ini ang matabo sa bisan diin sa Egypt. Pati ang tubig sa mga *suludlan*[†] nga kahoy ukon bato mangin dugo.”

²⁰ Gintuman ni Moises kag ni Aaron ang ginsugo sang GINOO. Samtang nagatulok ang hari kag ang iya mga opisyal, ginbayaw ni Aaron ang iya baston kag ginhampak sa Suba sang Nilo, kag ang tanan nga tubig nahimo nga dugo.

²¹ Nagkalamatay ang mga isda kag nagbaho gid ang suba, gani indi na makainom ang mga Egyptohanon. Bisin diin sa Egypt may mga dugo.

²² Pero ginhimo man ini nga milagro sang mga madyikero nga Egyptohanon paagi sa ila madyik. Gani matig-a gihapon ang tagipusuon sang hari, kag wala siya nagpamati kay Moises kag kay Aaron, pareho sang ginsiling sang GINOO.

[†] **7:19** *tubig sa mga suludlan*: ukon, *tubig nga ginabubo sa mga dios-dios*

²³ Nagbalik ang hari sa iya palasyo, kag wala lang niya ato ginsapak.

²⁴ Nagkutkot ang mga Egyptohanon sa palibot sang Suba sang Nilo para makakuha sang ilimnon nga tubig, kay indi na nila mainom ang tubig sa suba.

Ang mga Paka

²⁵ Pagkaligad sang pito ka adlaw halin sang paghampak sang GINOO sang Suba sang Nilo *paagi kay Aaron*,

8

¹ Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Kadtui ang hari sang Egypt* kag silinga siya, ‘Amo ini ang ginasiling sang GINOO: Palakta ang akon katawhan para makasimba sila sa akon.

² Kon indi mo gani sila pagpalakton, padagsaon ko ang mga paka sa bilog mo nga nasyon.

³ Mapuno sang mga paka ang Suba sang Nilo kag magasulod sila sa imo palasyo, sa imo kuwarto kag bisan sa imo hiligdaan. Magasulod man sila sa mga balay sang imo mga opisyal kag sang imo katawhan, kag pati sa mga dapog kag sa ginamasahan sang harina.

⁴ Luksuhan ka sang mga paka pati ang imo katawhan kag ang tanan mo nga opisyal.’”

⁵ Nagsiling pa gid ang GINOO kay Moises, “Silinga si Aaron nga iuntay niya ang iya kamot nga may baston sa mga suba, sapa, kanal, kag sa

* **8:1** *hari sang Egypt:* sa Hebreo, *Faraon*. Amo man sa masunod nga mga bersikulo.

mga punong, kag magaguluwa ang mga paka sa bilog nga Egypt.”

⁶ Gani gin-untay ni Aaron ang iya kamot sa mga tubig sang Egypt, kag nagguluwa ang mga paka kag naglapta sa bilog nga Egypt.

⁷ Pero ginhimo man ini nga milagro sang mga madyikero paagi sa ila mga madyik. Napaguwa man nila ang mga paka sa *mga katubigan sang Egypt*.

⁸ Ginpatawag sang hari si Moises kag si Aaron kag ginsilingan, “Magpangamuyo kamo sa GINOO nga kuhaon niya ang mga paka sa akon kag sa akon katawhan, kag palakton ko ang *inyo* mga kasimanwa sa paghalad sa GINOO.”

⁹ Nagsiling si Moises sa hari, “Hambala lang ako kon san-o ako magpangamuyo para sa imo, sa imo mga opisyal, kag sa imo katawhan, para madula inang mga paka sa inyo kag sa inyo mga balay. Kag ang mabilin lang nga mga paka amo ang sa Suba sang Nilo.”

¹⁰ Nagsabat ang hari, “*Pangamuyui ako* buwas.” Nagsiling si Moises, “Matuman ina suno sa ginsiling mo para mahibaluan mo nga wala na sing iban nga pareho sa GINOO nga amon Dios.

¹¹ Madula ang tanan nga paka sa inyo; ang mabilin lang amo ang sa Suba sang Nilo.”

¹² Paghalin ni Moises kag ni Aaron sa hari, nagpangamuyo si Moises sa GINOO nga kuhaon niya ang mga paka nga iya ginpadala sa Egypt.

¹³ Kag gintuman sang GINOO ang ginpangabay ni Moises. Nagkalamatay ang mga paka sa mga balay, sa mga ugsaran, kag sa mga kaumahan.

14 Gintipon ini sang mga Egyptohanon kag mataas gid ang ila mga tinumpok, kag nagbaho ang *bilog nga* duta sang *Egypt*.

15 Pero pagkakita sang hari nga wala na ang mga paka, ginpatig-a niya liwat ang iya tagipusuon, kag wala siya nagpamati kay Moises kag kay Aaron, pareho sang ginsiling sang GINOO.

Ang mga Lamok

16 Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Silinga si Aaron nga ihampak niya ang baston sa duta, kag mahimo nga mga lamok[†] ang mga yab-ok sa bilog nga duta sang *Egypt*.”

17 Gintuman nila ini, kag sang ginhampak ni Aaron sang iya baston ang duta, nahimo nga mga lamok ang mga yab-ok sa bilog nga duta sang *Egypt*. Kag nagsalakay ang mga lamok sa mga tawo kag sa mga sapat.

18 Gintinguhaan man ini sang mga madyikero nga sundon paagi sa ila mga madyik, pero wala nila masunod. Padayon nga nagsalakay ang mga lamok sa mga tawo kag sa mga sapat.

19 Nagsiling ang mga madyikero sa hari, “Dios ang naghimo sini!” Pero matig-a gihapon ang tagipusuon sang hari, kag wala gid siya nagpamati, pareho sang ginsiling sang GINOO.

Ang mga Sapat-sapat

20 Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Aga ka pa magbangon buwas kag kadtui ang hari samtang nagapakadto siya sa suba. Silinga siya nga amo ini

[†] **8:16** *lamok*: ukon, kuto. Indi klaro ang buot silingon sang Hebreo sini.

ang akon ginasiling: ‘Palakta ang akon katawhan para makasimba sila sa akon.

²¹ Kon indi mo gani sila pagpalakton, padal-an ko ikaw sang madamo gid nga mga sapat-sapat nga magahalit sa imo kag sa imo mga opisyal kag katawhan. Mapuno sang mga sapat-sapat ang inyo mga balay, kag ang duta matabunan sini.

²² Pero indi mangin pareho sina sa duta sang Goshen nga sa diin nagaestar ang akon katawhan; indi makita didto ang madamo gid nga mga sapat-sapat, para mahibaluan ninyo nga ako, ang GINOO, ara sa *sina nga* lugar.

²³ Lainon ko ang akon pagtratar sa akon katawhan sa imo katawhan. Ini nga milagro himuon ko buwas.’”

²⁴ Ginhimo matuod ini sang GINOO. Nagsulod ang madamo gid nga mga sapat-sapat sa palasyo sang hari kag sa mga balay sang iya mga opisyal, kag ang bilog nga duta sang Egypt nahalitan sini.

²⁵ Gani ginpatawag dayon sang hari si Moises kag si Aaron, kag ginsilingan, “Sige, maghalad kamo sa inyo Dios, pero diri lang sa Egypt.”

²⁶ Nagsabat si Moises, “Indi puwede nga diri kami maghalad sa Egypt, kay ang amon mga halad sa GINOO nga amon Dios makangilil-ad para sa mga Egyptohanon. Kag kon maghalad kami sang mga halad nga makangilil-ad para sa ila, sigurado nga batuhon nila kami.

²⁷ Kinahanglan malakat kami sing tatlo ka ad-law pakadto sa kamingawan sa paghalad didto sang mga halad sa GINOO nga amon Dios, suno sa ginsugo niya sa amon.”

²⁸ Nagsiling ang hari, “Tugutan ko kamo nga

maghalad sang mga halad sa GINOO nga inyo Dios sa kamingawan, pero indi lang kamo magpalayo. Karon, pangamuyui na ninyo ako.”

²⁹ Nagsabat si Moises, “Sige, paghalin ko diri, mangamuyo ako sa GINOO, kag sa buwas madula na sa inyo tanan ang mga sapat-sapat. Pero siguraduhon mo nga indi mo kami pagtuntuhon liwat nga indi kami pagpalakton sa paghalad sang mga halad sa GINOO.”

³⁰ Naghalin dayon si Moises, kag nagpangamuyo sa GINOO,

³¹ kag gintuman sang GINOO ang ginpangabay ni Moises. Naghalin ang mga sapat-sapat sa tanan nga Egyptohanon. Wala gid sing may nabilin nga mga sapat-sapat.

³² Pero ginpatig-a gihapon sang hari ang iya tagipusuon kag wala niya pagpalakta ang mga Israelinhon.

9

Ang Balatian sa mga Kasapatan

¹ Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Kadtui ang hari sang Egypt* kag silinga siya, ‘Amo ini ang ginasiling sang GINOO, ang Dios sang mga Hebreo: Palakta ang akon katawhan para makasimba sila sa akon.

² Kon indi mo pa gid gani sila pagpalakton,

³ padal-an ko sang makamamatay nga balatian ang imo mga kasapatan nga ara sa uma—mga kabayo, mga donkey, mga camel, mga baka, mga karnero, kag mga kanding.

* **9:1** *hari sang Egypt:* sa Hebreo, *Faraon*. Amo man sa masunod nga mga bersikulo.

⁴ Pero lainon ko ang akon pagtratar sa kasapatan sang mga Israelinhon sa kasapatan sang mga Egyptohanon, para wala sing may mapatay sa mga kasapatan sang mga Israelinhon.’”

⁵ Ginpahibalo sang GINOO nga himuon niya ini pagkasunod nga adlaw,

⁶ kag ginhimo niya matuod ini. Nagkalamatay ang tanan nga kasapatan sang mga Egyptohanon *nga ara sa uma*, pero wala gid sing may napatay sa mga kasapatan sang mga Israelinhon.

⁷ Nagpadala ang hari sang mga tawo sa pag-usisa kon matuod nga wala sing may napatay sa mga kasapatan sang mga Israelinhon. Pero bisan nahibaluan niya nga matuod ini, matig-a gihapon ang iya tagipusuon kag wala niya pagpalakta ang mga Israelinhon.

Ang mga Hubag

⁸ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises kag kay Aaron, “Magkuha kamo sang tag-isa ka hakop nga abo sa hurnohan kag isabwag ini ni Moises sa hangin sa atubangan sang hari.

⁹ Magalapta ini nga yab-ok sa bilog nga Egypt, kag tungod sini magatubo ang mga hubag sa lawas sang mga tawo kag sang mga sapat.”

¹⁰ Gani nagkuha si Moises kag si Aaron sang abo sa hurnohan kag nagtindog sa atubangan sang hari. Ginsabwag ini ni Moises sa hangin, kag gintubuan sang mga hubag ang mga tawo kag mga sapat.

¹¹ Bisan ang mga madyikero indi makaatubang kay Moises, kay pati sila gintubuan man sang mga hubag pareho sa tanan nga Egyptohanon.

¹² Pero ginpatig-a pa gid sang GINOO ang tagipusuon sang hari, kag wala gid siya nagpamati kay Moises kag kay Aaron, pareho sang ginsiling sang GINOO kay Moises.

Ang Ulan nga Yelo

¹³ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Aga ka pa magbangon buwas kag kadtui ang hari, kag silinga, ‘Amo ini ang ginasiling sang GINOO, ang Dios sang mga Hebreo: Palakta ang akon katawhan para makasimba sila sa akon.

¹⁴ Kay kon indi gani, magapadala ako sang grabe gid nga kahalitan sa imo, sa imo mga opisyal, kag sa imo katawhan para mahibaluan mo nga wala na sang pareho sa akon sa bilog nga kalibutan.

¹⁵ Bisan sadto pa, puwede ko ikaw laglagon kag ang imo katawhan paagi sa balatian, kag wala ka na kuntani subong.

¹⁶ Pero gintugutan ko ikaw nga mabuhi para sa sini nga katuyuan: agod mapakita ko sa imo ang akon gahom kag agod mangin bantog ang akon ngalan sa bilog nga kalibutan.

¹⁷ Pero nagapabugal ka gihapon sa akon katawhan, kag wala mo sila gintugutan nga maglakat.

¹⁸ Gani buwas, sa amo man sini nga oras, paulanon ko sang yelo nga puwerte kabaskog, nga wala pa gid matabo sa Egypt halin sang pagtukod sini.

¹⁹ Gani magsugo ka gilayon nga pasilungan ang tanan mo nga kasapatan kag ang tanan mo nga ulipon nga ara sa uma, kay ang tanan nga ara sa

guwa, tawo man ukon sapat, magakalamatay kon matup-an sang ulan nga yelo.’”

²⁰ Ang iban nga mga opisyal sang hari hinadlukan sa ginsiling sang GINOO, gani dali-dali nila nga ginpapasilong ang ila mga ulipon kag mga kasapatan.

²¹ Pero may iban nga wala nagsapak sa ginsiling sang GINOO; ginpabay-an nila sa guwa ang ila mga ulipon kag mga kasapatan.

²² Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Ibayaw ang imo baston[†] sa langit para magaulan sang yelo sa bilog nga Egypt—sa mga tawo, sa mga sapat kag sa tanan nga tanom.”

²³ Gani sang ginbayaw ni Moises ang iya baston sa langit, ginpadaguob sang GINOO, ginpaulan sang yelo kag ginpakilat. Ang mga yelo nga ginpaulan sang GINOO sa duta sang Egypt

²⁴ amo ang pinakagrabe halin sang nanging isa ka nasyon ang Egypt. Samtang nagaulan sang mga yelo, sige ang pangilat.

²⁵ Ang tanan nga tawo kag sapat nga ara sa guwa nahalitan, pati ang tanan nga tanom kag kahoy.

²⁶ Ang wala lang maulanan sang yelo amo ang Goshen nga sa diin nagaestar ang mga Israelinhon.

²⁷ Ginpatawag dayon sang hari si Moises kag si Aaron. Nagsiling siya sa ila, “Sini nga tion ginaako ko nga nakasala ako. Husto ang GINOO; kag ako kag ang akon katawhan amo ang sala.

²⁸ Pangabaya ang GINOO nga untatan na niya ining puwerte nga daguob kag ulan nga yelo. Palak-

[†] **9:22** *baston*: sa Hebreo, *kamot*. Pero tan-awa sa bersikulo 23.

ton ko na kamo; indi na kamo dapat magpabilin pa diri.”

²⁹ Nagsabat si Moises, “Kon makaguwa na ako sa siyudad, bayawon ko ang akon mga kamot sa *pagpangamuyo* sa GINOO. Dayon magauntat ang daguob kag indi na mag-ulan sang yelo, para mahibaluan mo nga ang kalibutan iya sang GINOO.

³⁰ Pero nahibaluan ko nga ikaw kag ang imo mga opisyal wala gihapon nagakahadlok sa GINOONG Dios.”

³¹ (Nagkalapierdi ang mga *tanom nga flax*‡ kag barley, kay alanihon na sadto ang mga barley kag nagapamulak na ang mga flax.

³² Pero wala nagkalapierdi ang mga trigo kag espelta§ kay indi pa ini alanihon.)

³³ Naghalin si Moises sa hari kag nagguwa sa siyudad. Ginbayaw niya ang iya mga kamot sa *pagpangamuyo* sa GINOO; kag nag-untat ang daguob, ang pagtupa sang mga yelo, kag ang ulan.

³⁴ Pagkakita sang hari nga nag-untat na ang ulan, ang mga yelo, kag ang daguob, nagpakasala siya liwat. Ginpatig-a niya kag sang iya mga opisyal ang ila tagipusuon.

³⁵ Sa katig-a sang iya tagipusuon wala niya pagpalakta ang mga Israelinhon, pareho sang ginsil-ing sang GINOO paagi kay Moises.

10

Ang mga Apan

‡ 9:31 *flax*: Tanom nga ginahimo nga linen. § 9:32 *espelta*: Ang Hebreo sini nagatumod sa isa ka klase sang uyas.

¹ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Kadtui ang hari sang Egypt,* kay ginpatig-a ko ang iya tagipusuon kag ang tagipusuon sang iya mga opisyal, para padayon ko nga mapakita sa ila ining akon mga milagro,

² kag para masugid ninyo sa inyo mga anak kag mga apo kon paano ko ginsilutan ang mga Egyptohanon kag kon paano ako naghimo sang mga milagro sa ila. Sa sini nga paagi mahibaluan ninyo nga ako amo ang GINOO.”

³ Gani nagkadto si Moises kag si Aaron sa hari kag nagsiling sa iya, “Amo ini ang ginasiling sang GINOO, ang Dios sang mga Hebreo, ‘Hasta san-o ka pa bala nga indi magpaubos sa akon? Palakta ang akon katawhan para makasimba sila sa akon.

⁴ Kon indi mo gani sila pagpalakton, padal-an ko buwas sang mga apan ang imo nasyon.

⁵ Tungod sa ila kadamo, indi na makita ang duta. Pagakaunon nila ang nabilin nga mga tanom nga wala mapierdi sang ulan nga yelo, pati ang tanan ninyo nga kahoy.

⁶ Mapuno sang mga apan ang imo palasyo kag ang mga balay sang imo mga opisyal kag mga katawhan. Wala gid sing may nakita nga pareho sini sa duta sang Egypt halin sang pag-abot diri sang inyo mga katigulangan hasta subong.” Dayon nagtalikod sila ni Moises kag naglakat.

⁷ Nagsiling ang mga opisyal sang hari sa iya, “Hasta san-o mo pa bala pabay-an ini *nga kalami-*

* **10:1** *hari sang Egypt:* sa Hebreo, *Faraon*. Amo man sa masunod nga mga bersikulo.

dad[†] nga maghalit sa aton? Palakta na ang mga Israelinhon, para makasimba sila sa GINOO nga ila Dios. Wala mo bala nareyalisar nga guba na ang Egypt?”

⁸ Gani ginpabalik liwat si Moises kag si Aaron sa hari. Nagsiling ang hari sa ila, “Sige, makalakat na kamo sa pagsimba sa GINOO nga inyo Dios. Pero sugiri ninyo ako kon sin-o ang inyo updon sa paglakat.”

⁹ Nagsabat si Moises, “Malakat kami tanan, bata kag tigulang. Dal-on namon ang amon mga kabataan kag mga kasapatan, kay tanan kami mag-asaulog sang piesta para sa GINOO.”

¹⁰ Nagsiling ang hari *nga may pag-insulto*, “Kabay pa nga updan kamo sang GINOO kon palakton ko kamo kag ang inyo pamilya! Maathag nga malain ang inyo tuyo *kay malagyo kamo*.

¹¹ Indi ako magsugot! Ang mga lalaki lang ang maglakat para magsimba sa GINOO, kon amo gid man ina ang inyo gusto.” Ginpahalin dayon si Moises kag si Aaron sa atubangan sang hari.

¹² Nagsiling dayon ang GINOO kay Moises, “Itudlo ang imo baston[‡] sa duta sang Egypt para mag-abot ang mga apan, kag kaunon nila ang nabilin nga mga tanom nga wala mapierdi sang ulan nga yelo.”

¹³ Gani gintudlo ni Moises ang iya baston sa duta sang Egypt, kag nagpadala ang GINOO sang hangin nga halin sa east sa bilog nga adlaw kag gab-i. Pagkaaga nagdala ang hangin sang mga apan

[†] **10:7** *ini nga kalamidad: ukon, ini nga tawo, nga ang buot silingon si Moises.* [‡] **10:12** *baston: sa Hebreo, kamot. Pero tan-awa sa bersikulo 13.*

¹⁴ nga puwerte kadamo, kag naghugpa ini sa bilog nga Egypt. Wala pa gid sing pareho sadto nga pagsalakay sang apan halin sang una kag bisan sang ulihi.

¹⁵ Nagtabon sila sa bilog nga duta *sang Egypt* hasta nga daw nag-itom ang duta. Ginpan-gaon nila ang nabilin nga mga tanom nga wala mapierdi sang ulan nga yelo, pati ang tanan nga bunga sang kahoy. Wala gid sing may nabilin nga tanom sa bilog nga Egypt.

¹⁶ Dali-dali nga ginpatawag sang hari si Moises kag si Aaron, kag ginsilingan, “Nakasala ako sa GINOO nga inyo Dios kag sa inyo.

¹⁷ Gani patawara ninyo ako liwat, kag mag-pangamuyo kamo sa GINOO nga inyo Dios nga kuhaon niya sa akon ining *mga apan nga* makap-atay *sa mga tanom.*”

¹⁸ Ginbayaan dayon ni Moises ang hari kag nag-pangamuyo sa GINOO.

¹⁹ Nagsabat ang GINOO paagi sa pagpadala sang mabaskog nga hangin nga halin sa west, kag ginpalid sini ang mga apan sa Mapula nga Dagat. Wala na gid sing apan nga nabilin sa bilog nga Egypt.

²⁰ Pero ginpatig-a gihapon sang GINOO ang tagipusuon sang hari, kag wala niya pagpalakta ang mga Israelinhon.

Ang Kadulom

²¹ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Ibayaw ang imo kamot sa langit para tabunan sang puwerte nga kadulom ang duta sang Egypt.”

²² Gani ginbayaw ni Moises ang iya kamot sa langit, kag nagdulom gid sa bilog nga duta sang Egypt sa sulod sang tatlo ka adlaw.

²³ Wala sing may nagguwa nga mga Egyptohanon sa ila balay sa sulod sang tatlo ka adlaw kay indi sila makakita. Pero ang mga Israelinhon ya may kasanag sa ila lugar nga ginaestaran.

²⁴ Ginpatawag dayon sang hari si Moises kag ginsilingan, “Sige, magsimba na kamo sa GINOO. Dal-a pati ang inyo mga pamilya, pero ibilin lang ang inyo mga kasapatan.”

²⁵ Pero nagsabat si Moises, “Kinahanglan nga dal-on namon ang amon mga kasapatan para makahalad kami sang mga halad, pati na sang mga halad nga ginasunog para sa GINOO nga amon Dios.

²⁶ Dal-on gid namon ang amon mga kasapatan; wala gid sing may mabilin bisan isa sa ila, kay wala kami kahibalo kon ano nga sapat ang ipahalad sa amon sang GINOO nga amon Dios. Mahibaluan lang namon ini kon didto na kami.”

²⁷ Pero ginpatig-a gihapon sang GINOO ang tagipusuon sang hari, kag wala niya sila pagpalakta.

²⁸ Nagsiling ang hari kay Moises, “Halin ka sa akon atubangan! Indi ka na magpakita sa akon liwat, kay kon makit-an ko pa gani ikaw, ipapatay ko ikaw.”

²⁹ Nagsabat si Moises, “Kon amo ina ang gusto mo, indi na ako magpakita sa imo liwat.”

11

Pagapatyon ang mga Kamagulangan nga Lalaki sang mga Egyptohanon

¹ Nakasiling sadto ang GINOO kay Moises, “Padal-an ko sang isa pa ka kahalitan ang hari kag ang Egypt. Pagkatapos sina, palakton na niya kamo. Tabugon pa gani niya kamo tungod nga gusto na gid niya nga maghalin kamo.

² Silinga ang mga Israelinhon, lalaki kag babayi, nga magpangayo sila sa ila mga kasilingan *nga mga Egyptohanon* sang mga alahas nga pilak kag bulawan.”

³ (Ginbuot sang GINOO nga magmaayo ang mga Egyptohanon sa mga Israelinhon. Kag gintahod gid si Moises sang mga opisyal sang hari kag sang mga pumuluyo sang Egypt.)

⁴ Gani nagsiling si Moises sa hari, “Amo ini ang ginasiling sang GINOO: ‘Magalabay ako sa Egypt sa mga tungang gab-i,

⁵ kag magakalamatay ang mga kamagulangan nga lalaki sa Egypt, halin sa kamagulangan sang hari, nga amo ang magabulos sa trono, pakadto sa kamagulangan sang pinakakubos nga ulipon nga babayi. Pati ang tanan nga kamagulangan sang mga kasapatan magakalamatay man.

⁶ Mabatian ang puwerte nga paghinibi sa bilog nga Egypt nga wala pa gid matabo halin sang una, kag wala na sing may matabo pa nga pareho sini.

⁷ Pero sa mga Israelinhon bisan taghol sang ido indi mabatian.’ Sa sini nga paagi mahibaluan ninyo nga lain ang pagtratar sang GINOO sa mga Israelinhon sang sa mga Egyptohanon.

⁸ Kag ang tanan mo nga opisyal magapalapit sa akon nga nagasaludo kag magasiling, ‘Lakat ka na upod sa mga tawo nga nagasunod sa imo!’ Pagkatapos sina, malakat ako.” Dayon naghaling si

Moises sa atubangan sang hari nga puwerte ang iya kaakig.

⁹ Nagsiling sadto ang GINOO kay Moises, “Indi magpamati ang hari sa imo para madamo pa nga milagro ang himuon ko sa Egypt.”

¹⁰ Ini nga mga milagro ginhimo ni Moises kag ni Aaron sa atubangan sang hari, pero ginpatig-a sang GINOO ang tagipusuon sang hari, kag wala pagtuguti sang hari nga maghalin ang mga Israelinhon sa iya nasyon.

12

Ang Paglabay sang Anghel

¹ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises kag kay Aaron didto sa Egypt,

² “Sugod subong, ini nga bulan amo ang una nga bulan sang tuig para sa inyo.

³ Ipahibalo ninyo sa bilog nga komunidad sang Israel nga sa ikanapulo nga adlaw sang sini nga bulan, ang kada pamilya magpreparar sang isa ka karnero ukon kanding.

⁴ Kon ang isa ka pamilya gamay lang nga indi makaubos sang isa ka karnero, mag-ambitanay sila sang ila kasilingan. Partidahon nila ini suno sa ila kadamuon kag suno sa makaon sang kada tawo.

⁵ Kinahanglan ang karnero ukon kanding nga pilion ninyo lalaki nga isa pa lang ka tuig kag wala sing deperensya.

⁶ Atipanon ninyo ini hasta sa sirom sang ika-14 nga adlaw sang sini nga bulan nga amo ang tion nga ang bilog nga komunidad sang Israel mag-ihaw sang sini nga mga sapat.

⁷ Dayon magkuha kamo sang dugo sini kag lamhitan ninyo ang ibabaw kag kilid sang hamba* sang mga puwertahan sang mga balay nga kaunan ninyo sang mga karnero.

⁸ Sa sina nga gab-i, ang kaunon ninyo amo ang litson nga karnero, mapait nga mga tanom, kag tinapay nga wala sing inugpahabok.

⁹ Indi ninyo pagkaunon ang karne nga hilaw ukon linaga, kundi litsunon ninyo ini nga bilog upod ang ulo, tiil kag kasudlan.

¹⁰ Ubuson ninyo ini kaon, kag kon may mabilin gid man pagkaaga, sunuga ninyo.

¹¹ Sa tion nga kaunon ninyo ini, preparado na kamo sa paglakat. Isuksok ninyo ang inyo mga sandalyas kag uyati ang inyo baston, kag magdali-dali kaon. Amo ina ang Piesta sang Paglabay sang Anghel nga saulugon ninyo sa pagpadungog sa akon.

¹² “Sa sina gid nga gab-i magalabay ako sa Egypt kag pamatyon ko ang tanan nga kamagulangan nga mga lalaki *sang mga Egyptohanon*, tawo man ukon sapat. Silutan ko ang tanan nga dios sang Egypt. Ako amo ang GINOO.

¹³ Ang dugo nga *ginlamhit ninyo sa hamba sang inyo mga puwertahan* amo ang mangin tanda nga mahibaluan ko kon diin ang mga balay nga inyo ginaestaran. Kon makita ko ang dugo, labayan ko lang ang inyo balay, kag indi kamo mahalitan kon silutan ko na ang Egypt.

¹⁴ “Dapat dumdumon ninyo ina nga adlaw hasta san-o. Sauluga ninyo ina bilang piesta sa pag-

* **12:7** *hamba*: sa English, *doorpost*

padungog sa akon. Ini nga pagsulundan dapat tumanon ninyo hasta sa palaabuton nga mga hen-erasyon.

¹⁵ Sa sulod sang pito ka adlaw magkaon kamo sang tinapay nga wala sing inugpahabok. Sa nahauna mismo nga adlaw, kuhaa ninyo ang tanan nga inugpahabok sa inyo mga balay, kay ang bisan sin-o nga magkaon sang tinapay nga may inugpahabok halin sa una nga adlaw hasta sa ikapito nga adlaw, indi pagkabigon nga sakop sang Israel.

¹⁶ Sa nahauna nga adlaw kag sa ikapito nga adlaw, magtipon kamo sa pagsimba sa akon. Indi kamo mag-obra sa sina nga mga adlaw, luwas lang sa pagpreparar sang pagkaon para inyo kaunon. Amo lang ina ang inyo himuon.

¹⁷ “Sauluga ninyo ang Piesta sang Tinapay nga Wala sing Inugpahabok, kay magapadumdom ini sa inyo sang adlaw nga ginpaguwa ko ang inyo bilog nga puwersa sa Egypt. Sauluga ninyo ini hasta san-o bilang pagsulundan nga dapat ninyo tumanon hasta sa palaabuton nga mga hen-erasyon.

¹⁸ Magsugod kamo sa pagsaulog sini halin sa sirom sang ika-14 nga adlaw sang nahauna nga bulan hasta sa sirom sang ika-21 nga adlaw, kag kinahanglan nga magkaon kamo sang tinapay nga wala sing inugpahabok.

¹⁹ Sa sulod sang pito ka adlaw, dapat wala sing inugpahabok nga makita sa inyo mga balay. Ang bisan sin-o nga magkaon sang tinapay nga may inugpahabok indi pagkabigon nga sakop sang komunidad sang Israel, tumandok man siya ukon

pangayaw.

²⁰ Huo, indi gid kamo magkaon sang bisan ano nga may inugpahabok sa *tion sinang piesta*, bisan diin man kamo nagaestar.”

²¹ Dayon ginpatawag ni Moises ang tanan nga manugdumala sang Israel kag ginsilingan, “Silinga ang tanan ninyo nga pamilya, nga magkuha sila sang karnero ukon kanding kag ihawon nila sa pagsaulog sang Piesta sang Paglabay sang Anghel.

²² Patuluon ninyo ang dugo sini sa yahong. Dayon magkuha kamo sang sanga sang isopo kag itum-oy ini sa dugo kag ipalhit sa ibabaw kag sa kilid sang hamba sang *inyomga* puwertahan. Kag wala sing may magguwa sa inyo balay hasta mag-aga.

²³ Kay magalabay ang GINOO sa Egypt sa pag-pamatay sa mga *kamagulangan nga mga lalaki sang mga* Egyptohanon. Pero kon makita sang GINOO ang dugo sa ibabaw kag kilid sang hamba sang *inyomga* puwertahan, malabay lang siya sa inyo mga balay kag indi niya pagtugutan ang Manuglaglag sa pagsulod sa inyo mga balay sa pagpamatay sa *inyo mga kamagulangan nga lalaki*.

²⁴ Ini nga pagsulundan dapat tumanon ninyo kag sang inyo mga kaliwat hasta san-o.

²⁵ Padayuna ninyo ang paghimo sini nga sere-monya kon magsulod na kamo sa duta nga gin-promisa sang GINOO nga ihatag sa inyo.

²⁶ Kag kon magpamangkot gani ang inyo mga kabataan kon ano ang buot silingon sini nga ser-emonya,

²⁷ amo ini ang inyo isabat: ‘Piesta ini sang Paglabay sang Anghel nga ginasaulog sa pagpadungog sa GINOO, kay naglabay lang siya sa mga balay sang mga Israelinhon sa Egypt sang pagpamatay niya sang mga Egyptohanon.’”

Pagkatapos hambal ni Moises, nagluhod ang mga Israelinhon kag nagsimba sa GINOO.

²⁸ Kag ginhimo nila ang ginsugo sang GINOO kay Moises kag kay Aaron.

²⁹ Sang mga tungang gab-i, ginpamatay sang GINOO ang tanan nga kamagulangan nga lalaki sa Egypt, halin sa kamagulangan sang hari, nga amo ang magabulos sa trono, hasta sa kamagulangan sang mga priso nga ara sa prisohan. Kag ginpamatay man niya ang tanan nga kamagulangan sang mga kasapatan.

³⁰ Sadto nga gab-i nakabugtaw ang hari kag ang tanan niya nga opisyal kag ang tanan nga Egyptohanon. Kag nabatian ang puwerte nga paghinibi sa Egypt, kay wala gid sing balay nga wala sing patay.

³¹ Sadto gid mismo nga gab-i, ginpatawag sang hari si Moises kag si Aaron kag ginsilingan, “Sige, lakat na kamo! Bayai na ninyo ang akon nasyon. Lakat na kamo kag magsimba sa GINOO, suno sa inyo ginpangabay.

³² Dal-a ninyo ang inyo mga kasapatan, suno man sa inyo ginpangabay, kag maglakat na kamo. Pero pangabaya man ninyo ang inyo Dios nga kaluoyan ako!”

³³ Ginpadali sang mga Egyptohanon ang mga Israelinhon sa paghalin sa ila nasyon, kay siling

nila, “*Kon indi kamo maghalin*, magakalamatay kami tanan!”

³⁴ Gani gindala sang mga Israelinhon ang ila mga linamas nga harina nga wala sing inugpahabok nga nasulod sa suludlan. Ginputos nila ini sa ila mga bayo kag ginpas-an.

³⁵ Ginhimo sang mga Israelinhon ang ginsiling sa ila ni Moises nga mangayo sa mga Egyptohanon sang mga alahas nga pilak kag bulawan, kag mga bayo.

³⁶ Ginbuot sang GINOO nga magmaayo ang mga Egyptohanon sa mga Israelinhon, gani ginhatag sang mga Egyptohanon ang ila ginpangayo. Sa sini nga paagi, ginkuhaan nila sang mga pagkabutang ang mga Egyptohanon.

³⁷ Nagpanglakaton ang mga Israelinhon halin sa Rameses pakadto sa Sucot. Mga 600,000 tanan ka lalaki, wala labot sang mga babayi kag mga kabataan.

³⁸ Madamo man nga mga indi Israelinhon ang nag-upod sa ila, kag madamo man nga mga kasapatan *ang ila gindala*.

³⁹ *Kon magpundo sila para magkaon*, nagaluto sila sang tinapay nga wala sing inugpahabok halin sa linamas nga harina nga ila gindala halin sa Egypt. Wala ini ginbutangan sang inugpahabok tungod kay ginpadali sila sang mga Egyptohanon sa paghalin kag wala na sila sing tion sa pag-preparar sang ila pagkaon.

⁴⁰ Ang kalawigon sang pag-estar sang mga Israelinhon sa Egypt mga 430 ka tuig.

⁴¹ Sa katapusan mismo nga adlaw sang 430 ka tuig, naghalin ang bilog nga puwersa sang GINOO

sa Egypt.

⁴² Sang sina nga gab-i nga naghalin ang mga Israelinhon sa Egypt, daw sa nagpulaw ang GINOO sa pagbantay sa ila. Gani sa amo man nga gab-i kada tuig, magapulaw ang mga Israelinhon sa pagpadungog sa GINOO. Dapat himuon nila ini hasta sa palaabuton nga mga henerasyon.

Ang mga Pagsulundan Parte sa Piesta sang Paglabay sang Anghel

⁴³ Nagsiling ang GINOO kay Moises kag kay Aaron, “Amo ini ang mga pagsulundan parte sa Piesta sang Paglabay sang Anghel:

“Ang mga pangayaw indi dapat magkaon sang kalan-on nga ginpreparar sa sini nga piesta.

⁴⁴ Makakaon ang tanan nga ulipon nga ginbakal kon natuli sila,

⁴⁵ pero indi makakaon ang mga sinuhulan nga trabahador kag ang mga pangayaw.

⁴⁶ Dapat kaunon ini sa sulod sang balay sa diin ginpreparar ini; indi gid pagdal-on ang karne sa guwa sang balay, kag indi gid pagbalion ang tul-an sini.

⁴⁷ Dapat saulugon ini sang bilog nga komunidad sang Israel.

⁴⁸ “Kon ang pangayaw nga nagaestar upod sa inyo gusto magsaulog sang Piesta sang Paglabay sang Anghel sa pagpadungog sa GINOO, dapat tulion anay ang tanan nga lalaki sa iya panimalay. Dayon makaupod siya sa pagsaulog bilang isa ka tumandok *nga Israelinhon*. Pero indi gid puwede makaupod ang tawo nga wala matuli.

⁴⁹ Ini nga pagsulundan para sa mga tumandok *nga Israelinhon* kag sa mga pangayaw nga nagaes-tar upod sa inyo.”

⁵⁰ Ginhimo sang tanan nga Israelinhon ang gin-sugo sang GINOO kay Moises kag kay Aaron.

⁵¹ Kag sadto gid nga adlaw ginpaguwa sang GINOO ang bilog nga puwersa sang Israel sa Egypt.

13

Ang Pagdedikar sa mga Kamagulangan nga Lalaki

¹ Nagsiling ang GINOO kay Moises,

² “Idedikar sa akon ang tanan nga kamagu-langan nga lalaki sang mga Israelinhon kag ang tanan nga kamagulangan nga sapat. Akon sila.”

³ Dayon nagsiling si Moises sa mga tawo, “Dum-duma ninyo ini nga adlaw, nga amo ang ad-law nga ginpaguwa kamo sa Egypt halin sa pagkaulipon. Kay ginpaguwa kamo sang GINOO paagi sa iya gahom. Indi kamo magkaon sang tinapay nga may inugpahabok.

⁴ *Dumduma ninyo* ini nga adlaw sang bulan sang Aviv*—ang adlaw nga ginpaguwa kamo sa Egypt.

⁵ Dapat saulugon ninyo ini kon dal-on na kamo sang GINOO sa duta sang mga Canaanhon, Hithanon, Amornon, Hivhanon, kag mga Jebus-non. Amo ini ang duta nga ginsumpa sang GINOO sa inyo mga katigulangan nga ihatag sa inyo. Ini nga duta maayo kag mapatubason.†

* **13:4** Aviv: Ang nahauna nga bulan sang Hebreo nga kalendaryo. Natuon ini sa bulan sang Marso kag Abril. † **13:5** duta...mapatubason: sa literal, duta nga nagailig ang gatas kag honey.

⁶ *Sa tion sang inyo pagsaulog*, magkaon kamo sang tinapay nga wala sing inugpahabok sa sulod sang pito ka adlaw, kag sa ikapito nga adlaw maghiwat kamo sang piesta para sa GINOO.

⁷ Indi gid kamo magkaon sang tinapay nga may inugpahabok sa sulod sinang pito ka adlaw, kag kinahanglan nga wala gid sing inugpahabok nga makita sa inyo ukon sa bisan diin sa inyo lugar.

⁸ Sa tion sang inyo pagsaulog, ipaintiendi ninyo sa inyo mga anak nga ginahimo ninyo ini sa pagdumdom sang ginhimo sang GINOO sang pagguwa ninyo sa Egypt.

⁹ Ini nga piesta daw pareho sa isa ka marka sa inyo mga kamot ukon sa inyo mga agtang nga magapadumdom sa inyo nga dapat ninyo isugid ang mga sugo sang GINOO, kay ginpaguwa niya kamo sa Egypt paagi sa iya gahom.

¹⁰ Gani sauluga ninyo ini nga piesta sa natalana nga tion kada tuig.

¹¹ “Kon dal-on na gani kamo sang GINOO sa duta sang mga Canaanhon nga iya ginsumpa nga ihatag sa inyo mga katigulangan kag sa inyo,

¹² idedikar ninyo sa GINOO ang kamagulangan nga mga lalaki, tawo man ukon sapat, kay sila iya sang GINOO.

¹³ Puwede magawad sa GINOO ang kamagulangan sang inyo mga donkey paagi sa pagbaylo sini sang karnero. Pero kon indi ninyo ini paggawaron, *kinahanglan nga patyon* ang donkey paagi sa pagbali sang iya liog. Dapat man ninyo magawad ang inyo kamagulangan nga mga anak nga lalaki.

14 Kon sa ulihi magpamangkot ang inyo mga anak kon ngaa ginahimo ninyo ini, silinga sila nga, 'Paagi sa gahom sang GINOO ginpaguwa niya kami sa Egypt nga sa diin kami gin-ulipon.

15 Sang wala pa kami pagtuguti sang hari nga maglakat, ginpamatay sang GINOO ang tanan nga kamagulangan nga lalaki sa Egypt, tawo man ukon sapat. Amo ina kon ngaa ginahalad namon sa GINOO ang tanan nga kamagulangan nga lalaki sang amon mga kasapatan kag ginatubos namon ang amon kamagulangan nga mga anak nga lalaki.'

16 Ini nga seremonya daw pareho sa isa ka marka sa inyo mga kamot ukon sa inyo mga agtang nga magapadumdom sa inyo nga ginpaguwa kamo sang GINOO sa Egypt paagi sa iya gahom."

Ang Pagtabok sang mga Israelinhon sa Mapula nga Dagat

17 Sang ginpalakat sang hari ang mga Israelinhon, wala sila pagtuytuyi sang Dios sa dalan nga pakadto sa duta sang mga Filistinhon bisan amo ato ang laktod nga dalan. Kay nagsiling ang Dios, "Kon may inaway nga atubangon ang mga Israelinhon, basi magbaylo ang ila hunahuna kag magbalik sila sa Egypt."

18 Gani ginpalibot sila sang Dios sa kamingawan pakadto sa Mapula nga Dagat. Armado ang mga Israelinhon para sa inaway paghalin nila sa Egypt.

19 Gindala ni Moises ang mga tul-an ni Jose, suno sa ginpasumpa anay ni Jose nga himuon sang mga Israelinhon. Nagsiling sadto si Jose, "Sigurado nga hilwayon kamo sang Dios. Kon matabo na nga

maghalin na kamo sa sini nga lugar, dal-on ninyo ang akon mga tul-an.”

²⁰ Paghalin nila sa Sucot, nagkampo sila sa Etam, sa border sang kamingawan.

²¹ Kon adlaw, ginatuytuyan sila sang GINOO paagi sa panganod nga daw haligi, kag kon gab-i ginatuytuyan sila paagi sa kalayo nga daw haligi nga nagahatag sa ila sang kasanag, para maka-panglakaton sila, adlaw man ukon gab-i.

²² Wala gid nagahalin sa unahan sang mga tawo kon adlaw ang panganod nga daw haligi, kag kon gab-i, ang kalayo nga daw haligi.

14

¹ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises,

² “Silinga ang mga Israelinhon nga magbalik sila malapit sa Pi Hahiro, sa tunga-tunga sang Migdol kag sang Mapula nga Dagat, kag magkampo sila didto sa higad sang baybay, sa atubangan sang Baal Zefon.

³ Magahunahuna ang hari nga nagatalang-talang kamo kag indi na makaguwa sa kamingawan.

⁴ Kag patig-ahon ko ang iya tagipusuon kag lagson niya kamo. Pero laglagon ko siya kag ang iya mga soldado. Sa sini nga paagi mapadunggan ako, kag mahibaluan sang mga Egyptohanon nga ako amo ang GINOO.” Gani ginhimo ini sang mga Israelinhon.

⁵ Sang mabalitaan sang hari sang Egypt nga nagpalagyo ang mga Israelinhon, nagbaylo ang iya hunahuna kag sang iya mga opisyal parte sa *paghalin sang mga Israelinhon*. Nagsiling sila,

“Ano bala ang aton ginhimo? Ngaa ginpalakat ta ang mga Israelinhon? Karon wala na kita sang mga ulipon.”

⁶ Gani ginpapreparar sang hari ang iya karwahe kag ang iya mga soldado.

⁷ Gindala niya ang 600 sa pinakamaayo nga karwahe sang Egypt kag ang iban pa nga mga karwahe. May opisyal nga nagadumala sa kada karwahe.

⁸ Ginpatig-a sang GINOO ang tagipusuon sang Faraon nga hari sang Egypt, gani ginlagas niya ang mga Israelinhon nga nagalakat nga may kaisog.

⁹ Ang mga Egyptohanon nga nag-upod sa paglagas amo ang mga soldado sang hari kaupod sang iya mga manugkabayo nga nagasakay sa mga kabayo kag mga karwahe. Naabtan nila ang mga Israelinhon sa ila ginakampuhan sa higad sang *Mapula nga Dagat* malapit sa Pi Hahiro, sa atubangan sang Baal Zefon.

¹⁰ Sang nagapadulong ang hari kag ang iya mga soldado, nakita sila sang mga Israelinhon. Gani hinadlukan gid ang mga Israelinhon kag nagpan-gayo sila sang bulig sa GINOO.

¹¹ Nagsiling sila kay Moises, “Ngaa diri mo pa kami gindala sa kamingawan para mapatay? Wala bala sing lulubngan didto sa Egypt? Ngaa ginpaguwa mo pa kami sa Egypt?”

¹² Indi bala nagsiling kami sa imo didto sa Egypt nga pabay-an mo na lang kami nga magpaulipon sa mga Egyptohanon? Mas maayo pa para sa amon nga magpaulipon sa mga Egyptohanon sang sa mapatay diri sa kamingawan!”

¹³ Nagsabat si Moises sa mga tawo, “Indi kamo magkahadlok. Magpakabakod kamo kag makita ninyo ang pagluwas sang GINOO sa inyo subong nga adlaw. Inang mga Egyptohanon nga nakita ninyo subong indi na gid ninyo makita liwat.

¹⁴ Ang GINOO magapakig-away para sa inyo. Indi na kinahanglan nga magpakig-away pa kamo.”*

¹⁵ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Ngaa sagi ka pa panawag sa akon? Silinga ang mga Israelinhon nga magpadayon sila sa paglakat.

¹⁶ Dayon itudlo ang imo baston sa dagat para matunga ang tubig kag makatabok ang mga Israelinhon sa mamala nga duta.

¹⁷ Patig-ahon ko ang tagipusuon sang mga Egyptohanon para lagson nila kamo. Pero laglagon ko ang hari kag ang iya mga soldado, mga manugkabayo, kag mga karwahe. Sa sini nga paagi mapadunggan ako.

¹⁸ Kag kon malaglag ko na sila, mahibaluan sang mga Egyptohanon nga ako amo ang GINOO.”

¹⁹ Dayon ang anghel sang Dios nga nagauna sa katawhan sang Israel nagsaylo sa ulihi nila, kag amo man ang panganod nga daw haligi.

²⁰ Nagpundo ini sa tunga sang mga Israelinhon kag sang mga Egyptohanon. Sa bilog nga gab-i, ang panganod naghatag sang kasanag sa mga Israelinhon kag naghatag sang kadulom sa mga Egyptohanon. Gani nagligad ang gab-i nga wala nakapalapit ang mga Egyptohanon sa mga Israelinhon.

* **14:14** *Indi...kamo: ukon, Magkalma lang kamo.*

²¹ Dayon gin-untay ni Moises ang iya kamot sa dagat, kag napihak ang dagat paagi sa mabaskog nga hangin nga ginpadala sang GINOO halin sa east. Bilog nga gab-i ang huyop sang hangin hasta nga nagmala ang duta sa tunga sang dagat.

²² Dayon nagtabok ang mga Israelinhon nga nagalakat sa mamala nga duta, nga ang tubig daw sa pader sa pihak kag pihak.

²³ Ginlagas sila sang mga Egyptohanon. Ang tanan nga kabayo sang hari, mga karwahe, kag mga manugkabayo naglagas sa ila hasta sa tunga sang dagat.

²⁴ Pero sang kaagahon pa, gintulok sang GINOO ang mga soldado sang Egypt halin sa panganod nga daw haligi kag sa kalayo nga daw haligi, kag ginpasala-sala niya sila.

²⁵ Ginpaguot[†] niya ang mga rueda sang ila mga karwahe para mabudlayan sila sa pagpadalagan. Nagsiling ang mga Egyptohanon, “Malagyo na lang kita sa mga Israelinhon, kay ang GINOO amo ang nagapakig-away sa aton para sa ila.”

²⁶ *Sang nakatabok na ang mga Israelinhon, nagsiling ang GINOO kay Moises, “Iuntay ang imo kamot sa dagat para magbalik ang tubig kag matabunan ang mga Egyptohanon kag ang ila mga karwahe kag mga manugkabayo.”*

²⁷ Gani gin-untay ni Moises ang iya kamot sa dagat, kag sang nagabutlak na ang adlaw, nagbalik ang tubig sa iya lugar. Nagtinguha ang mga Egyptohanon sa pagpalagyo pero ginpaanod sila

[†] **14:25** *Ginpaguot*: Amo ini sa Samaritan Pentateuch, sa Septuagint, kag sa Syriac. Sa Hebreo, *Ginpanghukas*.

sang GINOO sa dagat.

²⁸ Gintabunan sang tubig ang tanan nga soldado sang hari sang Egypt nga nagalagas sa mga Israelinhon pati na ang ila mga manugkabayo kag mga karwahe. Wala gid sing isa sa ila nga nakaluwas.

²⁹ Pero ang mga Israelinhon ya nag-agi sa mala nga duta sa tunga sang dagat, nga ang tubig daw sa pader sa pihak kag pihak.

³⁰ Sa sina nga adlaw, ginluwas sang GINOO ang mga Israelinhon sa kamot sang mga Egyptohanon. Kag nakita sang mga Israelinhon ang mga bangkay sang mga Egyptohanon nga naghamyang sa baybayon.

³¹ Nakita sang mga Israelinhon ang puwerte nga gahom sang GINOO nga iya gin-gamit kontra sa mga Egyptohanon, kag tungod sini nagtahod kag nagsalig sila sa GINOO kag sa iya alagad nga si Moises.

15

Ang Kanta ni Moises

¹ Dayon nagkanta si Moises kag ang mga Israelinhon sang sini nga kanta sa GINOO:

“Kantahan ko ang GINOO

tungod kay nagmadinalag-on gid siya.

Gintagbong niya sa dagat ang *mga* kabayo

kag ang *mga* nagasakay sini.

² Ang GINOO amo ang nagahatag sa akon sang kusog,

kag siya ang akon ginakanta.

Siya ang nagluwas sa akon.

Siya ang akon Dios,

- kag pagadayawon ko siya.
Siya ang Dios sang akon amay,*
kag padunggan ko siya.
- ³GINOO ang iya ngalan,
kag isa siya ka mangangaway.
- ⁴Gintagbong niya sa dagat ang mga karwahe
kag mga soldado sang hari sang Egypt.
Nagkalalumos sa Mapula nga Dagat
ang mga pinakamaayo nga mga opisyal sang
hari.
- ⁵Nagkalalumos sila sa madalom nga tubig;
nagkalalugdang sila sa kadadalman pareho
sa bato.
- ⁶“Puwerte gid ang imo gahom, O GINOO;
paagi sini gindugmok mo ang mga kaaway.
- ⁷Sa imo pagkagamhanan,
ginlaglag mo ang mga nagakontra sa imo.
Ginpaagom mo sa ila ang imo kaakig
nga amo ang naglaglag sa ila nga daw sa
ginsunog sila nga dagami.
- ⁸Sa isa mo lang ka paghuyop
naghawa ang tubig.
Ang nagadaganas nga tubig naghawa
kag nagtindog nga daw sa pader;
daw sa nagtig-a ang madalom nga dagat.
- ⁹Nagsiling ang kaaway *nga nagapabugal*,
‘Lagson ko sila kag dakpon;
partidahon ko ang ila mga manggad
kag paayawan ko ang akon kaugalingon sini.
Gabuton ko ang akon espada
kag laglagon ko sila.’

* 15:2 amay: ukon, katigulangan

- 10 Pero sa isa mo lang ka paghuyop
nalumos sila sa dagat.
Naglugdang sila sa kadadalman pareho sa tingga.
- 11 O GINOO, sin-o bala nga dios ang maka-
pareho sa imo?
Wala na sing pareho sa imo sa pagkabalaan kag
pagkagamhanan.
Ikaw lang ang Dios nga nagahimo sang
makatilingala nga mga butang!
- 12 Paagi sa imo gahom[†]
ginlamon sang duta ang amon mga kaaway.
- 13 “Sa imo mapinadayunon nga gugma
tuytuyan mo ang mga tawo nga imo ginluwas.
Sa imo nga kusog, tuytuyan mo sila sa imo balaan
nga puluy-an.
- 14 Mabatian ini sang mga nasyon
kag magakurog sila sa kahadlok.
Makulbaan gid ang mga Filistinhon.
- 15 Ang mga pangulo sang Edom kag Moab maga-
kulurog sa kahadlok,
kag ang mga pangulo[‡] sang Canaan maga-
kalalipong sa kahadlok.
- 16 “*Huo*, makulbaan gid sila.
Paagi sa imo puwerte nga gahom
magapahimuyong sila pareho sa bato,
hasta makaagi ang imo katawhan nga imo gin-
luwas, § O GINOO.
- 17 Pagadal-on mo ang imo katawhan *sa imo duta*,

[†] 15:12 *Paagi sa imo gahom*: sa literal, *Gin-untay mo ang imo tuo nga kamot*. [‡] 15:15 *pangulo*: ukon, *pumuluyo* § 15:16 *ginluwas*: sa literal, *ginbakal*

kag ipahamtang mo sila sa bukid nga imo
ginapanag-iyahan—
ang lugar nga ginhimo mo nga imo puluy-an,
O GINOO,
ang templo nga ikaw mismo ang naghimo.

¹⁸ Magahari ka, O GINOO, hasta san-o.”

¹⁹ Gintabunan sang GINOO sang tubig ang mga kabayo sang hari sang Egypt kag ang iya mga karwahe kag mga manugkabayo pagkatapos tabok sang mga Israelinhon sa mamala nga duta sa tunga sang dagat.

²⁰ Dayon si Miriam nga propeta kag utod ni Aaron nagkuha sang tamborin kag ginpangunahan niya ang mga babayi sa pagtukar sang tamborin kag pagsinaot.

²¹ Nagkanta si Miriam sang sini nga kanta sa ila:
“Kanta kamo sa GINOO
tungod kay nagmadinalag-on gid siya.
Gintagbong niya sa dagat ang *mga* kabayo
kag ang *mga* nagasakay sini.”

Ang Mapait nga Tubig

²² Halin sa Mapula nga Dagat, gindala ni Moises ang mga Israelinhon sa kamingawan sang Shur. Sa sulod sang tatlo ka adlaw nagpanglakaton sila sa kamingawan kag wala sila sing may nakita nga tubig.

²³ Sang nakaabot sila sa Mara, *nakakita sila sang tubig*, pero indi sila makainom tungod kay mapait ang tubig. (Amo ina nga gin-ngalanan ini nga lugar nga Mara. *)

* **15:23** *Mara*: buot silingon sa Hebreo, *mapait*

²⁴ Tungod sini, nagreklamo ang mga Israelinhon kay Moises, “Ano na lang ang imnon ta?”

²⁵ Gani nagpangayo sang bulig si Moises sa GINOO, kag ginpakita sang GINOO sa iya ang isa ka *utod nga* kahoy. Ginhaboy ini ni Moises sa tubig kag nagnamit ang tubig.

Didto naghatag ang GINOO sang sini nga pagsulundan kag sugo sa pagtilaw sang ila katutom sa iya:

²⁶ “Kon magsunod kamo sing maayo sa akon, ang GINOO nga inyo Dios, kag maghimo sing maayo sa akon panulok kag magtuman sang akon mga sugo kag mga pagsulundan, indi ko kamo pagpadal-an sang mga balatian pareho sa ginpadala ko sa mga Egyptohanon. Ako ang GINOO nga inyo manug-ayo.”

²⁷ Nakaabot sila sa Elim, nga sa diin may 12 ka tuburan kag may 70 ka kahoy nga palma, kag nagkampo sila didto malapit sa tubig.

16

Ang Pagkaon nga Manna kag ang mga Pitaw

¹ Halin sa Elim, nagpadayon sa pagpanglakaton ang bilog nga komunidad sang Israel hasta nga nakaabot sila sa kamingawan sang Sin, nga ara sa tunga-tunga sang Elim kag Sinai. Nakaabot sila didto sang ika-15 nga adlaw sang ikaduha nga bulan halin sang pagguwa nila sa Egypt.

² Didto sa kamingawan nagreklamo ang bilog nga komunidad kay Moises kag kay Aaron.

³ Nagsiling sila, “Maayo pa nga ginpamatay na lang kami sang GINOO sa Egypt. Didto bisan paano

makakaon kami sang karne kag makapagusto sang bisan ano nga pagkaon. Pero karon gindala ninyo kami diri sa kamingawan para pagutuman hasta magkalamatay kami.”

⁴ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Pamati! Paulanon ko sang tinapay halin sa langit para sa inyo. Kada adlaw magpanguha ang mga Israelinhon sang tinapay para sa sina lang nga adlaw. Sa sini nga paagi testingan ko sila kon bala tumanon nila ukon indi ang akon mga sugo.

⁵ Silinga sila nga doblehon nila ang pagtipon sang tinapay sa ikaanom nga adlaw sang kada semana.”

⁶ Gani nagsiling si Moises kag si Aaron sa tanan nga Israelinhon, “Karon sa gab-i, mareyalisar ninyo nga ang GINOO amo ang nagpaguwa sa inyo sa Egypt,

⁷ kag sa aga makita ninyo ang gamhanan nga presensya sang GINOO. Kay nabatian niya ang inyo mga reklamo. Sin-o gid bala kami nga magreklamo kamo sa amon? Ang matuod, ang GINOO ang inyo ginareklamuhan.”

⁸ Nagsiling pa gid si Moises, “Hatagan kamo sang GINOO sang karne nga inyo kaunon kon gab-i kag tinapay nga makapagusto kamo kaon kon aga, kay nabatian niya ang inyo mga reklamo sa iya. *Mareyalisar ninyo dayon nga wala kamo nagareklamo sa amon kundi sa GINOO. Sin-o gid bala kami nga magreklamo kamo sa amon?*”

⁹ Nagsiling dayon si Moises kay Aaron, “Silinga ang bilog nga komunidad sang Israel nga magpalapit sila sa presensya sang GINOO kay nabatian niya ang ila mga reklamo.”

¹⁰ Samtang nagahambal si Aaron sa bilog nga komunidad, nagtulok sila sa kamingawan kag sa hinali lang nakita nila ang gamhanan nga presensya sang GINOO sa panganod.

¹¹ Nagsiling ang GINOO kay Moises,

¹² “Nabatian ko ang mga reklamo sang mga Israelinhon. Silinga sila nga kada gab-i makakaon sila sang karne kag kada aga makapagusto sila sang tinapay. Dayon mahibaluan ninyo nga ako amo ang GINOO nga inyo Dios.”

¹³ Sang magsirom na, nag-abot ang *madamo gid nga mga* pitaw nga halos nagtabon sa ila kampo. Pagkaaga, ang duta sa ila kampo basa sang tun-og.

¹⁴ Sang nagmala na ang tun-og, may nakita sila didto sa kamingawan nga manipis nga mga butang nga puwerte kaputi.

¹⁵ Wala sila kahibalo kon ano ato, gani nagpina-mangkutanay sila, “Ano ayhan ina?” Nagsiling si Moises sa ila, “Amo ina ang tinapay nga ginhatag sang GINOO sa inyo para inyo kaunon.

¹⁶ Nagsiling ang GINOO nga ang kada isa sa inyo magtipon sini suno sa iya kinahanglanon: isa ka gantang kada tawo.”

¹⁷ Gani nagpanguha ang mga Israelinhon sang sini nga pagkaon; ang iban madamo ang natipon kag ang iban diutay lang.

¹⁸ Pero sang ginsukob nila ini, ang kada isa may isa ka gantang. Ang nagtipon sang madamo wala nagsobra, kag ang nagtipon sang diutay wala man makulangi. Tama-tama lang ang nakuha sang kada isa.

¹⁹ Nagsiling si Moises sa ila, “Wala sing may magtigana sini para sa sunod nga adlaw.”

²⁰ Pero ang iban sa ila wala nagpati kay Moises, nagtigana sila para sa sunod nga adlaw. Pero nauluran ini kag nanimaho. Gani nangakig si Moises sa ila.

²¹ Kada aga nagapanguha ang kada isa suno sa iya kinahanglanon. Kag kon mag-init na gani, nagakatunaw ang pagkaon nga wala nila makuha.

²² Sa ikaanom nga adlaw, ginadoble nila pagpanguha—mga duha ka gantang kada tawo. Gani nagkadto ang mga pangulo sang komunidad *sang Israel* kay Moises kag nagpamangkot *kon ngaa ginadoble*.

²³ Nagsiling si Moises sa ila, “Nagsugo ang GINOO nga magpahuway kamo buwas kay Adlaw nga Inugpahuway, isa ka balaan nga adlaw para sa GINOO. Gani lutua ninyo ang gusto ninyo nga lutuon, kag lagaa ang gusto ninyo nga lagaon. Ang mabilin itigana ninyo para sa buwas.”

²⁴ Gani gintigana nila ang nabilin para sa masunod nga adlaw suno sa ginsugo sa ila ni Moises. Kag *pagkasunod nga adlaw* wala ini nauluran ukon nanimaho.

²⁵ Nagsiling si Moises *sa ila*, “Kauna ninyo ina subong, kay Adlaw nga Inugpahuway subong para sa GINOO. Wala kamo sing may makita sina sa duta subong nga adlaw.

²⁶ Makapanguha kamo sang sini nga pagkaon sa sulod sang anom ka adlaw, pero sa ikapito nga adlaw magpahuway kamo. Sa sina nga adlaw wala kamo sing may makuha nga pagkaon.”

²⁷ Pero may ara gihapon nga nagginuwa sa ikapito nga adlaw para manguha sang sadto nga pagkaon, pero wala sila sing may nakita.

²⁸ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Hasta san-o pa bala ini nga katawhan magsupak sa akon mga sugo kag mga pagpanudlo?”

²⁹ Dumdumon ninyo nga ginhatagan ko kamo sang Adlaw nga Inugpahuway, amo ina nga kada ikaanom nga adlaw ginadoble ko ang inyo pagkaon para sa duha ka adlaw. Dapat ang kada isa magpabilin sa iya balay sa ikapito nga adlaw. Wala sing may magguwa *sa pagpanguha sang pagkaon.*”

³⁰ Gani nagpahuway ang mga tawo sa ikapito nga adlaw.

³¹ Gintawag sang mga Israelinhon ang pagkaon nga manna. Daw sa mga liso ini nga magagmay kag maputi, kag matam-is pareho sa manipis nga tinapay nga may honey.

³² Nagsiling si Moises *sa ila*, “Amo ini ang sugo sang GINOO: ‘Magtago kamo sang isa ka gantang nga manna para sa palaabuton nga mga henerasyon, para makita nila ang pagkaon nga ginhatag ko sa inyo sa kamingawan sang ginpaguwa ko kamo sa Egypt.’”

³³ Nagsiling si Moises kay Aaron, “Magkuha ka sang tibod kag sudli ini sang isa ka gantang nga manna. Dayon ibutang ini sa presensya sang GINOO para sa palaabuton nga mga henerasyon.”

³⁴ Gintuman ini ni Aaron suno sa ginsugo sang GINOO kay Moises. Ginbutang ni Aaron ang manna sa *Kahon sang Kasuguan** para matago ini.

³⁵ Nagkaon ang mga Israelinhon sang manna sa sulod sang 40 ka tuig, hasta nakaabot sila sa duta

* **16:34** *Kahon sang Kasuguan*: Amo man ini ang Kahon sang Kasugtanan.

nga ila estaran nga amo ang Canaan.

³⁶ (*Kada adlaw nagtipon ang kada isa sa ila sang isa ka omer nga manna, nga bali isa ka gantang.*)

17

Ang Tubig nga Nagaguwa sa Bato (Num. 20:1-13)

¹ Sa sugo sang GINOO, naghalin ang bilog nga komunidad sang Israel sa kamingawan sang Sin kag nagpadayon sa pagpanglakaton. Nagsaylo-saylo sila halin sa isa ka lugar pakadto sa isa ka lugar. Sang ulihi nagkampo sila sa Refidim, pero wala sila sing tubig nga mainom didto.

² Gani ginbais* nila si Moises kag nagsiling, “Hatagi kami sang tubig nga mainom.” Nagsabat si Moises, “Ngaa ginabais ninyo ako? Ngaa ginat-estingan ninyo ang GINOO?”

³ Pero nauhaw gid ang mga tawo didto, gani padayon ang ila reklamo kay Moises. Nagsiling sila, “Ngaa bala ginpaguwa mo pa kami sa Egypt? Mapatay man lang gali kami diri sa kauhaw pati ang amon mga kabataan kag kasapatan.”

⁴ Gani nagpangayo si Moises sang bulig sa GINOO, “O GINOO, ano bala ang himuon ko sa sini nga mga tawo? Halos batuhon na nila ako!”

⁵ Nagsabat ang GINOO kay Moises, “Kuhaa ang imo baston nga ginhampak mo sa Suba sang Nilo, kag mag-una ka sa mga tawo. Upda ang iban nga mga manugdumala sang Israel.

⁶ Hulaton ko ikaw didto sa may bato sa Horeb.†*Kon didto ka na*, hampakon mo ang bato,

* **17:2** ginbais: ukon, gin-away † **17:6** Horeb: ukon, Bukid sang Sinai

kag magaguwa ang tubig nga mainom sang mga tawo.” Gani ginhimo ini ni Moises sa atubangan sang mga manugdumala sang Israel.

⁷ Gintawag ni Moises ato nga lugar nga Masa[‡] kag Meriba,[§] tungod kay ginbais siya sang mga Israelinhon kag gintestingan nila ang GINOO paagi sa pagsiling, “Ginaupdan bala kita sang GINOO ukon wala?”

Napierdi ang mga Amaleknon

⁸ Sang didto pa ang mga Israelinhon sa Refidim, ginsalakay sila sang mga Amaleknon.

⁹ Nagsiling si Moises kay Josue, “Magpili ka sa aton mga tawo kag magpakig-away kamo sa mga Amaleknon. Magatindog ako buwas sa ibabaw sang bukid nga nagauyat sang baston *nga ginsugo* sang Dios *nga akon dal-on*.”

¹⁰ Gani nagpakig-away sila ni Josue sa mga Amaleknon suno sa ginsugo ni Moises samtang sila ni Moises, Aaron, kag Hur nagsaka sa bukid.

¹¹ Kag samtang ginabayaw ni Moises ang iya kamot, nagadaog ang mga Israelinhon, pero kon paubuson niya gani ang iya kamot, nagadaog ang mga Amaleknon.

¹² Sang ulihi ginkapoy na ang kamot ni Moises. Gani nagkuha si Aaron kag Hur sang bato kag ginpapungkuan ini kay Moises. Dayon ginbayaw ni Aaron ang isa ka kamot ni Moises kag amo man ang ginhimo ni Hur sa isa ka kamot hasta magsalop ang adlaw.

[‡] **17:7** Masa: buot silingon sa Hebreo, *pagtesting* **§ 17:7** Meriba: buot silingon sa Hebreo, *pagbais ukon, pag-inaway*

¹³ Gani napierdi nila ni Josue ang mga Amaleknon.

¹⁴ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Isulat mo ini sa linukot nga sululatan para indi malipatan kag ipahibalo mo ini kay Josue: Dulaon ko gid sing bug-os ang mga Amaleknon.”

¹⁵ Naghimo si Moises sang halaran kag gintawag ini nga, “Ang GINOO amo ang akon Bandera sa Pagdaog.”

¹⁶ Nagsiling siya, “Tungod nga gintaya sang mga Amaleknon ang ila mga inumol sa trono sang GINOO, padayon nga magapakig-away ang GINOO kontra sa ila hasta san-o.”

18

Nagbisita si Jetro kay Moises

¹ Si Jetro nga pari sang Midian kag ugangan ni Moises nakabalita sang tanan nga ginhimo sang Dios kay Moises kag sa iya katawhan nga mga Israelinhon. Nabatian man niya kon paano ginpaguwa sang GINOO ang mga Israelinhon sa Egypt.

²⁻³ Sadto anay ginpapuli ni Moises si Zipora nga iya asawa kag ang duha nila ka anak nga lalaki didto kay Jetro nga iya ugangan. Ang ngalan sang isa niya ka anak amo si Gershom,* kay sang natawo siya nagsiling si Moises, “Pangayaw ako sa iban nga duta.”

⁴ Ang ngalan sang ikaduha amo si Eliezer,† kay sang natawo siya nagsiling si Moises, “Ang Dios sang akon amay‡ amo ang akon manugbulig. Gin-

* **18:2-3** *Gershom*: buot silingon sa Hebreo, *pangayaw didto*

† **18:4** *Eliezer*: buot silingon sa Hebreo, *ang Dios ang akon manugbulig* ‡ **18:4** *amay*: ukon, *katigulangan*

luwas niya ako sa espada sang hari sang Egypt.”

⁵ Karon, nagkadto si Jetro kaupod ang asawa kag duha ka anak ni Moises didto sa ginakampuhan nila ni Moises sa kamingawan, malapit sa bukid sang Dios.

⁶ Nagpahibalo na nga daan si Jetro kay Moises nga maabot siya upod si Zipora kag ang duha niya ka anak.

⁷ Gani ginsugata ni Moises ang iya ugangan, kag bilang *pagtahod* nagluhod siya kag pagkatapos naghalok sa iya. Nagpangamustahanay sila kag dayon nagsulod sila sa tolda.

⁸ Ginsugid ni Moises kay Jetro ang tanan nga ginhimo sang GINOO sa hari sang Egypt kag sa mga Egyptohanon para sa mga Israelinhon. Ginsugid man niya ang tanan nga kabudlayan nga ila naagyan sa ila nga pagpanglakaton kag kon paano sila ginluwas sang GINOO.

⁹ Nalipay gid si Jetro sa tanan nga kaayo nga ginhimo sang GINOO sa mga Israelinhon sa iya pagluwas sa ila sa kamot sang mga Egyptohanon.

¹⁰ Nagsiling si Jetro, “Dalayawon ang GINOO nga nagluwas sa inyo sa kamot sang mga Egyptohanon kag sa ila hari.

¹¹ Karon nahibaluan ko na nga ang GINOO mas gamhanan sang sa tanan nga dios, kay ginluwas niya ang mga Israelinhon sa mga *Egyptohanon* nga nagdaogdaog sa ila.”

¹² Dayon naghalad si Jetro sang mga halad nga ginusunog kag iban pa nga mga halad sa Dios. Kag samtang ginahimo niya ini, nag-abot si Aaron kag ang tanan nga manugdumala sang Israel. Nag-

upod sila kay Jetro sa pagkaon sa presensya sang Dios.

*Maalamon nga Laygay ni Jetro
(Deu. 1:9-18)*

¹³ Sang sunod nga adlaw, nagpungko si Moises bilang hukom sa paghusay sa mga kaso sang mga tawo. Nagalinya ang mga tawo sa iya atubangan halin sa aga hasta sa sirom.

¹⁴ Sang makita ini ni Jetro, nagsiling siya kay Moises, “Ngaa ginahimo mo ini para sa mga tawo? Ngaa ikaw lang ang nagahimo sini? Nagalinya ang mga tawo sa imo atubangan halin sa aga hasta sa sirom.”

¹⁵ Nagsabat si Moises, “Ginahimo ko ini tungod kay nagapalapit ang mga tawo sa akon sa paghibalo sang kabubut-on sang Dios.

¹⁶ Kon may ginabaisan ang mga tawo, ginadala ini sa akon, kag ako ang nagahukom kon sin-o sa ila ang husto. Kag ginatudluan ko sila sang mga sugo kag mga pagsulundan sang Dios.”

¹⁷ Nagsiling si Jetro, “Indi husto ang imo pamaagi sa paghimo sini.

¹⁸ Ginapabudlayan mo lang gid ang imo kagalingon kag ang ini nga mga tawo. Tama ini kabudlay para sa imo; indi mo ini mahimo nga ikaw lang.

¹⁹ Pamati sa akon kay laygayan ko ikaw, kag kabay pa nga mag-upod ang Dios sa imo. Padayuna ang imo ginahimo nga pagpalapit sa Dios para sa mga tawo. Dal-a ang ila mga ginabaisan sa iya.

²⁰ Padayuna man ang imo nga pagtudlo sa ila sang mga sugo kag mga pagsulundan *sang Dios*.

Tudlui sila kon paano magkabuhi kag kon ano ang ila himuon.

²¹ Pero magpili ka sang mga tawo *nga magbulig sa imo sa paghukom*. Dapat may ikasarang sila *sa paghukom*, nagatahod sa Dios, masaligan, kag wala nagabaton sang lagay. Himua sila nga mga hukom sa grupo sang mga tawo nga tag-isa ka libo, tag-isa ka gatos, tag-singkuwenta kag tag-napulo.

²² Mag-alagad sila bilang mga hukom sa tanan nga tion. Sila ang magahusay sa simple nga mga kaso, pero ang mabudlay nga mga kaso dal-on nila sa imo. Sa sini nga paagi, magmulumag-an ang imo obra kay makabulig sila sa imo.

²³ Nahibaluan ko nga amo ini ang gusto sang Dios nga himuon mo, kag kon tumanon mo ini indi ka mabudlayan. Kag ini nga mga tawo makapuli nga matawhay.”

²⁴ Gintuman ni Moises ang ginlaygay sang iya ugan.

²⁵ Nagpili siya sa mga Israelinhon sang mga tawo nga may ikasarang *sa paghukom*, kag gin-himo niya sila nga mga hukom sa grupo sang mga tawo nga tag-isa ka libo, tag-isa ka gatos, tag-singkuwenta, kag tag-napulo.

²⁶ Nag-alagad sila sa mga tawo bilang mga hukom sa tanan nga tion. Sila ang nagahusay sa simple nga mga kaso, pero ang mabudlay nga mga kaso ginadala nila kay Moises.

²⁷ Sang ulihi ginpabalik ni Moises ang iya ugan-gan sa iya nasyon.

19

Ang mga Israelinhon sa Bukid sang Sinai

¹⁻² Naghalin ang mga Israelinhon sa Refidim kag nagkadto sa kamingawan sang Sinai. Didto sila nagkampo sa atubangan sang bukid. Ikatatlo ato nga bulan halin sang paghalin nila sa Egypt.

³ Nagsaka si Moises sa bukid para magpakigkita sa Dios. Gintawag siya sang GINOO didto sa bukid kag ginsilingan, “Amo ini ang imo isiling sa mga Israelinhon nga mga kaliwat ni Jacob:

⁴ ‘Nakita ninyo mismo kon ano ang ginhimo ko sa mga Egyptohanon, kag kon paano ko kamo gindala diri sa akon, pareho sang pagdala sang agila sa iya mga piso nga ginaprotektaran sang iya mga pakpak.

⁵ Kon magtuman kamo sing bug-os sa akon kag magsunod sa akon kasugtanan, pilion ko kamo sa tanan nga nasyon nga mangin akon espesyal nga katawhan. Akon ang bilog nga kalibutan,

⁶ pero mangin akon kamo nga pinili nga katawhan, kag mangin isa kamo ka ginharian nga magaalagad sa akon bilang mga pari.’ Amo ini ang ihambal mo sa mga Israelinhon.”

⁷ Gani nagpanaog si Moises sa bukid kag gin-patawag niya ang mga manugdumala sang mga Israelinhon kag ginsugiran niya sila sang ginsiling sang GINOO.

⁸ Nagkomporme ang tanan nga Israelinhon sa *ginhambal ni Moises* kag nagsiling sila, “Tumanon namon ang tanan nga ginsugo sang GINOO.” Kag ginsugid ni Moises sa GINOO ang sabat sang mga tawo.

⁹ Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Makadto ako sa imo paagi sa madamol nga panganod para makabati ang mga tawo samtang nagapakigham-

bal ako sa imo. Dayon magasalig sila permi sa imo.”

Pagkatapos nga masugid ni Moises sa GINOO ang sabat sang mga tawo,

¹⁰ nagsiling pa ang GINOO sa iya, “Kadtui ang mga tawo kag silinga sila nga magpakatinlo sila* subong kag sa buwas. Kinahanglan labhan nila ang ila mga bayo.

¹¹ Siguraduha nga preparado sila sa ikatlo nga adlaw, kay sa sina nga adlaw, *ako*, ang GINOO, magapanaog sa *ibabaw sang* Bukid sang Sinai nga makita sang tanan nga tawo.

¹² Butangi sang tanda sa palibot *sang bukid* kon diin lang hasta magtindog ang mga tawo. Silinga sila nga indi gid sila magsaka ukon magpalapit sa tiilan sang bukid. Ang bisan sin-o nga magpalapit sa bukid pagapatyon gid,

¹³ tawo man ukon sapat. Pagapatyon gid siya paagi sa pagbato ukon pagpana; indi siya pagtan-dugon. Makasaka lang ang mga tawo sa bukid kon patunugon na sing malawig ang budyong.”

¹⁴ Nagpanaog si Moises sa bukid kag ginsugo niya ang mga tawo nga magpakatinlo. Kag ginlabhan sang mga tawo ang ila mga bayo.

¹⁵ Nagsiling si Moises sa ila, “Ipreparar ninyo ang inyo kaugalingon para sa ikatlo nga adlaw; indi anay kamo maghulid sa inyo asawa.”

¹⁶ Sang pagkaaga sang ikatlo nga adlaw, nagdinaguob kag nagpinangilat, kag may madamol nga gal-om nga nagtabon sa bukid, kag mabatian ang

* **19:10** *magpakatinlo sila:* buot silingon, tumanon nila ang sere-monya sang pagpakatinlo.

matunog gid nga huni sang budyong. Nagkurog sa kahadlok ang tanan nga tawo sa kampo.

¹⁷ Dayon gindala ni Moises ang mga tawo sa guwa sang kampo sa pagpakigkita sa Dios, kag nagtindog sila sa tiilan sang bukid.

¹⁸ Nalikupan sang aso ang bilog nga Bukid sang Sinai kay nagpanaog didto ang GINOO sa dagway sang kalayo. Nagtub-ok ang aso pareho sa aso nga naghalin sa hurnohan kag nagtay-og sing mabaskog ang bukid,[†]

¹⁹ kag nagbaskog pa gid ang huni sang budyong. Dayon naghambal si Moises kag nagsabat ang Dios sa iya paagi sa daguob.[‡]

²⁰ Nagpanaog ang GINOO sa ibabaw sang Bukid sang Sinai, kag ginhambalan niya si Moises nga magsaka sa ibabaw sang Bukid. Gani nagsaka si Moises

²¹ kag nagsiling ang GINOO sa iya, “Magbalik ka sa idalom kag paandami ang mga tawo nga indi gid sila maglapaw *sa tanda sa palibot sang bukid* para tan-awon ako. Kay kon himuon nila ini, madamo sa ila ang mapatay.

²² Bisan ang mga pari nga nagapalapit permi sa akon presensya kinahanglan nga magpakatinlo sang ila kaugalingon, kay kon indi gani, silutan ko man sila.”

²³ Nagsiling si Moises sa GINOO, “Indi makasaka ang mga tawo sa bukid kay ikaw mismo ang nagpaandam sa amon nga kabigon namon ang

[†] **19:18** *nagtay-og sing mabaskog ang bukid*: sa iban nga mga kopya sang Hebreo kag sa Septuagint, *nagkurog gid ang tanan nga tawo*.

[‡] **19:19** *paagi sa daguob*: ukon, *sa mabaskog nga tingog*

bukid nga balaan, kag ginhambalan mo kami nga butangan namon sang tanda sa palibot sang bukid *kon diin lang kami hasta magtindog.*”

²⁴ Nagsiling ang GINOO sa iya, “Panaog kag dal-a si Aaron diri. Pero ang mga pari kag ang mga tawo indi dapat magkadto diri sa akon. Kay kon magkadto sila diri silutan ko gid sila.”

²⁵ Gani nagpanaog si Moises kag ginsilingan ang mga tawo.

20

Ang Napulo ka Sugo (Deu. 5:1-21)

¹ Nagsiling ang Dios:

² “Ako ang GINOO nga inyo Dios nga nagpaguwa sa inyo sa Egypt nga sa diin kamo gin-ulipon.

³ Indi kamo magsimba sa iban nga dios magluwas sa akon.

⁴ Indi kamo maghimo sang mga dios-dios sa dagway sang bisan ano nga ara sa langit, ukon sa duta, ukon sa tubig.

⁵ Indi gid ninyo ini pag-alagaron kag simbahon, kay ako, ang GINOO nga inyo Dios, indi gid gusto nga may ginasimba kamo nga iban. Ginasilutan ko ang mga nakasala sa akon pati ang ila mga kalawat hasta sa ikatatlo kag ikaapat nga henerasyon nga nagasikway sa akon.

⁶ Pero ginapakita ko ang akon kaayo sa madamo gid *nga mga henerasyon* nga nagahigugma sa akon kag nagatuman sang akon mga sugo.

⁷ Indi ninyo paggamita ang ngalan sang GINOO nga inyo Dios sa wala sing pulos kay *ako*,

ang GINOO, magasilot sa kay bisan sin-o nga maggamit sang akon ngalan sa wala sing pulos.

⁸ Tumana ninyo ang *akon mga ginapahimo sa Adlaw* nga Inugpahuway, kag himua ninyo ini nga pinasahi nga adlaw para sa akon.

⁹ Mag-obra kamo sa sulod sang anom ka adlaw,

¹⁰ pero ang ikapito nga adlaw amo ang Adlaw nga Inugpahuway nga inyo painon para sa akon, ang GINOO nga inyo Dios. Indi kamo mag-obra sa sina nga adlaw pati ang inyo mga anak, mga ulipon, mga kasapatan, kag ang mga pangayaw nga nagaestar sa inyo mga banwa.

¹¹ Kay sa sulod sang anom ka adlaw ginhimo ko ang kalangitan, ang duta, ang dagat kag ang tanan nga ara sa ila, pero nagpahuway ako sa ikapito nga adlaw. Gani ginbendisyunan ko ang Adlaw nga Inugpahuway kag ginhimo nga pinasahi nga adlaw para sa akon.

¹² Tahura ang inyo amay kag iloy para magkabuhi kamo sing malawig sa duta nga ginahatag ko sa inyo.

¹³ Indi kamo magpatay.

¹⁴ Indi kamo magpanginbabayi ukon magpanginlalaki.

¹⁵ Indi kamo magpangawat.

¹⁶ Indi kamo magsaksi sing butig kontra sa inyo isigkatawo.

¹⁷ Indi kamo magkahisa sa balay* sang inyo isigkatawo, ukon sa iya asawa, mga ulipon, mga baka ukon donkey, ukon sa bisan ano

* **20:17** *balay*: ukon, *panimalay*

nga ara sa iya.”

¹⁸ Sang mabatian sang mga tawo ang daguob, kag ang tunog sang budyong, kag sang makita nila ang kilat kag ang bukid nga nagaaso, nagkulurog sila sa kahadlok. Nagtindog sila sa malayo

¹⁹ kag nagsiling kay Moises, “Ikaw lang ang maghambal sa amon kay mamati kami, indi lang ang Dios kay basi mapatay kami.”

²⁰ Gani nagsiling si Moises sa mga tawo, “Indi kamo magkahadlok, kay nagkadto diri ang Dios sa pagpatilaw sa inyo sang iya gahom para magkahadlok kamo sa iya sa paghimo sang sala.”

²¹ Nagtindog gihapon ang mga tawo sa malayo samtang si Moises nagpalapit sa madamol nga galom nga sa diin ara ang Dios.

²² Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Thambal ini sa mga Israelinhon: Nakita ninyo nga nagpakighambal ako sa inyo halin sa langit.

²³ Gani indi kamo maghimo sang mga dios-dios nga pilak ukon bulawan para simbahon kaupod sa akon.

²⁴ “Maghimo kamo sang halaran nga duta para sa akon kag dira ninyo ihalad ang inyo mga karnero, mga kanding, kag mga baka bilang halad nga ginasunog kag halad nga para sa maayo nga relasyon. Himuon ninyo ini sa lugar nga akon ginpili nga pagasimbahon ako, kag didto kadtuan ko kamo kag bendisyunan.

²⁵ Kon maghimo kamo sang halaran nga bato para sa akon indi ninyo ini pagbasbasan, kay kon gamitan ninyo ini sang pangbasbas, indi na ini takos nga gamiton sa paghalad sa akon.

²⁶ Kag indi man kamo maghimo sang halaran nga may hagdanan kay basi makita ang inyo kinatawo kon magsaka kamo.”

21

Ang Pagtratar sa mga Ulipon (Deu. 15:12-18)

¹ *Nagsiling ang GINOO kay Moises*, “Amo ini ang mga pagsulundan nga ipatuman mo sa mga Israelinhon:

² “Kon magbakal kamo sang ulipon nga Hebreo, magaalagad siya sa inyo sa sulod sang anom ka tuig. Pero sa ikapito nga tuig, mahilway na siya sa pagkaulipon nga wala siya sing bayaran.

³ Kon *sang pagbakal sa iya* wala pa siya sing asawa kag sang ulihi nagpangasawa siya, siya lang ang mahilway *sa ikapito nga tuig*. Pero kon may asawa na siya *sang pagbakal sa iya*, ang iya asawa mahilway man upod sa iya.

⁴ Kon ginpaasawahan siya sang iya amo kag nakabata sila sang iya asawa, mahilway siya, pero ang iya asawa kag mga bata magapabilin sa iya amo.

⁵ “Pero kon magsiling ang ulipon nga ginahigugma niya ang iya amo, ang iya asawa kag mga bata, kag indi niya gusto nga mahilway,

⁶ dal-on siya sang iya amo sa presensya sang Dios.* Kag didto sa puwertahan ukon hamba tuhugan sang iya amo ang iya dulunggan sang inugtuhog, kag mangin ulipon siya sang iya amo sa bilog niya nga kabuhi.

* **21:6** *Dios: ukon, mga pangulo*

⁷ “Kon ibaligya sang isa ka tawo ang iya anak nga babayi nga mangin ulipon, indi siya mahilway *sa ikapito nga tuig* pareho sa mga lalaki nga ulipon.

⁸ Kon wala malipay sa iya ang iya amo nga nagbakal sa iya, puwede siya nga gawaron *sang iya pamilya*. Pero indi siya puwede nga ibaligya sang iya amo sa mga indi Israelinhon tungod kay ang iya amo, amo ang nagtalikod sa iya.

⁹ Kon ipaasawa sang amo ini nga ulipon sa iya anak, kinahanglan nga kabigon niya siya bilang iya anak nga babayi.

¹⁰ Kon *pangasaw-on niya mismo ini nga ulipon*, kag magpangasawa pa gid siya sang iban nga babayi, kinahanglan padayunon niya ang paghatag sa sini nga ulipon sang pagkaon kag bayo, kag ang paghulid sa iya.

¹¹ Kon indi niya matuman ining tatlo ka butang, puwede maghalin ina nga babayi nga wala sing balayran.

Mga Kasuguan Parte sa mga Krimen

¹² “Ang bisan sin-o nga magsakit sang tawo kag mapatay niya ini, dapat patyon man siya.

¹³ Pero kon wala niya ini ginhungod kag gintugutan ko ini nga matabo, makapalagyo siya sa lugar nga himuon ko nga dalangpan.

¹⁴ Pero kon ginplano niya kag ginhungod ang pagpatay, patya ninyo siya bisan magpalapit pa siya sa akon halaran.

¹⁵ “Ang bisan sin-o nga magsakit[†] sa iya amay kag iloy dapat patyon.

[†] **21:15** *magsakit*: ukon, *magpatay*

¹⁶ “Ang bisan sin-o nga magkidnap sang tawo dapat patyon, bisan ginbaligya na niya ang iya ginkidnap ukon wala pa.

¹⁷ “Ang bisan sin-o nga magpakamalaot sa iya amay ukon iloy dapat patyon.

¹⁸ “Halimbawa, nag-away ang duha ka tawo, kag ginsumbag sang isa ukon ginlampusan sang bato ang iya kontra kag indi na ini makabangon pero wala mapatay.

¹⁹ Kon sa ulihi makabangon siya kag makalakat-lakat, bisan nagabaston lang, ang tawo nga nagsakit sa iya indi pagsilutan. Pero kinahanglan magbayad ang tawo sa iya, sa iya panahon nga nausik *tungod sa iya pagkabalda*, kag kinahanglan atipanon siya sang tawo hasta mag-ayo siya.

²⁰ “Kon ginbakol sang isa ka tawo ang iya ulipon, lalaki man ukon babayi, kag napatay ini, dapat silutan siya.

²¹ Pero kon *wala mapatay ang ulipon kag* nakabangon ini pagkaligad sang isa ukon duha ka adlaw, ang tawo indi pagsilutan kay siya man ang tag-iya sang ulipon.

²² “Kon may nagaaway kag naigo ang isa ka babayi nga nagabusong, kag nagbata ini sa indi pa oras,[‡] pero wala man sing may malain nga natabo sa iya, ang nakaigo pabayaron suno sa kantidad nga pangayuon sang bana kag ginatugutan sang mga hukom.

²³ Pero kon grabe ang natabo *sa babayi* silutan ang responsable *suno man sa natabo sa babayi*. Kon napatay *ang babayi*, patyon man siya.

[‡] **21:22** *nagbata ini sa indi pa oras: ukon, nahulugan*

²⁴ Kon nabulag *ang babayi*, bulagon man siya. Kon nabingaw ang ngipon, bingawon man siya. Kon nabali ang kamot ukon tiil, balion man ang *iya* kamot ukon tiil.

²⁵ Kon napaso, pasuon man siya. Kon napilas, pilason man siya. Kag kon nabagrasan, bagrasan man siya.

²⁶ “Kon nasumbag sang amo ang *iya* ulipon nga lalaki ukon babayi sa mata kag nabulag ini, hilwayon niya siya sa pagkaulipon bilang bayad sa mata nga *iya* ginbulag.

²⁷ Kon nabingaw niya ang ngipon sang *iya* ulipon nga lalaki ukon babayi, hilwayon man niya siya sa pagkaulipon bilang bayad sa ngipon nga *iya* ginbingaw.

²⁸ “Kon ang turo nga baka nakasungay sang tawo, lalaki ukon babayi, kag napatay ini, dapat batuhon ang baka, kag indi pagkan-on ang *iya* unod, pero ang tag-*iya* sang baka wala sing salabton.

²⁹ Pero kon ang baka naanad na nga magpanungay sang *tawo* kag ginpaandaman na ang tag-*iya* parte sini, pero ginpabay-an lang niya ang baka, kag nakapatay ini sang tawo, kinahanglan batuhon ini hasta mapatay kag ang tag-*iya* patyon man.

³⁰ Pero kon pabayaron ang tag-*iya* para mabuhi siya, kinahanglan nga bayaran niya kon pila ang ipabayad sa *iya*.

³¹ Amo man ini ang pagsulundan kon nakasungay ang baka sang bata, lalaki man ukon babayi.

³² Kon nakasungay ang baka sang ulipon, lalaki man ukon babayi, kinahanglan nga magbayad

ang tag-iya sini sang 30 ka bilog nga pilak sa amo sang ulipon, kag kinahanglan nga batuhon ang baka hasta mapatay.

³³ “Halimbawa, may tawo nga nagkuha sang tabon sang bubon ukon nagkutkot sang bubon kag wala niya ini pagtabuni, kag may nahulog nga baka ukon donkey sa amo nga bubon,

³⁴ ang tag-iya sang bubon dapat magbayad sa tag-iya sang sapat, kag mangin iya na ang patay nga sapat.

³⁵ “Kon ang baka sang isa ka tawo nakapatay sang baka sang iya kapareho, ibaligya nila nga duha ang buhi nga baka kag tungaon ang kuwarta. Tungaon man nila ang karne sang napatay nga baka.

³⁶ Pero kon ang baka nga nakapatay naanad na nga magpanungay kag ginpabay-an lang ini sang tag-iya, dapat magbayad ang tag-iya sini sang isa man ka baka sa baylo sang napatay, kag ining napatay nga baka mangin iya na.

22

Mga Kasuguan Parte sa mga Pagkabutang

¹ “Kon ang isa ka tawo nangawat sang baka ukon karnero, kag gin-ihaw niya ini ukon ginbaligya, dapat magbayad siya. Sa isa ka baka nga iya ginkawat, magbayad siya sang lima ka baka. Kag sa isa ka karnero nga iya ginkawat, magbayad siya sang apat ka karnero.

² Kon nangawat siya sa *gab-i* kag nadakpan sa akto, kag ginpatay siya, ang nakapatay sa iya wala sing salabton.

³ Pero kon natabo ini sa adlaw, ang nakapatay sa kawatan may salabton.

“Ang kawatan nga nadakpan dapat magbayad sa iya nga ginkawat. Pero kon wala siya sing ibayad, ibaligya siya nga ulipon kag ang iya bili ibayad sa iya nga ginkawat.

⁴ Kon ang iya ginkawat nga baka ukon donkey ukon karnero nasapwan nga ara pa sa iya kag buhi pa ini, bayaran niya ini sing doble.

⁵ “Kon ang sapat sang isa ka tawo iya ginpabay-an nga maghalab sa talamnan sang iban, kina-hanglan nga bayaran niya ang nahalab nga tanom sang pinakamaayo nga patubas sang iya uma ukon sang iya talamnan sang ubas.

⁶ “Kon *may tawo nga nagpanutod*, kag ang kalayo naglapta sa mga hilamon hasta sa talamnan *sang iban nga tawo*, ang nagpanutod dapat nga magbayad sang mga tanom nga napierdi.

⁷ “Halimbawa, nagpatago ang isa ka tawo sang iya kuwarta ukon sang bisan ano nga butang sa iya tupad-balay, kag ginkawat ini. Kon madakpan ang kawatan, dapat magbayad siya sing doble.

⁸ Pero kon indi madakpan ang kawatan, ang ginbilinan sang pagkabutang pagadal-on sa presensya sang Dios,* para mahibaluan kon ginkuha niya ukon wala ang ginpatago sa iya.

⁹ “Halimbawa, may duha ka tawo nga nagabaisay kon sin-o sa ila ang tag-iya sang isa ka pagkabutang pareho sang baka, donkey, karnero, bayo, ukon bisan ano nga butang, dapat dal-on nila ang ila kaso sa presensya sang Dios.

* **22:8** Dios: ukon, *mga pangulo*. Amo man sa bersikulo 9.

Ang nakasala sa ila suno sa desisyon sang Dios magabayad sing doble sa tag-iya.

¹⁰ “Halimbawa, ginpasagod sang isa ka tawo ang iya donkey, baka, karnero, ukon bisan ano nga sapat sa iya tupad-balay, kag napatay ini, ukon napilasan, ukon nadula, nga wala sing may nakakita.

¹¹ Ang nagsagod dapat magkadto sa presensya sang GINOO kag magsumpa nga wala siya sing may nahibaluan sa natabo. Dapat ini patihan sang tag-iya, kag indi niya siya pagpabayaron.

¹² Pero kon ginkawat ang sapat, dapat magbayad ang nagsagod sa tag-iya.

¹³ Kon ang sapat ginpatay sang mapintas nga sapat, kinahanglan dal-on niya ang nabilin nga parte sang sapat bilang pamatuod, kag indi niya kinahanglan nga bayaran ini.

¹⁴ “Halimbawa, naghulam ang isa ka tawo sang sapat sa iya tupad-balay kag napilas ini ukon napatay, kag wala ang tag-iya pagkatabo sini. Ang naghulam dapat magbayad sini.

¹⁵ Pero kon ara ang tag-iya sang pagkatabo, ang naghulam indi na magbayad. Kon gin-arkilahan ang sapat, ang kuwarta nga ginbayad sa arkila amo na ang ibayad sa napilasan ukon napatay nga sapat.

Ang Iban pa nga mga Kasuguan

¹⁶ “Kon gintintar sang isa ka lalaki ang isa ka dalaga nga indi pa kalaslon, kag nagpakighilawas siya sa iya, dapat magbayad ang lalaki *sa pamilya sang babayi* sang balayran sa pagpangasawa, kag dayon pangasaw-on niya ang babayi.

17 Kon indi gid magsugot ang amay sang babayi nga ipakasal ang iya anak sa ato nga lalaki, magbayad gihapon ang lalaki sang amo nga balayran.

18 “Patya ninyo ang mga babaylan.

19 “Ang bisan sin-o nga magpakighilawas sa sapat dapat patyon.

20 “Ang bisan sin-o nga maghalad sa iban nga dios luwas sa akon dapat laglagon sing bug-os.†

21 “Indi ninyo pagdaog-daugon ang mga pangayaw‡ kay mga pangayaw man kamo sadto sa Egypt.

22 “Indi ninyo pagpamintahaan ang mga balo nga babayi kag ang mga ilo.

23 Kon himuon ninyo ini, kag magpangayo sila sang bulig sa akon, sigurado gid nga buligan ko sila.

24 Mangakig gid ako sa inyo kag pamatyon ko kamo sa inaway.§ Mabalo ang inyo mga asawa kag mailo ang inyo mga kabataan.

25 “Kon magpahulam kamo sang kuwarta sa bisan kay sin-o sa akon katawhan nga imol, indi ninyo pagpasakai pareho sa ginahimo sang mga manugpahulam sang kuwarta.

26 Kon kuhaon ninyo ang pangtabon nga panap-ton sang inyo isigkatawo bilang garantiya *nga magbayad siya sa iya utang sa imo*, iuli ini sa iya antes magsalop ang adlaw.

† 22:20 *laglagon sing bug-os*: Ang Hebreo nga pulong sini nagakahulugan sang mga gintugyan sa GINOO paagi sa paghalad ukon paglaglag sini. ‡ 22:21 *mga pangayaw*: buot silingon, *mga indi Israelinhon nga mga pumuluyo sang Israel* § 22:24 *inaway*: sa literal, *espada*

²⁷ Kay amo lang ini ang iya pangtabon sa iya lawas kon magtulog siya kon gab-i. Kon magpan-gayo siya sang bulig sa akon, buligan ko siya kay maluluy-on ako.

²⁸ “Indi ninyo pag-insultuhon ang Dios kag indi ninyo pagpakamalauta ang nagadumala sa inyo.

²⁹ “Indi ninyo pagkalimti ang paghatag sang mga halad sa akon halin sa inyo mga patubas kag mga duga sang prutas.

“Idedikar ninyo sa akon ang inyo kamagulangan nga mga lalaki,

³⁰ pati ang kamagulangan sang inyo mga baka kag mga karnero. Ang bag-o natawo nga baka ukon karnero dapat magpabilin sa iya iloy sa sulod sang pito ka adlaw. Pero halin sa ikawalo nga adlaw, puwede na ini ihalad sa akon.

³¹ “Kamo ang akon pinili nga katawhan, gani indi kamo magkaon sang karne sang bisan ano nga sapat nga ginpatay sang mapintas nga sapat. Ipakaon ninyo ini sa *mga* ido.

23

Hustisya kag Kaluoy

¹ “Indi kamo magbalita sang kabutigan. Indi kamo magbulig sa malain nga tawo paagi sa pagsaksi sing butig.

² Indi kamo magsunod sa kadam-an sa paghimo sing malain. Kon magsaksi kamo sa korte, indi ninyo pagtikua ang hustisya tungod gusto mo lang magsunod sa kadam-an.

³ Indi ninyo pagpaburi ang mga imol sa ila kaso.

⁴ “Kon makita ninyo nga nakabuhi ang baka ukon donkey sang inyo kaaway, dapat iuli ninyo ini sa iya.

⁵ Kon makita ninyo nga natumba ang donkey sang inyo kaaway tungod sa kabug-at sang iya sini karga, indi lang ninyo ini pagpabay-an kundi buligan ninyo nga makatindog.

⁶ “Siguraduha ninyo nga mahatagan sang hustisa ang mga imol sa ila kaso.

⁷ Indi kamo mag-akusar sing binutig. Indi ninyo pagpatya ang matarong o inosente nga mga tawo, kay silutan ko gid ang bisan sin-o nga maghimo sini.

⁸ “Indi kamo magbaton sang lagay, kay ang lagay makabulag sa mga tawo sa kamatuoran, kag makahalit ini sa kinamatarong sang mga inosente.

⁹ “Indi ninyo pagpigusa ang mga pangayaw,* kay kamo mismo nakahibalo kon ano ang balatyaon sang isa ka pangayaw, kay mga pangayaw man kamo sadto anay sa Egypt.

Ang Adlaw kag Tuig nga Inugpahuway

¹⁰ “Sa sulod sang anom ka tuig makatanom kamo kag makaani sa inyo duta.

¹¹ Pero sa ikapito nga tuig indi ninyo ini pagtaman. *Kon may magtubo nga tanom sa inyo duta, pabay-i lang ninyo ang mga imol nga makakuha sang pagkaon sa mga tanom, kag ang mabilin ipakaon sa talunon nga mga sapat. Amo man sini*

* **23:9** *mga pangayaw*: buot silingon, *mga indi Israelinhon nga mga pumuluyo sang Israel*. Amo man sa bersikulo 12.

ang inyo himuon sa inyo mga talamnan sang ubas kag sa inyo mga talamnan sang olibo.

¹² “Mag-obra kamo sa sulod sang anom ka adlaw, pero sa ikapito nga adlaw magpahuway kamo para makapahuway *man* ang inyo mga baka kag mga donkey, kag pati ang inyo mga ulipon kag ang mga pangayaw.

¹³ Tumana ninyo *sing maayo* ining tanan nga ginsiling ko sa inyo. Indi kamo magpangamuyo sa iban nga mga dios ukon bisan magsambit sang ila ngalan.

Ang Tatlo ka Tuigan nga Piesta
(Exo. 34:18-26; Deu. 16:1-17)

¹⁴ “Magsaulog kamo sang tatlo ka piesta kada tuig para sa akon *kadungganan*.

¹⁵ Sauluga ninyo ang Piesta sang Tinapay nga Wala sing Inugpahabok. Suno sa ginsugo ko na sa inyo, magkaon kamo sang tinapay nga wala sing inugpahabok sa sulod sang pito ka adlaw. Himua ninyo ini sa gintalana nga tion sa bulan sang Aviv, kay amo ina nga bulan nga nagguwa kamo sa Egypt. Ang kada isa dapat magdala sa akon sang halad sa sina nga tion.

¹⁶ Sauluga man ninyo ang Piesta sang Pagan *paagi sa pagdala sa akon* sang nahauna nga patubas sang inyo mga uma. Sauluga man ninyo ang Piesta sang Katapusan nga Ani sa katapusan sang tuig, kon magtipon na kamo sang mga patubas sang inyo mga uma.

¹⁷ Ang inyo mga lalaki dapat magtambong sa sini nga mga piesta kada tuig sa pagsimba sa akon, ang GINOO nga *inyo* Agalon.

¹⁸ Indi kamo maghalad sang dugo sa akon kau-pod sang tinapay nga may inugpahabok. Ang tambok sang sapat nga inyo ginhalad sa akon sa piesta indi ninyo pag-ibilin pagkaaga.

¹⁹ “Dal-a ninyo sa templo sang GINOO nga inyo Dios ang pinakamaayo nga parte sang nahauna ninyo nga patubas.

“Indi ninyo paglutua ang bataon nga kanding sa gatas sang iya iloy.

²⁰ “Karon, ginapadala ko ang anghel sa pagbantay kag sa pagtuytoy sa inyo sa lugar nga gin-preparar ko.

²¹ Pamati kamo sa iya kag tumana ang iya ginasing. Indi kamo magrebelde sa iya. Kay ang tanan nga iya ginahimo, ginahimo niya sa akon ngalan kag indi niya pag-ibaliwala ang inyo mga sala.[†]

²² Kon magpamati lang kamo sing maayo sa iya ginasing kag himuon ang tanan ko nga ginasing, kontrahon ko ang inyo mga kaaway.

²³ Pangunahan kamo sang akon anghel kag dal-on niya kamo sa *duta sang* mga Amornon, Hithanon, Periznon, Canaanhon, Hivhanon, kag Jebusnon, kag pagalaglagon ko sila.

²⁴ Indi kamo magsimba ukon mag-alagad sa ila mga dios-dios, ukon magsunod sa ila mga ginahimo. Laglaga ninyo sing bug-os ang ila mga dios-dios, kag rumpaga ang ila handumanan nga mga bato.

[†] **23:21** *indi niya pag-ibaliwala ang inyo mga sala: ukon, indi niya pagpatawaron ang inyo mga sala.*

25 Simbaha ninyo *ako*, ang GINOO nga inyo Dios, kag hatagan ko kamo sang bugana nga pagkaon kag tubig. Ayuhon ko ang inyo mga balatian,

26 kag wala sing babayi nga mahulugan ukon mabaw-as sa inyo duta, kag hatagan ko kamo sang malawig nga kabuhi.

27 “Pahadlukon ko kag pasalasalahon ang inyo mga kaaway nga inyo maatubang kag magapalalagyo sila.

28 Magapadala ako sang mga alingayo nga mag-auna sa inyo, kag tabugon nila ang mga Hivhanon, Canaanhon, kag mga Hithanon.

29 Pero indi ko sila pagtabugon sa sulod lang sang isa ka tuig para indi mangin mamingaw ang amo nga duta kag para indi magdamo ang talunon nga mga sapat didto.

30 Tabugon ko sila sing amat-amat hasta nga magdamo kamo kag sarang na makapanag-iya sang duta.

31 “Siguraduhon ko nga ang border sang inyo mga duta maghalin sa Mapula nga Dagat hasta sa Dagat sang Mediteraneo,‡ kag halin sa desierto sa *south* hasta sa Suba sang *Euphrates*. Itugyan ko sa inyo ang mga pumuluyo sang amo nga duta, kag tabugon ninyo sila.

32 Indi kamo maghimo sang kasugtanan sa ila ukon sa ila mga dios-dios.

33 Indi ninyo sila pagtuguti nga mag-estar sa inyo duta kay basi sila pa ang magtulod sa inyo sa pagpakasala sa akon. Kon magsimba kamo sa

‡ 23:31 *Dagat sang Mediteraneo*: sa literal, *Dagat sang mga Filistinhon*

ila mga dios-dios, sigurado nga mangin siod ini sa inyo.”

24

Ginbaton sang mga Israelinhon ang Kasug-tanan sang Dios

¹ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Saka diri sa akon, kag upda si Aaron, Nadab, Abihu, kag ang 70 ka manugdumala sang Israel. Magsimba sila diri sa akon sa malayo-layo lang.

² Ikaw lang Moises ang makapalapit sa akon, ang iban indi makapalapit. Kag ang mga tawo indi gid dapat magsaka diri upod sa imo.”

³ Sang ginsugiran ni Moises ang mga tawo sang tanan nga gintudlo kag ginsugo sang GINOO, nagsabat sila sing dungan, “Tumanon namon ang tanan nga ginsiling sang GINOO.”

⁴ Dayon ginsulat ni Moises ang tanan nga ginsiling sang GINOO.

Aga pa sang sunod nga adlaw, nagbangon si Moises kag nagpatindog sang halaran sa tiilan dampi sang bukid kag nagbutang siya sang dose ka handumanan nga bato nga nagarepresentar sang dose ka tribo sang Israel.

⁵ Dayon nagsugo siya sang bataon nga mga lalaki nga maghalad sa GINOO sang mga halad nga ginasunog kag maghalad man sang mga turo nga baka bilang halad nga para sa maayo nga relasyon.

⁶ Ginkuha ni Moises ang katunga sang dugo kag ginbutang ini sa mga yahong, kag ang katunga ginwisik niya sa halaran.

⁷ Dayon ginkuha niya ang Libro sang Kasug-tanan kag ginbasa ini sa mga tawo. Kag nagsabat ang mga tawo, “Tumanon namon ang tanan nga ginsiling sang GINOO. Sundon namon siya.”

⁸ Dayon ginkuha ni Moises ang dugo kag gin-wisik ini sa mga tawo kag nagsiling, “Amo ini ang dugo nga nagapabakod sa kasugtanan nga ginhimo sang GINOO sa inyo sang paghatag niya sining tanan nga sugo.”

⁹ Nagsaka sa *bukid* si Moises, Aaron, Nadab, Abihu, kag ang 70 ka manugdumala sang Israel,

¹⁰ kag nakita nila ang Dios sang Israel. Sa iya tiilan daw may dalan nga hinimo halin sa bato nga sapiro nga pareho katin-aw sang langit.

¹¹ Bisan nakita sining mga pangulo ang Dios, wala sila pagpatya sang Dios. Nagkaon *pa gani* sila kag nag-inom *didto sa presensya sang Dios*.

¹² Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Saka pa gid diri sa akon sa ibabaw sang bukid kag maghulat ka, kay ihatag ko sa imo ang malapad nga mga bato nga akon ginsulatan sang akon mga sugo kag mga pagpanudlo para sa mga tawo.”

¹³ Gani nagsaka pa gid si Moises sa bukid sang Dios kaupod si Josue nga iya kabulig.

¹⁴ *Antes sila magsaka*, nagsiling si Moises sa mga manugdumala *sang Israel*, “Hulata ninyo kami diri hasta makabalik kami. Mabilin diri sa inyo si Aaron kag si Hur, kag kon may problema kamo, kadto lang kamo sa ila.”

¹⁵ Pag-abot ni Moises sa ibabaw pa gid sang bukid, gintabunan sang panganod ang bukid.

¹⁶ Dayon ang gamhanan nga presensya sang GI-NOO nagpanaog sa Bukid sang Sinai, kag sa sulod

sang anom ka adlaw natabunan sang panganod ang bukid. Sang ikapito nga adlaw, gintawag sang GINOO si Moises halin sa panganod.

¹⁷⁻¹⁸ Gani nagsulod si Moises sa panganod samtang nagapasaka pa gid siya sa bukid. Nagpabilin siya didto sa sulod sang 40 ka adlaw kag 40 ka gab-i. Para sa mga Israelinhon didto sa idalom, ang gamhanan nga presensya sang GINOO sa ibabaw sang bukid pareho sa nagadabadaba nga kalayo.

25

Ang mga Halad para sa Tolda nga Simbahan (Exo. 35:4-9)

¹ Nagsiling ang GINOO kay Moises,

² “Silinga ang mga Israelinhon nga maghalad sila sa akon. Ikaw amo ang magbaton sang ila mga halad nga ila gusto ihalad sa akon.

³ Amo ini ang mga halad nga imo batunon halin sa ila: bulawan, pilak, saway,

⁴ delana* nga asol, granate† kag pula, linen, *panapton nga hinimo halin sa bulbol sang kand-ing,*

⁵ panit sang karnero nga lalaki nga ginlugom sa pula, maayo nga klase sang panit,‡ kahoy nga akasya,

⁶ lana sang olibo para sa suga, mga panakot para sa lana nga inughaplas kag para pahamot sa insenso,

* 25:4 *delana*: sa English, *wool* † 25:4 *granate*: sa English, *purple*

‡ 25:5 *maayo nga klase sang panit*: Posible ang buot silingon sini sa Hebreo, *panit sang dolfin*.

⁷ kag bato nga onix kag iban pa nga *malahalon nga* mga bato nga inugtakod sa espesyal nga panapton§*sang pangulo nga pari* kag sa bulobulsa sa dughan sini.

⁸ Kag pahimua ang katawhan sang Israel sang simbahan para sa akon nga sa diin makaestar ako upod sa ila.

⁹ Ipahimo ining Tolda nga Simbahan kag ang tanan nga kagamitan sini suno gid sa plano nga ipakita ko sa imo.

Ang Kahon sang Kasuguan

(Exo. 37:1-9)

¹⁰ “Magpahimo ka sang Kahon nga akasya—45 inches ang kalabaon, 27 inches ang kasangkaron, kag 27 inches ang kataason.

¹¹ Pahaklapi ini sang puro nga bulawan sa sulod kag sa guwa, kag parebitihi sang bulawan ang mga kilid sini.

¹² Pahimui ini sang apat ka sulosingsing nga bulawan kag itakod sa iya apat ka tiil.

¹³ Dayon magpahimo ka sang mga tukon nga akasya kag pahaklapi sang bulawan.

¹⁴ Igulo ang mga tukon sa mga sulosingsing sa kada kilid sang Kahon para matuwangan ang Kahon.

¹⁵ Indi gid pagkuhaon ang mga tukon sa sulosingsing sang Kahon.

¹⁶ Dayon isulod sa Kahon ang *malapad nga bato nga sa diin nasulat ang* Kasuguan nga ihatag ko sa imo.

§ 25:7 espesyal nga panapton: sa Hebreo, *efod*

¹⁷ “Pahimui ini nga Kahon sang takop nga puro bulawan, nga 45 inches ang kalabaon kag 27 inches ang kasangkaron.

¹⁸⁻¹⁹ Dayon magpahimo ka sang duha ka kerubin nga bulawan sa kada punta sang takop sang Kahon. Isaha lang sila ka pagporma sang takop sang Kahon.

²⁰ Kinahanglan nga ang mga pakpak sang kerubin nagahumlad sa ibabaw sang takop para mahandungan nila ini, kag kinahanglan nga nagaatubangay sila nga duha kag nagatulok sa takop.

²¹ Isulod sa Kahon ang *malapad nga bato nga sa diin nasulat ang* Kasuguan nga ihatag ko sa imo, kag takpan mo ang Kahon.

²² Magapakigkita ako didto sa imo sa tunga sang duha ka kerubin nga ara sa ibabaw sang Kahon, kag ihatag ko sa imo ang tanan ko nga mga sugo para sa katawhan sang Israel.

*Ang Lamisa nga Ginabutangan sang Tinapay
(Exo. 37:10-16)*

²³ “Magpahimo ka man sang lamisa nga akasya, nga 36 inches ang kalabaon, 18 inches ang kasangkaron, kag 27 inches ang kataason.

²⁴ Pahaklapi ini sang puro nga bulawan kag parebitihi sang bulawan ang mga kilid sini.

²⁵ Pabutangi man ini sang border sa kada kilid, nga 4 inches ang kasangkaron, kag parebitihi sang bulawan ang border.

²⁶ Dayon magpahimo ka sang apat ka sulosingsing nga bulawan kag itakod ini sa apat ka tiil sang lamisa,

²⁷ malapit sa border. Diri ninyo igulo ang mga tukon nga pangtuwang sa lamisa.

²⁸ Dapat ini nga mga tukon akasya kag nahakla-pan sang bulawan.

²⁹ “Magpahimo ka man sang mga pinggan, mga tasa,* mga tibod, kag mga yahong nga gamiton para sa mga halad nga ilimnon. Kinahanglan nga puro ini tanan bulawan.

³⁰ Kag kinahanglan butangan permi sang tinapay nga ginahalad sa akon presensya ato nga lamisa.

Ang Bulutangan sang Suga

(Exo. 37:17-24)

³¹ “Magpahimo ka man sang bulutangan sang suga† nga puro bulawan ang iya tiil, lawas, kag dekorasyon nga mga bulak, nga ang iban bukol pa lang kag ang iban nagabuskad na. Ang dekorasyon naporma na nga daan upod sa lawas sang bulutangan sang suga sang pagkahimo sini.

³² Ang bulutangan sang suga dapat may anom ka sanga, tag-tatlo sa kada kilid.

³³ Ang kada sanga may tatlo ka dekorasyon nga mga bulak nga ang korte daw almendro, nga ang iban bukol pa lang kag ang iban nagabuskad na.

³⁴ Ang lawas sang bulutangan sang suga may apat ka dekorasyon nga mga bulak nga ang korte daw almendro man, nga ang iban bukol pa lang kag ang iban nagabuskad na.

³⁵ May isa ka bulak sa idalom sang kada paris sang sanga.

* **25:29** *tasa*: Indi klaro ang buot silingon sang Hebreo sini.

† **25:31** *bulutangan sang suga*: ukon, kandelero

³⁶ Ang mga dekorasyon kag ang mga sanga na-porma na nga daan upod sa lawas sang bulutangan sang suga sang pagkahimo sini.

³⁷ Dayon magpahimo ka sang pito ka suga kag ibutang sa sini nga bulutangan, kag iplastar mo ini nga masanagan ang lugar sa atubangan sini.

³⁸ Ang mga kimpit kag mga inugsalod sa upos nga pabilo sang suga dapat puro man bulawan.

³⁹ Mga 35 ka kilo nga puro nga bulawan ang kinahanglan mo sa pagpahimo sang bulutangan sang suga kag sang tanan nga kagamitan sini.

⁴⁰ Siguraduha nga ipahimo mo ini tanan suno gid sa plano nga ginpakita ko sa imo diri sa bukid.

26

Ang Tolda nga Simbahan

(Exo. 36:8-38)

¹ “Magpahimo ka sang Tolda nga Simbahan. Ang gamiton sa paghimo sini napulo ka panid nga linen nga ginbordahan sang delana* nga asol, granate, kag pula. Kag paburdahi ini sing maayo sang dagway sang mga kerubin.

² Kinahanglan ang kada panid may kalabaon nga 42 feet kag may kasangkaron nga 6 feet.

³ Tambihon ini sa tag-lima; bali duha ka tag-lima.

⁴ Dayon pahimuan mo sang sulosingsing nga tela nga asol ang kilid sang katapusan nga panid sang tagsa ka tinambi nga mga tela;

⁵ tag-50 ka sulosingsing ang ibutang sa kada kilid kag kinahanglan nga nagaatubangay ini.

* **26:1 delana:** sa English, *wool*

⁶ Dayon magpahimo ka sang 50 ka kaw-it nga bulawan para matabid ang mga sulosingsing sang duha ka tinambi nga mga tela. Sa sini nga paagi mahimo ang Tolda nga Simbahan.

⁷ “Dayon pahimuan mo sang tabon ang Tolda. Ang gamiton sa paghimo sini onse ka panid nga tela nga hinimo halin sa bulbol sang kanding.

⁸ Kinahanglan ang kada tela may kalabaon nga 45 feet kag may kasangkaron nga 6 feet.

⁹ Tambihon ang lima ka tela, kag amo man ang nabilin nga anom. Ang ikaanom nga tela piluon sa atubangan sang Tolda.

¹⁰ Pabutangi man sang 50 ka sulosingsing ang kilid sang katapusan nga panid sang tagsa ka tinambi nga mga tela,

¹¹ kag tabidon ini sang 50 ka kaw-it nga saway.

¹² Paluyluyon sa likod sang Tolda ang katunga sang tela nga sobra,

¹³ kag paluyluyon man sa kada kilid ang 18 inches nga tela nga sobra sa pagtabon sang Tolda.

¹⁴ Ang ibabaw sang tabon sang Tolda pasampawi sang panit sang lalaki nga karnero nga ginlugom sa pula, kag pasampawi pa gid dayon sang maayo nga klase sang panit.[†]

¹⁵ “Ang dingding sang Tolda dapat mga tapi nga akasya.

¹⁶ Ang kalabaon sang kada tapi 15 feet kag ang kasangkaron 2 feet.

¹⁷ Ang kada tapi butangan sang duha ka diladila para matabid ini sa isa pa ka tapi. Kinahanglan

[†] **26:14** *maayo nga klase sang panit*: Posible ang buot silingon sini sa Hebreo, *panit sang dolfin*.

pareho sini ang himuon sa kada tapi.

¹⁸ Ang 20 sa sini nga mga tapi idingding sa parte sang Tolda nga nagaatubang sa south.

¹⁹ Ini nga mga tapi isuok sa 40 ka pundasyon nga pilak—duha ka pundasyon sa kada tapi.

²⁰ Ang sa north sang Tolda dingdingan man sang 20 ka tapi

²¹ kag isuok man sa 40 ka pundasyon nga pilak—duha ka pundasyon sa kada tapi.

²² Ang sa west sang Tolda dingdingan sang anom ka tapi,

²³ kag duha ka tapi sa mga corner sini.

²⁴ Ini nga mga tapi sa mga corner natabid sing maayo sa idalom kag nahugot sa ibabaw paagi sa isa ka sulosingsing. Kinahanglan pareho gid sini ang himuon sa duha ka tapi sa mga corner.

²⁵ Gani may walo ka tapi sa sini nga parte sang Tolda, kag nasuok ini sa 16 ka pundasyon nga pilak—duha ka pundasyon sa kada tapi.

²⁶ “Magpahimo ka man sang mga pangbalabag nga akasya para sa dingding—lima para sa parte sang Tolda nga nagaatubang sa north,

²⁷ lima man sa south, kag lima pa gid sa west, sa likod sang Tolda.

²⁸ Ang pangbalabag sa tunga-tunga sang dingding magahalin sa punta sang Tolda pakadto sa pihak nga punta.

²⁹ Pahaklapi sang bulawan ang mga tapi kag pabutangi ini sang mga sulosingsing nga bulawan nga amo ang gululuan sang mga pangbalabag. Pahaklapi man sang bulawan ang mga pangbalabag.

³⁰ “Kinahanglan nga ipatukod mo ang Tolda nga

Simbahan suno gid sa plano nga ginpakita ko sa imo diri sa bukid.

³¹ “Magpahimo ka man sang kurtina nga linen nga ginbordahan sang delana nga asol, granate kag pula. Kag paburdahi ini sing maayo sang dagway sang mga kerubin.

³² Ipakabit ini sa mga kaw-it nga bulawan sa apat ka haligi nga akasya nga nahaklapan sang bulawan. Ining apat ka haligi nasuok sa apat ka pundasyon nga pilak.

³³ Kon makabit na ang kurtina sa mga kaw-it, ibutang sa likod sini ang Kahon sang Kasuguan. Ang kurtina amo ang magaseparar sa Balaan nga Lugar sa Labing Balaan nga Lugar.

³⁴ Ang Kahon sang Kasuguan dapat didto ibutang sa Labing Balaan nga Lugar kag dapat may takop ini.

³⁵ Ibutang ang lamisa sa guwa sang kurtina sang *Labing Balaan nga Lugar*; sa north sang Tolda nga Simbahan, kag sa south, ibutang sa atubangan sang lamisa ang bulutangan sang suga.

³⁶ “Magpahimo ka man sang isa pa ka kurtina para sa puwertahan sang Tolda nga Simbahan. Ang kurtina kinahanglan linen nga ginbordahan sang delana[‡] nga asol, granate kag pula. Kinahanglan maayo gid ang pagkaborda sini.

³⁷ Dayon ipakabit ini sa mga kaw-it nga bulawan sa lima ka haligi nga akasya nga nahaklapan sang bulawan. Ining lima ka haligi nasuok sa lima ka pundasyon nga saway.”

[‡] **26:36** *delana*: sa English, *wool*

27

Ang Halaran sang Halad nga Ginasunog (Exo. 38:1-7)

¹ “Magpahimo ka sang kuwadrado nga halaran nga akasya. Ang iya kalabaon kag kasangkaron 7 feet kag 6 inches, kag ang kataason 4 feet kag 6 inches.

² Pabutangi ini sang mga sulosungay sa apat ka corner, nga naporma na nga daan upod sa halaran sang pagkahimo sini. Pahaklapi sang saway ang halaran.

³ Ang tanan nga kagamitan sang halaran kinahanglan hinimo man sa saway—ang bulutangan sang abo, mga pala, mga yahong, mga dako nga tinidor para sa karne, kag mga bulutangan sang бага.

⁴ Magpahimo ka man sang parilyahan nga saway para sa halaran, kag pabutangi ini sang sulosingsing nga saway sa kada corner.

⁵ Dayon ibutang ini sa sulod sang halaran sa idalom sang sagang, sa may tunga-tunga dampi halin sa ibabaw.

⁶ Dayon magpahimo ka sang tukon nga pang-tuwang sa halaran. Kinahanglan halin ini sa kahoy nga akasya, kag nahaklapan sang saway.

⁷ Igulo ini nga tukon sa mga sulosingsing sa kada kilid sang halaran para matuwangan ang halaran.

⁸ Ang halaran nga ipahimo mo dapat tapi kag guhab ang sulod. Ipahimo ini suno sa plano nga ginpakita ko sa imo diri sa bukid.

Ang Lagwerta sang Tolda nga Simbahan (Exo. 38:9-20)

⁹“Pabutangi sang ugsaran ang Tolda nga Simbahan, kag palibuti ini sang mga *dulodingding nga* kurtina nga linen. Ang kalabaon sang kurtina sa south 150 feet.

¹⁰ Itakod ini nga kurtina sa 20 ka haligi nga saway nga nasuok sa 20 man ka pundasyon nga saway. Ang kabitan sang kurtina amo ang mga kaw-it nga pilak nga nagakabit sa mga kabilya nga pilak sa mga haligi.

¹¹ Ang kurtina sa north 150 feet man ang kalabaon. Itakod man ini sa 20 ka haligi nga saway nga nasuok sa 20 ka pundasyon nga saway. Ang kabitan sang kurtina amo ang mga kaw-it nga pilak nga nagakabit sa mga kabilya nga pilak sa mga haligi.

¹² “Ang kurtina sa west 75 feet ang kalabaon, kag natakod ini sa napulo ka haligi nga nasuok sa napulo man ka pundasyon.

¹³ Ang sa east sang ugsaran 75 feet man ang kalabaon.

¹⁴ Ang *dulodingding nga* kurtina sa tuo sang *puwertahan* 22 feet kag 6 inches ang kalabaon, kag natakod ini sa tatlo ka haligi nga nasuok sa tatlo man ka pundasyon.

¹⁵ Ang kurtina sa wala 22 feet kag 6 inches man ang kalabaon, kag natakod man ini sa tatlo ka haligi nga nasuok sa tatlo man ka pundasyon.

¹⁶ Ang puwertahan mismo sang ugsaran pabutangi sang kurtina nga 30 feet ang kalabaon. Ang kurtina kinahanglan linen nga ginbordahan sang delana nga asol, granate kag pula. Kinahanglan nga maayo gid ang pagkaborda sini. Dayon itakod ang kurtina sa apat ka haligi nga nasuok sa apat ka

pundasyon.

¹⁷ Kinahanglan ang tanan nga haligi sa palibot sang ugsaran may mga kaw-it kag mga kabilya nga pilak, kag may mga pundasyon nga saway.

¹⁸ “Gani ang bilog nga ugsaran may kalabaon nga 150 feet kag may kasangkaron nga 75 feet. Napalibutan ini sang kurtina nga linen, nga ang kataason 7 feet kag 6 inches. Ang mga *haligi sini nasuok sa mga* pundasyon nga saway.

¹⁹ Kinahanglan puro saway ang tanan nga kagamitan sa Tolda nga Simbahan pati ang tanan nga palpal para sa pagbanting sang Tolda kag sang mga kurtina sang ugsaran sini.

Ang Pag-asikaso sa mga Suga sang Tolda nga Simbahan
(Lev. 24:1-4)

²⁰ “Sugua ang mga Israelinhon nga dal-an ka nila sang puro nga lana sang olibo nga ginbayo para sa mga suga *sang Tolda*, para magasiga ini permi.

²¹ Ang bulutangan sang suga ibutang sa guwa sang kurtina nga nagatabon sa *Kahon sang Ka-suguan*. Si Aaron kag ang iya mga kaliwat amo ang mag-atipan sang mga suga sang Tolda nga Ginapakigkitaan.* Pasigahon nila ini sa akon presensya aga kag gab-i. Ini nga pagsulundan dapat tumanon sang mga Israelinhon hasta sa palaabuton nga mga henerasyon.

* **27:21** *Tolda nga Ginapakigkitaan* nga amo man ang Tolda nga Simbahan.

28

Ang mga Panapton sang mga Pari

(Exo. 39:1-7)

¹ “Iseparar mo sa mga tawo si Aaron nga imo utod kag ang iya mga anak nga lalaki nga sila ni Nadab, Abihu, Eleazar, kag Itamar, para mag-alagad sa akon bilang mga pari.

² Magpatahi ka sang balaan nga mga panapton para kay Aaron para mapadunggan siya.

³ Silinga ang tanan nga maayo nga mga sastre, nga ginhatagan ko sang abilidad sa pagpanahi, nga tahian nila sang mga panapton si Aaron nga magaseparar sa iya sa mga tawo para mag-alagad sa akon bilang pari.

⁴ Amo ini ang mga panapton nga ila tahion: ang bulobulsa sa dughan, ang espesyal nga panapton,* ang pangguwa nga bayo, ang pangsulod nga bayo nga binordahan, ang turban, kag ang wagkos. Tahion nila ini para kay Aaron, pati man sa iya mga anak nga lalaki, para makaalagad sila sa akon bilang mga pari.

⁵ Kinahanglan ang tela nga ila gamiton linen nga ginbordahan sang bulawan nga hilo kag de-lana nga asol, granate† kag pula.

Ang Espesyal nga Panapton sang mga Pari

(Exo. 39:2-7)

⁶ “Ang espesyal nga panapton sang mga pari kinahanglan linen nga ginbordahan sang bulawan

* **28:4** *espesyal nga panapton*: sa Hebreo, *efod*. Amo man sa bersikulo 6, 12, 15, 25-28, kag 31. † **28:5** *granate*: sa English, *purple*

nga hilo kag delana nga asol, granate kag pula. Kinahanglan nga maayo gid ang pagkaborda sini.

⁷ May duha ini ka parte, likod kag atubang, kag nasugpon ini sa duha ka strap sa may abaga.

⁸ Ang wagkos sini linen man nga ginbordan sang bulawan *nga hilo* kag delana nga asol, granate kag pula.

⁹ “Dayon magkuha ka sang duha ka bato nga onix kag painggrebi ini sang mga ngalan sang mga anak nga lalaki ni Jacob.[‡]

¹⁰ Dapat pasunod ang pagbutang sang mga ngalan suno sa ila pagkatawo, kag anom ka ngalan sa kada bato.

¹¹ Dapat ang pag-inggreb sini pareho sa pag-inggreb sang platero sa pangmarka. Dayon ibutang ang mga bato sa mga bulutangan nga bulawan

¹² kag itakod ini sa strap sang espesyal nga panapton bilang handumanan nga mga bato para sa mga tribo sang Israel. Sa sini nga paagi madala permi ni Aaron ang ila mga ngalan sa akon presensya, kag dumdumon ko sila.

¹³ Ang mga bulutangan nga bulawan

¹⁴ pabutangi sang duha ka kulokadena nga puro bulawan para matakod sa may abaga sang panapton.

Ang Bulobulsa sa Dughan

(Exo. 39:8-21)

¹⁵ “Magpahimo ka sang bulobulsa sa dughan nga ginagamit sa paghibalo sang akon kabubuton.[§] Kinahanglan maayo gid ang pagkahimo sini,

[‡] 28:9 *Jacob*: sa Hebreo, *Israel* § 28:15 Tan-awa ang bersikulo 30.

kag ang tela sini dapat pareho man sa tela sang espesyal nga panapton *sang mga pari*: linen nga ginbordahan sang bulawan *nga hilo* kag delana nga asol, granate kag pula.

¹⁶ Ining bulobulsa sa dughan dapat napilo sing doble kag kuwadrado—9 inches ang kalabaon kag ang kasangkaron.

¹⁷ Patakdi ini sang apat ka raya sang *malahalón nga* mga bato. Sa nahauna nga raya, ibutang ang rubi, topas, kag beril;

¹⁸ sa ikaduha nga raya, turquiso, sapiro, kag emeralda;

¹⁹ sa ikatatlo nga raya, hasinto, agate, kag ametist;

²⁰ kag sa ikaapat nga raya, krisolito, onix, kag jasper. Dapat natakod ang mga bato sa mga bulutangan nga bulawan.

²¹ Ang kada bato dapat may ngalan sang mga anak ni Jacob* sa pagrepresentar sang dose ka tribo sang Israel. Ang pag-inggreb sang mga ngalan dapat pareho sa pag-inggreb sang pangmarka.

²² “Pabutangi man sang kulokadena nga puro bulawan ang bulobulsa sa dughan.

²³ Dayon magpahimo ka sang duha ka sulosingsing nga bulawan kag iangot ini sa ibabaw nga mga corner sang bulobulsa sa dughan.

²⁴ Iangot ang duha ka kulokadena nga bulawan sa sulosingsing sang bulobulsa sa dughan,

²⁵ kag ang duha ka punta sang kulokadena iangot sa duha ka bulutangan *nga bulawan* nga nagat-

* **28:21** *Jacob*: sa Hebreo, *Israel*

apik sa strap sang espesyal nga panapton.

²⁶ Magpahimo ka pa sang duha ka sulosingsing nga bulawan, kag iangot ini sa idalom nga mga corner sang bulobulsa sa dughan nga nagasampaw sa espesyal nga panapton.

²⁷ Magpahimo ka pa gid sang duha ka sulosingsing nga bulawan kag iangot ini sa espesyal nga panapton sa may wagkos dampi.

²⁸ Dayon tabiron ninyo sang asol nga higot ang idalom nga mga sulosingsing sang bulobulsa sa dughan kag ang mga sulosingsing sang espesyal nga panapton. Sa sini nga paagi matabid sing maayo ang bulobulsa sa dughan sa espesyal nga panapton.

²⁹ “Kon magsulod si Aaron sa Balaan nga Lugar kinahanglan isuksok niya ang ini nga bulobulsa sa dughan nga may mga ngalan sang mga tribo sang Israel para dumdumon ko sila permi.

³⁰ Ibutang sa bulobulsa sa dughan ang Urim kag Thumim[†] para ara ini sa dughan ni Aaron kon magkadto siya sa akon presensya. Gani dal-on permi ni Aaron ining duha ka butang kon magkadto siya sa akon presensya para mahibaluan niya ang akon kabubut-on para sa mga Israelinhon.

*Ang Iban pa nga mga Panapton sang mga Pari
(Exo. 39:22-31)*

³¹ “Ang pangguwa nga bayo nga nasampawan sang espesyal nga panapton kinahanglan puro asol

[†] **28:30** *Urim kag Thumim:* Duha ka butang nga ginagamit sa paghibalo sang kabubut-on sang Dios.

³² kag may buho sa tunga para sa ulo. Kag kinahanglan ang liab may kulokwelyo para indi ini magisi.

³³⁻³⁴ Pakabiti ang palibot sang sidsid sang bayo sang mga *puloprutas nga* pomegranata, nga hinimo halin sa delana nga asol, granate, kag pula. Bal-utan mo ini nga mga dekorasyon sang mga lingga-lingganay nga bulawan.

³⁵ Kinahanglan nga isuksok ni Aaron ining pangguwa nga bayo kon magsulod siya sa Balaan nga Lugar sa pag-alagad sa akon presensya, para mabatian ang kilingkiling sang mga lingga-lingganay kon magsulod kag magguwa si Aaron sa Balaan nga Lugar. *Kon himuon niya ini*, indi siya mapatay.

³⁶ “Magpahimo ka sang medalya nga puro bulawan kag painggrebi ini *sang sini nga mga pulong*:

GINSEPARAR PARA SA GINOO.

³⁷⁻³⁸ Itapik ini sa atubangan sang turban ni Aaron paagi sa asol nga higit, para makita ini sa iya agtang. Ini magapakita nga pagadal-on ni Aaron ang bisan ano nga sala nga nahimo sang mga Israelinhon sa ila paghalad sa GINOO. Itakod ini permi ni Aaron sa iya agtang para malipay ang GINOO sa ila.

³⁹ “Ang pangsulod nga bayo ni Aaron kinahanglan linen, kag amo man ang iya turban. Ang wagkos dapat ginbordahan sing maayo.

⁴⁰ Magpatahi ka man sang mga pangsulod nga bayo, mga wagkos, kag mga turban sa mga anak ni Aaron sa pagpadungog sa ila.

⁴¹ “Ipasuksok mo ini nga mga panapton sa imo

utod nga si Aaron kag sa iya mga anak nga lalaki, kag dayon haplasan[‡] mo sila sang lana kag ordinahan. Idedikar sila sa akon para makaalagad sila sa akon bilang mga pari.

⁴² “Patahian mo man sila sang mga pang-idalom nga panapton nga linen, nga magatabon sang ila kinatawo. Ang kalabaon sini halin sa hawak hasta sa paa.

⁴³ Kinahanglan nga isuksok nila ini kon mag-sulod sila sa Tolda nga Ginapakigkitaan, ukon kon magpalapit sila sa halaran sa Balaan nga Lugar sa pag-alagad bilang mga pari, para indi sila makasala kag mapatay. Ini nga pagsulundan dapat tumanon ni Aaron kag sang iya mga kaliwat hasta san-o.

29

Ang Pagdedikar sa mga Pari

(Lev. 8:1-36)

¹ “Amo ini ang himuon mo sa pagdedikar kay Aaron kag sa iya mga anak nga lalaki para makaalagad sila sa akon bilang mga pari. Magkuha ka sang bataon nga baka kag duha ka lalaki nga karnero nga wala sing deperensya.

² Magkuha ka man sang maayo nga klase nga harina kag magluto sang tinapay nga wala sing inugpahabok. Ang tinapay nga lutuon mo, tinapay nga wala sing mantika, tinapay nga madamol nga ginmikslahan sang mantika, kag tinapay nga manipis nga ginlamhitan sang mantika.

[‡] **28:41** haplasan: ukon, bubuan

³ Isulod mo dayon ini nga mga tinapay sa basket kag dal-on sa akon upod sang bataon nga baka kag sang duha ka karnero nga lalaki.

⁴ “Dal-a dayon si Aaron kag ang iya mga anak nga lalaki didto sa puwertahan sang Tolda nga Ginapakigkitaan, kag papaligua sila.

⁵ Dayon ipasuksok kay Aaron ang iya pangsulod nga bayo, ang pangguwa nga bayo, ang espesyal nga panapton,* kag ang bulobulsa sa dughan. Hugta sa iya hawak ang espesyal nga panapton paagi sa wagkos nga maayo ang pagkahimo.

⁶ Ipasuksok sa iya ulo ang turban, kag ipatakod sa atubangan sang turban ang medalya *nga simbolo* nga ginseparar siya para sa GINOO.

⁷ Kuhaa dayon ang lana nga inughaplas† kag ibubo sa ulo ni Aaron sa pagdedikar sa iya.

⁸ Idedikar man ang iya mga anak nga lalaki kag pasuksuka man sila sang pangsulod nga bayo,

⁹ turban, kag wagkos. Mangin pari sila hasta san-o. Sa sini nga paagi ordinahan mo si Aaron kag ang iya mga anak.

¹⁰ “Dal-a ang bataon nga baka sa atubangan sang Tolda nga Ginapakigkitaan, kag ipatungtong ang mga kamot ni Aaron kag sang iya mga anak sa ulo sang baka.

¹¹ Dayon ihawa ang baka sa akon presensya, didto dampi sa puwertahan sang Tolda nga Ginapakigkitaan.

¹² Magkuha ka sang dugo sang baka kag ilamhit ini sa mga sulosungay *sa mga corner* sang halaran,

* **29:5** *espesyal nga panapton*: sa Hebreo, *efod* † **29:7** *inughaplas*: ukon, *inugbubo*

kag ang mabilin nga dugo iula sa idalom sang halaran.

¹³ Dayon kuhaa ang tanan nga sapay sa kasudlan sang baka, ang gamay nga parte sang atay, kag ang mga batobato[‡] pati ang mga tambok sini, kag sunuga ini sa halaran.

¹⁴ Pero ang iya unod, panit, kag tinai sunugon mo sa guwa sang kampo. Halad ini sa pagpakatinlo.

¹⁵ “Dayon kuhaa ang isa ka lalaki nga karnero kag ipatungtong ang mga kamot ni Aaron kag sang iya mga anak sa ulo sang karnero.

¹⁶ Dayon ihawa ini, kag iwisik-wisik ang dugo sini sa palibot sang halaran.

¹⁷ Hiwa-hiwaa ang karnero kag hugasi ang mga parte sang sulod sang tiyan kag ang mga tiil, kag tipuna ini pati ang ulo kag ang iban pa nga mga parte sang sapat.

¹⁸ Dayon sunuga ini tanan sa halaran bilang halad nga ginasunog para sa akon. Ang kahamot sini nga halad nga paagi sa kalayo[§] makapalipay sa akon.

¹⁹ “Dayon kuhaa ang isa pa ka lalaki nga karnero, kag ipatungtong ang mga kamot ni Aaron kag sang iya mga anak sa ulo sang karnero.

²⁰ Dayon ihawa ini, kag kuhaa ang iban nga dugo sini kag ilamhit sa idalom nga parte sang tuo

[‡] **29:13** *batobato*: sa English, *kidney* [§] **29:18** *halad nga paagi sa kalayo*: Indi mapat-od ang kahulugan sang Hebreo sini. Pero makita sa Biblia nga ginagamit ini nga pulong para sa nagkalain-lain nga klase sang mga halad. Ginatawag man ini nga “pagkaon sang Dios” sa Lev. 21:6-21; Num. 28:2. Amo ina nga gin-translate ini sang iban nga “halad nga pagkaon.”

nga dulunggan ni Aaron kag sang iya mga anak, kag sa mga kumalagko sang ila tuo nga kamot kag tuo nga tiil. Dayon iwisik-wisik ang dugo sa palibot sang halaran.

²¹ Kuhaa ang iban nga dugo sa halaran kag imik-sla ini sa lana nga inughaplas, kag dayon iwisik-wisik kay Aaron kag sa iya mga anak kag sa ila mga bayo. Sa sini nga paagi madedikar si Aaron kag ang iya mga anak, pati ang ila mga bayo.

²² “Dayon kuhaa ang mga tambok sang karnero, ang matambok nga ikog, ang mga sapay sa kasudlan, ang gamay nga parte sang atay, ang mga batobato pati ang mga tambok sini, kag ang tuo nga paa. Amo ini ang karnero nga halad para sa ordinasyon *sang mga pari*.

²³ Magkuha ka sa basket sang tig-isa ka klase sang mga tinapay nga wala sing inugpahabok nga ginhalad sa akon: tinapay *nga wala sing mantika*, tinapay nga madamol nga ginmikslahan sang mantika, kag tinapay nga manipis.

²⁴ Pauyati ini tanan kay Aaron kag sa iya mga anak kag ibayaw nila ini sa akon bilang halad nga ginabayaw.

²⁵ Dayon kuhaa ini sa ila kag sunuga sa halaran upod sa halad nga ginasunog. Ang kahamot sini nga halad nga paagi sa kalayo makapalipay sa akon.

²⁶ Dayon kuhaa ang dughan sang karnero kag ibayaw ini sa akon bilang halad nga ginabayaw. Amo ini ang imo parte sa karnero nga halad para sa ordinasyon ni Aaron *kag sang iya mga anak*.

²⁷ “Idedikar sa akon ang mga parte sang karnero nga halad para sa ordinasyon ni Aaron kag sang

iya mga anak, lakip na diri ang dughan kag paa nga ginbayaw sa akon.

²⁸ Sa kada halad sa akon sang mga Israelinhon sang mga halad nga para sa maayo nga relasyon, amo gid ini permi ang mga parte sang sapat nga ibahin sa ila ni Aaron kag sang iya mga anak.

²⁹ “*Kon mapatay na si Aaron, ang iya balaan nga mga bayo ihatag sa tagsa niya ka kaliwat nga mag-abulos sa iya bilang pangulo nga pari*, para ila ini suksukon kon ordinahan sila paagi sa paghaplas *sang lana sa ila*.

³⁰ Ang kaliwat ni Aaron nga magabulos sa iya bilang *pangulo nga pari* magasuksok sini nga mga bayo sa sulod sang pito ka adlaw kon magsulod siya sa Tolda nga Ginapakigkitaan sa pag-alagad sa Balaan nga Lugar.

³¹ “Kuhaa ang karnero nga ginhalad sa pag-ordinar kag lutua ang karne sini sa isa ka balaan nga lugar.

³² Kaunon ini ni Aaron kag sang iya mga anak, lakip ang mga tinapay sa basket, dira sa puwertahan sang Tolda nga Ginapakigkitaan.

³³ Sila lang ang makakaon sini nga karne kag tinapay nga ginhalad para matubos sila sa ila nga sala sang gin-ordinahan sila. Wala sing iban nga magkaon sini upod sa ila kay ini nga mga pagkaon para lang gid sa ila.

³⁴ Kon may mabilin sini nga pagkaon pagkaaga, dapat sunugon ini. Indi gid ini pagkaunon, kay para lang ini sa mga pari.

³⁵ “Sundon mo ining mga ginsugo ko sa imo parte sa pag-ordinar kay Aaron kag sa iya mga

anak. Himua ang pag-ordinar sa ila sa sulod sang pito ka adlaw.

³⁶ Kada adlaw maghalad ka sing isa ka baka bilang halad sa pagpakatinlo para mangin matinlo ang halaran, kag dayon haplasan mo ang halaran sang lana sa pagdedikar sini.

³⁷ Himuon mo ini sa sulod sang pito ka adlaw; kag dayon mangin balaan gid ang halaran, kag dapat balaan man ang nagauyat sini.

*Ang Adlaw-adlaw nga mga Halad
(Num. 28:1-8)*

³⁸ “Ang imo ihalad sa halaran adlaw-adlaw duha ka karnero nga isa ka tuig ang edad.

³⁹ Isa sa aga kag isa sa hapon.*

⁴⁰ Sa imo paghalad sang karnero sa aga, maghalad ka man sing duha ka kilo nga harina nga maayo nga klase. Mikslahan mo ini sang isa ka litro nga mantika nga *halin sa olibo nga ginbayo*. Maghalad ka man sang mga isa ka litro nga duga sang ubas bilang halad nga ilimnon.

⁴¹ Sa imo paghalad sang karnero sa hapon, maghalad ka man sang pareho gihapon nga mga halad nga harina kag ilimnon. Ang kahamot sini nga halad nga paagi sa kalayo makapalipay sa akon.

⁴²⁻⁴³ Ini nga halad nga ginasunog kinahanglan ihalad adlaw-adlaw hasta sa palaabuton nga mga henerasyon. Ihalad ninyo ini sa akon presensya, didto dampi sa puwertahan sang Tolda nga Ginapakigkitaan nga sa diin magapakighambal ako sa imo kag magapakigkita ako sa mga Israelinhon.

* **29:39** sa hapon sang nagasalop na ang adlaw

Kag ang ini nga Tolda mangin balaan tungod sang akon gamhanan nga presensya.

⁴⁴ Himuon ko nga balaan ang Tolda nga Gina-pakigkitaan kag ang halaran, kag iseparar ko si Aaron kag ang iya mga anak sa pag-alagad sa akon bilang mga pari.

⁴⁵ Magapuyo ako upod sa mga Israelinhon kag ako mangin ila Dios.

⁴⁶ Mahibaluan nila nga ako amo ang GINOO nga ila Dios nga nagpaguwa sa ila sa Egypt para mag-puyo ako upod sa ila. *Huo*, ako amo ang GINOO nga ila Dios.

30

Ang Halaran nga Sulunugan sang Insenso (Exo. 37:25-28)

¹ “Magpahimo ka sang halaran nga akasya nga sulunugan sang insenso.

² Kinahanglan nga kuwadrado ini—18 inches ang kalabaon kag ang kasangkaron, kag 36 inches ang kataason. Kinahanglan may ara ini sang mga sulosungay nga naporma na nga daan upod sa halaran sang pagkahimo sini.

³ Pahaklapan mo sang puro nga bulawan ang ibabaw sini, ang apat ka kilid, kag ang mga sulosungay sini. Kag rebitihi ini sang bulawan sa palibot.

⁴ Pabutangi sang duha ka sulosingsing nga bulawan sa idalom sang rebiti sa pihak kag pihak sang halaran, para gululuan sang mga tukon nga pangtuwang sini.

⁵ Kinahanglan ang tukon kahoy nga akasya kag nahaklapan sang bulawan.

⁶ Ibutang ini nga halaran sa atubangan sang kurtina nga nagatabon sa Kahon sang Kasuguan. Dira ako magapakigkita sa inyo.

⁷ “Kada aga, kon mag-asikaso si Aaron sang mga suga, magsunog siya sang mahamot nga insenso sa sina nga halaran.

⁸ Kag kon hapon, kon magsindi siya sang mga suga, magsunog siya liwat. Dapat himuon ini adlaw-adlaw hasta sa palaabuton nga mga henerasyon.

⁹ Indi kamo maghalad sa sini nga halaran sang iban nga insenso ukon bisan ano nga halad nga ginasunog, ukon halad nga regalo, ukon halad nga ilimnon.

¹⁰ Isa ka bes kada tuig, kinahanglan tinluan ni Aaron ang halaran paagi sa paglamhit sang dugo sa mga sulosungay sini. Ang dugo nga ilamhit magahalin sa halad sa pagpakatinlo. Dapat himuon ini kada tuig hasta sa palaabuton nga mga henerasyon, kay ang ini nga halaran balaan gid para sa akon.”

¹¹ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises,

¹² “Kon mag-census ka sa katawhan sang Israel, ang taga nga ma-census magbayad sa akon para sa iya kabuhi, para wala sing kahalitan nga mag-abot sa ila samtang gina-census mo sila.

¹³ Ang ibayad sang kada isa nga ma-census anom ka gramo nga pilak suno sa kilohan sang mga pari. Ihatag nila ini bilang halad sa akon.

¹⁴ Ang tanan nga nagaedad 20 ka tuig paibabaw amo ang maghatag sini sa akon.

¹⁵ Ang manggaranon indi magbayad sing sobra, kag ang imol indi magbayad sing kulang.

¹⁶ Gamita ini nga kuwarta para sa buluhaton sa Tolda nga Ginapakigkitaan. Bayad ini sang mga Israelinhon para sa ila kabuhi, kag paagi sini dumdumon ko sila.”

Ang Labador nga Hulugasan

(Exo. 38:8)

¹⁷ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises,

¹⁸ “Maghimo ka sang saway nga labador nga may saway man nga tulungtungan, para gamiton nga hulugasan. Ibutang mo ini sa tunga-tunga sang Tolda nga Ginapakigkitaan kag sang halaran, kag sudli ini sang tubig.

¹⁹ Amo ini ang gamiton ni Aaron kag sang iya mga anak nga lalaki sa paghugas sang ila mga kamot kag tiil,

²⁰⁻²¹ antes sila magsulod sa Tolda nga Ginapakigkitaan, kag antes sila magpalapit sa halaran sa paghalad sa akon sang halad nga paagi sa kalayo.* Kinahanglan nga hugasan gid nila ang ila mga kamot kag tiil para indi sila mapatay. Ini nga pagsulundan dapat tumanon ni Aaron kag sang iya mga kaliwat sa palaabuton nga mga henerasyon.”

Ang Lana nga Inughaplas

²² Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises,

²³ “Magkuha ka sang pinakamaayo nga mga panakot: anom ka kilo nga mira, tatlo ka kilo nga mahamot nga sinamon, tatlo ka kilo nga mahamot nga calamus,

* **30:20-21** *halad nga paagi sa kalayo:* Tan-awa ang footnote sa 29:18.

²⁴ anom ka kilo nga cassia (dapat ang mga kabug-aton sini suno sa kilohan sang mga pari), kag isa ka galon nga lana sang olibo.

²⁵ Paagi sini maghimo ka sang balaan nga lana nga inughaplas[†] nga mahamot gid.

²⁶⁻²⁸ Haplasan mo sang sini nga lana ang Tolda nga Ginapakigkitaan, ang Kahon sang Kasuguan, ang lamisa kag ang tanan nga kagamitan sini, ang bulutangan sang suga kag ang tanan nga kagamitan sini, ang halaran nga sulunugan sang insenso, ang halaran sang halad nga ginasunog kag ang tanan man nga kagamitan sini, kag ang labador kag ang iya tulungtungan.

²⁹ Idedikar mo ini nga mga butang para mangin balaan gid ini; kag dapat balaan man ang nagauyat sini.

³⁰ “Haplasi man *sang lana* si Aaron kag ang iya mga anak bilang pagdedikar sa ila, para makaalagad sila sa akon bilang mga pari.

³¹ Silinga ang mga Israelinhon nga amo ini ang akon balaan nga lana nga inughaplas hasta sa palaabuton nga mga henerasyon.

³² Indi ninyo ini pag-ibubo sa ordinaryo nga mga tawo, kag indi man kamo maghimo sang pareho sini nga lana para sa inyo kaugalingon. Balaan ini, gani kabiga ninyo ini nga balaan.

³³ Ang bisan sin-o nga maghimo sang pareho sini ukon maggamit sini sa kay bisan sin-o nga indi pari, indi na ninyo pagkabigon nga sakop ninyo.”

Ang Insenso

[†] **30:25** *inughaplas*: ukon, *inugbubo*

³⁴ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Magkuha ka sang sining mahamot nga mga panakot nga pareho tanan ang ila kadamuon: estakte, onika, galbano kag puro nga kamangyan.

³⁵ Paagi sini maghimo ka sang insenso nga mahamot gid. Dayon asini ini para mangin puraw ini kag balaan.

³⁶ Bukbuka sing mapino ang iban sini kag iwisik-wisik sa atubangan sang *Kahon sang Kasuguan* nga ara sa Tolda nga Ginapakigkitaan, nga sa diin magapakigkita ako sa imo. Dapat kabigon mo ini nga balaan gid.

³⁷ Indi kamo maghimo sang sini nga insenso para sa inyo kaugalingon. Kabiga ini nga balaan para sa GINOO.

³⁸ Ang bisan sin-o nga maghimo sini nga iya gamiton nga pahamot indi na ninyo pagkabigon nga sakop ninyo.”

31

*Ang mga Manug-obra sang Tolda nga Simbahan
(Exo. 35:30-36:1)*

¹ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises,

² “Ginpili ko si Bezalel, nga anak ni Uri kag apo ni Hur, nga halin sa tribo ni Juda.

³ Gin-gamhan ko siya sang akon Espiritu* kag ginhatagan sang kaalam kag abilidad sa bisan ano nga buluhaton—

⁴ sa paghimo sang matahom nga mga butang nga bulawan, pilak, kag saway,

* **31:3** *Espiritu: ukon, gahom*

⁵ sa pagporma sang malahalón nga mga bato nga inugtampok, sa pagkorte sang kahoy, kag sang tanan nga klase sang buluhaton.

⁶ Ginpili ko man si Oholiab nga anak ni Ahisamac, nga halin sa tribo ni Dan, sa pagbulig kay Bezalel. Ginhatagan ko man sang abilidad ang tanan nga maayo nga mga panday para mahimo nila ang tanan nga ginsugo ko sa imo nga himuon:

⁷ “ang Tolda nga Ginapakigkitaan,
ang Kahon sang Kasuguan kag ang tabon sini,
kag ang tanan nga kagamitan sa Tolda—

⁸ ang lamisa kag ang mga kagamitan sini,
ang bulutangan sang suga nga puro bulawan
kag ang tanan man nga kagamitan sini,
ang halaran nga sulunugan sang insenso,

⁹ ang halaran sang halad nga ginasunog kag
ang tanan nga kagamitan sini,
ang labador kag ang iya tulungtungan—

¹⁰ ang matahom kag balaan nga mga panapton
ni Aaron kag sang iya mga anak nga suksukon
nila kon mag-alagad sila bilang mga pari,

¹¹ ang lana nga inughaplas,
kag ang mahamot nga insenso para sa Balaan
nga Lugar.

“Himuon nila ini tanan suno sa ginsugo ko sa imo.”

Ang Adlaw nga Inugpahuway

¹² Dayon nagsugo ang GINOO kay Moises

¹³ nga ihambal niya ini sa mga Israelinhon: “Tumana gid ninyo ang akon mga ginapahimo parte sa Adlaw nga Inugpahuway, kay tanda ini sang

aton kasugtanan hasta sa palaabuton nga mga henerasyon. Sa sini nga paagi mahibaluan ninyo nga ako amo ang GINOO nga nagpili sa inyo nga mangin akon katawhan.

¹⁴ Tumana ninyo ang akon mga ginapahimo sa Adlaw nga Inugpahuway, kay balaan ini nga adlaw para sa inyo. Ang bisan sin-o nga wala nagasunod dapat gid nga patyon. Ang bisan sin-o nga mag-obra sa sina nga adlaw indi na ninyo pagkabigon nga sakop ninyo.

¹⁵ Obraha ninyo ang inyo buluhaton sa sulod sang anom ka adlaw, pero sa ikapito nga adlaw, magpahuway gid kamo. Tungod nga ini nga adlaw balaan para sa akon, ang bisan sin-o nga mag-obra sa sini nga adlaw dapat gid nga patyon.

¹⁶⁻¹⁷ Gani kamo nga mga Israelinhon, dapat tumanon ninyo ang akon mga ginapatuman sa Adlaw nga Inugpahuway hasta sa palaabuton nga mga henerasyon. Ini amo ang permanente nga tanda sang aton wala sing katapusan nga kasugtanan. Kay sa sulod sang anom ka adlaw gin-himo ko ang kalangitan kag ang kalibutan, kag sa ikapito nga adlaw nagpahuway ako.”

¹⁸ Pagkatapos estorya sang GINOO kay Moises sa Bukid sang Sinai, ginhatag niya kay Moises ang duha ka malapad nga bato nga ginsulatan niya mismo sang Kasuguan.

32

*Ang Bulawan nga Baka
(Deu. 9:7-29)*

¹ Sang matalupangdan sang mga tawo nga kadugay kay Moises magpanaog sa bukid,

nagtipon sila kay Aaron kag nagsiling, “Sige na! Himui kami sang dios* nga magapanguna sa amon, tungod nga wala kita kahibalo kon ano na ang natabo sining tawo nga si Moises nga nagpaguwa sa aton sa Egypt.”

² Nagsabat si Aaron sa ila, “Panguhaa ninyo ang bulawan nga mga aritos nga ginasuksok sang inyo mga asawa kag mga anak, kag dal-a ninyo diri sa akon.”

³ Gani ginpanguha nila tanan ang ila bulawan nga mga aritos kag gindala kay Aaron.

⁴ Gintipon ini ni Aaron kag gintunaw kag ginporma nga baka. Nagsiling dayon ang mga Israelinhon, “Amo ini ang aton dios nga nagpaguwa sa aton sa Egypt.”

⁵ Pagkakita ni Aaron nga nalipay gid ang mga tawo, nagpahimo siya sang halaran sa atubangan sang baka kag nagpahibalo, “Buwas magasaulog kita sang piesta para sa *kadungganang sangGINOO*.”

⁶ Gani pagkaaga, aga pa gid nagbangon ang mga tawo kag naghalad sang mga halad nga ginasunog kag halad nga para sa maayo nga relasyon. Kag nagkinaon sila kag nag-ininom, kag nagpagusto pangalipay sa *ila pagsimba sa dios-dios*.

⁷ Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Magpanaog ka gilayon kay ang imo katawhan nga ginpaguwa mo sa Egypt nagahimo sang kalautan.

⁸ Kadali lang sa ila maglapas sa akon mga ginmando sa ila. Naghimo sila sang ila dios-dios nga baka kag ginsimba ini. Naghalad ang mga Israelinhon sa sini nga dios-dios kag nagsiling,

* **32:1** *dios*: ukon, *mga dios*. Amo man sa bersikulo 4, 8, 23 kag 31.

‘Amo ini ang aton dios nga nagpaguwa sa aton sa Egypt.’”

⁹ Nagsiling pa gid ang GINOO kay Moises, “Nakita ko kon daw ano katig-a ang mga ulo sang sini nga mga tawo.

¹⁰ Gani pabay-i ako nga laglagon ko sila sa akon puwerte nga kaakig. Kag ikaw na lang *kag ang imo mga kaliwat* ang himuon ko nga bantog nga nasyon.”

¹¹ Pero nagpakitluoy si Moises sa GINOO nga iya Dios, “O GINOO, ngaa ipaagom mo ang imo kaakig sa imo katawhan nga ginpaguwa mo sa Egypt paagi sa imo puwerte nga gahom?

¹² Ano na lang ang hambalon sang mga Egyptohanon? Nga ginkuha mo ang imo katawhan sa Egypt sa tuyo nga patyon sila sa kabukiran para madula sila sa kalibutan? Indi pagpadayuna ang imo puwerte nga kaakig sa ila, kag indi sila paglaglaga.

¹³ Dumduma ang imo ginsumpa sa imo mga alagad nga si Abraham, Isaac, kag Jacob[†] nga padamuon mo ang ila mga kaliwat pareho kadamo sa mga bituon sa langit, kag ihatag mo sa ila mga kaliwat ang tanan nga duta nga imo ginpromisa sa ila, kag mangin ila ini nga palanublion hasta san-o.”

¹⁴ Gani wala na pagpadayuna sang GINOO ang iya plano nga paglaglag sa iya katawhan.

¹⁵ Dayon nagpanaog si Moises sa bukid nga dala ang duha ka malapad nga bato nga ginsulatan sang Kasuguan. Nakasulat ini sa atubangan kag sa likod sang amo nga mga bato.

[†] **32:13** *Jacob*: sa Hebreo, *Israel*

¹⁶ Ang Dios mismo ang naghimo sini kag nagsulat.

¹⁷ Sang mabatian ni Josue ang ginahod sang mga tawo, nagsiling siya kay Moises, “Daw may gahod sang inaway sa kampo.”

¹⁸ Nagsabat si Moises, “Indi ina gahod sang kadalag-an ukon kapiérdihan, kundi gahod ina sang pagkinanta.”

¹⁹ Sang malapit na si Moises sa kampo, nakita niya ang *dios-dios nga* baka kag ang pagsinaot sang mga tawo, gani puwerte gid ang iya kaakig. Ginhaboy niya didto sa tilan sang bukid ang malapad nga mga bato nga dala niya, kag nabuka ini.

²⁰ Dayon ginkuha niya ang *dios-dios nga* baka nga ila ginhimo kag ginsunog niya. Pagkatapos gindugmok niya sing mapino kag ginsabwag sa tubig, kag ginpainom sa katawhan sang Israel.

²¹ Nagsiling si Moises kay Aaron, “Ano bala ang ginhimo sining mga tawo sa imo nga gintugutan mo sila sa puwerte nga pagpakasala?”

²² Nagsabat si Aaron, “Indi ka mangakig sa akon. Nahibaluan mo man kon daw ano sila kadali madala sa kalautan.

²³ Nagsiling sila sa akon, ‘Himui kami sang dios nga magapanguna sa amon, tungod nga wala kita kahibalo kon ano na ang natabo sining tawo nga si Moises nga nagpaguwa sa aton sa Egypt.’

²⁴ Gani nagsiling ako sa ila nga dal-on nila sa akon ang ila bulawan *nga mga alahas*. Sang madala na nila sa akon, ginhaboy ko ini sa kalayo kag nagguwa ining baka.”

²⁵ Nakita ni Moises nga nagapakawala ang mga tawo kag ginpabay-an lang sila ni Aaron. Tungod sini nangin kaladlawan sila sa ila mga kaaway sa *palibot*.

²⁶ Gani nagtindog si Moises sa puwertahan sang kampo kag nagsinggit, “Ang bisan sin-o sa inyo nga nagaunong sa GINOO magpalapit sa akon!” Kag ang tanan nga kaliwat ni Levi nagtipon sa iya.

²⁷ Nagsiling si Moises sa ila, “Nagsiling ang GINOO, ang Dios sang Israel, nga ang kada isa sa inyo magtaklos sang espada kag libuti ninyo ang kampo, kag pamatya ninyo *inang malain nga mga tawo* bisan utod pa ninyo, amigo, ukon kasilin-gan.”

²⁸ Gintuman sang mga kaliwat ni Levi ang gin-sugo sa ila ni Moises, kag sadto nga adlaw mga 3,000 ka tawo ang napatay.

²⁹ Nagsiling si Moises sa mga kaliwat ni Levi, “Ginseparar kamo subong nga adlaw sa GINOO, kay ginpamatay ninyo bisan ang inyo mga anak kag mga utod. Gani bendisyunan niya kamo subong nga adlaw.”

³⁰ Pagkasunod nga adlaw, nagsiling si Moises sa mga tawo, “Nakahimo kamo sang dako nga sala. Pero masaka ako subong sa *bukid, didto sa*GINOO; basi pa lang mabuligan ko kamo nga matubos kamo sa inyo nga sala.”

³¹ Gani nagbalik si Moises sa GINOO kag nagsiling, “Daw ano kadako nga sala ang nahimo sini nga mga tawo. Naghimo sila sang dios nga bu-lawan.

³² Pero karon, patawara sila sa ila nga sala. Kon indi *mo sila mapatawad*, panasa na lang ang

akon ngalan sa libro nga ginsulatan mo *sang mga ngalan sang imo katawhan.*”

³³ Nagsabat ang GINOO kay Moises, “Kon sin-o ang nakasala sa akon, ang iya ngalan amo ang akon panason sa akon libro.

³⁴ Lakat, kag pangunahi ang mga tawo pakadto sa lugar nga ginsiling ko sa imo, kag magauna ang akon anghel sa inyo. Pero magaabot ang tion nga silutan ko sila tungod sang ila sala.”

³⁵ Kag ginpadal-an sang GINOO sang kahalitan ang mga Israelinhon tungod nga ginsimba nila ang *dios-dios nga baka nga ginhimo ni Aaron.*

33

¹ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Halin ka sa sini nga lugar, upod sa mga tawo nga ginpaguwa mo sa Egypt, kag kadto kamo sa duta nga ginsumpa ko nga ihatag kay Abraham, Isaac, kag Jacob. Nagsiling ako sa ila sadto nga ihatag ko ini nga duta sa ila mga kaliwat.

² Paunahon ko ang anghel sa inyo, kag tabugon ko ang mga Canaanhon, mga Amornon, mga Hithanon, mga Periznon, mga Hivhanon, kag mga Jebusnon

³ sa sina nga duta nga maayo kag mapatubason.* Kamo lang ang magkadto didto; indi ako mag-upod sa inyo kay mga matig-a kamo sang ulo, kag basi kon pamatyon ko pa kamo sa dalan.”

⁴ Sang mabatian sang mga tawo ining masakit nga mga pulong, nagpangasubo gid sila kag wala sila magsul-ob sang ila mga alahas.

* **33:3** *duta...mapatubason:* sa literal, *duta nga nagailig ang gatas kag honey*

⁵ Kay nagsugo ang GINOO kay Moises nga iham-bal niya ini sa mga Israelinhon: “Mga matig-a kamo sing ulo nga mga tawo. Kon updan ko kamo bisan sa malip-ot lang nga tion, basi kon mapatay ko pa kamo. Karon, panghuksa ninyo ang inyo mga alahas hasta nga makadesisyon ako kon ano ang akon himuon sa inyo.”

⁶ Gani ginpanghukas sang mga Israelinhon ang ila mga alahas didto sa Bukid sang Horeb.

Ang Tolda nga Ginapakigkitaan

⁷ Kinabatasan na ni Moises nga magpatindog sang Tolda nga medyo malayo sa kampo. Ini nga Tolda ginatawag nga “Tolda nga Ginapakigkitaan.” Ang bisan sin-o nga gusto makahibalo sang kabubut-on sang GINOO nagakadto sa sini nga Tolda.

⁸ Kon magsulod si Moises sa Tolda, nagatindog ang mga tawo sa puwertahan sang ila mga tolda. Ginatan-aw nila si Moises hasta nga makasulod siya sa Tolda.

⁹ Kag samtang didto si Moises sa sulod, naga-paidalom ang panganod nga daw haligi sa puwertahan sang Tolda samtang nagapakighambal ang GINOO kay Moises.

¹⁰ Kag kon makita sang mga tawo ang panganod nga daw haligi sa puwertahan sang Tolda, nagatindog sila kag nagasimba sa GINOO sa may puwertahan sang ila mga tolda.

¹¹ Kon magpakig-estorya ang GINOO kay Moises, daw sa nagaatubangay gid sila, pareho sa mag-abyan nga nagaestoryahanay. Pagkatapos nagabalik si Moises sa kampo, pero ang bataon

niya nga kabulig nga si Josue, nga anak ni Nun, nagapabilin sa Tolda.

Nakita ni Moises ang Gamhanan nga Presensya sang Dios

¹² Nagsiling si Moises sa GINOO, “Permi mo ako ginahambalan nga pangunahan ko ini nga katawhan sa *pagkadto sa duta nga imo ginpromisa*, pero wala mo pa ako ginpahibalo kon sin-o ang paupdon mo sa akon. Nagsiling ka pa nga kilala mo gid ako kag nalipay ka sa akon.

¹³ Kon matuod nga nalipay ka sa akon, tudlui ako sang imo mga pamaagi para makilala ko ikaw kag para malipay pa gid ikaw sa akon. Dumduma nga ini nga nasyon imo katawhan.”

¹⁴ Nagsabat ang GINOO, “Ako mismo ang magaupod sa imo, kag hatagan ko ikaw sang kapahuwayan.”

¹⁵ Nagsiling si Moises sa iya, “Kon indi ka magupod sa amon, indi kami pagpahalina sa sini nga lugar.

¹⁶ Kay paano mahibaluan sang iban nga nalipay ka sa akon kag sa imo katawhan kon indi mo kami pag-updan? Kag *paano nila mahibaluan nga espesyal kami nga katawhan sang sa iban nga mga katawhan sa kalibutan?*”

¹⁷ Nagsabat ang GINOO kay Moises, “Himuon ko ang ginapangayo mo, kay nalipay ako sa imo, kag kilala ko gid ikaw.”

¹⁸ Dayon nagsiling si Moises, “Karon, ipakita sa akon ang imo gamhanan nga presensya.”

¹⁹ Nagsabat ang GINOO, “Ipakita ko sa imo ang tanan ko nga kaayo, kag imitlang ko sa imo ang

akon ngalan, ang GINOO. Kaluoyan ko ang gusto ko nga kaluoyan.

²⁰ Pero indi mo makita ang akon nawong kay wala sing tawo nga makakita sa akon nga mabuhi.”

²¹ Dayon nagsiling ang GINOO, “Tindog ka diri sa *dako nga* bato malapit sa akon.

²² Kag samtang nagalabay ang akon gamhanan nga presensya, isulod ko ikaw sa guhab sang bato kag tabunan ko ikaw sang akon kamot hasta nga makaagi ako.

²³ Dayon kuhaon ko ang akon kamot kag makita mo ang akon likod, pero indi ang akon nawong.”

34

Ang Bag-o nga Malapad nga mga Bato (Deu. 10:1-5)

¹ Nagsiling ang GINOO kay Moises, “Magbasbas ka sang duha ka malapad nga bato pareho sadtong nahauna, kay sulatan ko ini sang mga pulong nga nasulat sa nahauna nga bato nga ginbuka mo.

² Magpreparar ka para sa buwas sa aga, kag magsaka ka sa Bukid sang Sinai. Magpakigkita ka sa akon sa ibabaw sang bukid.

³ Kinahanglan nga wala sing may mag-upod sa imo; wala gid dapat sing bisan sin-o nga makita sa bisan diin nga parte sang bukid. Bisan mga karnero ukon mga baka indi gid pagpahalbon sa bukid.”

⁴ Gani nagbasbas si Moises sang duha ka malapad nga bato nga pareho sadtong nahauna. Kag aga pa sang sunod nga adlaw, nagsaka siya sa

Bukid sang Sinai suno sa ginmando sa iya sang GINOO dala ang duha ka malapad nga bato.

⁵ Dayon nagpanaog ang GINOO paagi sa panganod kag ginmitlang niya ang iya ngalan nga GINOO samtang nagatindog si Moises sa iya presensya.

⁶ Naglabay ang GINOO sa atubangan ni Moises kag nagsiling, “Ako ang GINOO, ang mabinalak-on kag maluluy-on nga Dios. Mahigugmaon kag matutom gid ako, kag indi dali mangakig.

⁷ Ginapakita ko ang akon paghigugma sa madamo nga tawo, kag ginapatawad ko ang ila kalautan, paglapas, kag sala. Pero ginasilutan ko ang mga nakasala, pati ang ila mga kaliwat hasta sa ikatatlo kag ikaapat nga henerasyon.”

⁸ Nagluhod dayon si Moises sa duta kag nagsimba.

⁹ Nagsiling siya, “O Ginoo, kon nalipay ka sa akon, nagapangabay ako nga mag-upod ka sa amon. Bisan matig-a ang ulo sang sini nga mga tawo, patawara kami sa amon kalautan kag sala. Batuna kami nga imo katawhan.”

Ginpatuman Liwat sa mga Israelinhon ang Kasugtanan

(Exo. 23:14-19; Deu. 7:1-5; 16:1-17)

¹⁰ Nagsiling ang GINOO, “Pamati! Himuon ko ini nga kasugtanan sa inyo. Sa atubangan sang tanan mo nga kasimanwa, mahimo ako sang makatilingala nga mga butang nga wala ko pa gid nahimo sa bisan diin nga nasyon sa bilog nga kalibutan. Ang mga katawhan sa palibot ninyo makakita sang sini nga mga butang nga himuon ko para sa imo.

¹¹ Tumana ang mga sugo nga ginahatag ko sa imo subong. Tabugon ko ang mga Amornon, mga Canaanhon, mga Hithanon, mga Periznon, mga Hivhanon, kag mga Jebusnon *sa duta nga ginpromisa ko* sa inyo.

¹² Siguraduhon mo gid nga indi ka maghimo sang kasugtanan sa mga tawo sa sina nga duta nga inyo pagakadtuan, kay mangin siod ini sa inyo.

¹³ Sa baylo, panggub-a ninyo ang ila mga halaran, pangdugmuka ang ila handumanan nga mga bato, kag pang-utda ang ila mga *hulohaligi nga simbolo sang ila diosa nga si Ashera*.

¹⁴ Indi gid kamo magsimba sa iban nga dios kay *ako*, ang GINOO, indi gid gusto nga may ginasimba kamo nga iban.

¹⁵ Indi ka gid maghimo sang kasugtanan sa mga tawo nga nagaestar sa sina nga duta. Kay basi matintar kamo nga magkaon sang ila mga halad kon imbitaron nila kamo sa ila nga paghalad kag pagsimba sa ila mga dios.

¹⁶ Kag basi ang inyo mga anak magpangasawa sa ila mga anak, nga amo ang magatulod sa ila sa pagsimba sa iban nga mga dios.

¹⁷ “Indi kamo maghimo sang mga dios-dios.

¹⁸ “Sauluga ninyo ang Piesta sang Tinapay nga Wala sing Inugpahabok. Suno sa ginsugo ko sa inyo, magkaon kamo sang tinapay nga wala sing inugpahabok sa sulod sang pito ka adlaw. Himua ninyo ini sa gintalana nga tion sa bulan sang Aviv, kay amo ina nga bulan nga nagguwa kamo sa Egypt.

¹⁹ “Akon ang tanan nga kamagulangan nga lalaki, pati ang mga kamagulangan nga lalaki

sang inyo mga kasapatan.

²⁰ Puwede magawad ang kamagulangan sang inyo mga donkey paagi sa pagbaylo sini sang karnero. Pero kon indi ninyo ini paggawaron, kinahanglan nga patyon ang donkey paagi sa pagbali sang iya liog. Puwede man ninyo magawad ang inyo kamagulangan nga mga anak nga lalaki.

“Wala sing may magpalapit sa akon nga wala sing dala nga halad.

²¹ “Mag-obra kamo sa sulod sang anom ka adlaw, pero sa ikapito nga adlaw magpahuway kamo, bisan sa panahon sang tig-arado kag tig-alani.

²² “Sauluga ninyo ang Piesta sang Pag-ani *paagi sa pagdala sa akon* sang nahauna nga patubas sang inyo trigo, kag sauluga man ninyo ang Piesta sang Katapusan nga Ani sa katapusan sang tuig.

²³ “Kada tuig, ang tanan ninyo nga lalaki dapat magtambong sa *sinang* tatlo ka piesta sa pagsimba sa *akon*, angGINOO nga inyo Agalon, ang Dios sang Israel.

²⁴ Tabugon ko ang mga katawhan sa duta nga ihatag ko sa inyo, kag palaparon ko ang inyo teritoryo. Kag wala sing may magsalakay kag magagaw sa inyo nasyon sa panahon nga magpalapit kamo sa akon, ang GINOO nga inyo Dios, sa *sinang* tatlo ka *piesta* kada tuig.

²⁵ “Indi kamo maghalad sang dugo sa akon kau-pod sang tinapay nga may inugpahabok. Kag indi kamo magbilin sa masunod nga adlaw sang karne nga halad ninyo sa tion sang Piesta sang Paglabay sang Anghel.

²⁶ “Dal-a ninyo sa templo sang GINOO nga inyo Dios ang pinakamaayo nga parte sang nahauna ninyo nga patubas.

“Indi ninyo paglutua ang bataon nga kanding sa gatas sang iya iloy.”

²⁷ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises, “Isulat ining ginsiling ko, kay amo ini ang pagsulundan sang akon kasugtanan sa imo kag sa Israel.”

²⁸ Didto si Moises upod sa GINOO sa sulod sang 40 ka adlaw kag 40 ka gab-i nga wala siya sing may ginkaon kag gin-inom. Ginsulat niya sa malapad nga bato ang mga pagsulundan sang kasugtanan—ang Napulo ka Sugo.

²⁹ Sang magpanaog si Moises sa Bukid sang Sinai, dala niya ang duha ka malapad nga bato nga ginsulatan sang Kasuguan. Wala siya kahibalo nga masilaw gali ang iya nawong tungod sa iya pagpakighambal sa GINOO.

³⁰ Sang makita ni Aaron kag sang tanan nga Israelinhon ang masilaw nga nawong ni Moises, nahadlok sila magpalapit sa iya.

³¹ Pero gintawag sila ni Moises, gani nagpalapit si Aaron kag ang mga pangulo sang komunidad *sang Israel*, kag nagpakighambal si Moises sa ila.

³² Sang ulihi nagpalapit ang tanan nga Israelinhon sa iya. Kag ginsugid niya sa ila ang tanan nga sugo nga ginhatag sa iya sang GINOO sa Bukid sang Sinai.

³³ Pagkatapos pakighambal ni Moises sa ila, gintabunan niya ang iya nawong.

³⁴ Pero kon magsulod siya sa Tolda nga Gina-pakigkitaan para magpakighambal sa GINOO, ginakuha niya ang tabon hasta nga makaguwa siya

sa Tolda. Kon makaguwa na siya, ginasugid niya sa mga Israelinhon ang tanan nga ginsugo sang GINOO sa iya,

³⁵ kag makita sang mga Israelinhon nga masilaw ang iya nawong. Dayon tabunan naman niya ang iya nawong hasta nga magbalik siya sa Tolda sa pagpakighambal sa GINOO.

35

Mga Pagsulundan sa Adlaw nga Inugpahuway

¹ Ginpatipon ni Moises ang bilog nga komunidad sang Israel kag ginhambalan, “Amo ini ang ginsugo sang GINOO nga inyo himuon:

² Sa sulod sang anom ka adlaw, himua ninyo ang inyo mga buluhaton, pero sa ikapito nga adlaw magpahuway kamo, kay ini nga adlaw balaan kag para ini sa GINOO. Ang bisan sin-o nga mag-obra sa sina nga adlaw dapat patyon.

³ Gani indi gid kamo *mag-obra*, *bisan* magdabok sang kalayo sa inyo mga puluy-an sa *pagluto* sa sina nga adlaw.”

Ang mga Halad para sa Tolda nga Simbahan (Exo. 25:1-9)

⁴ Nagsiling si Moises sa bilog nga komunidad sang Israel, “Amo ini ang ginsugo sang GINOO nga inyo himuon:

⁵ Maghalad kamo sa GINOO halin sa inyo mga pagkabutang. Puwede kamo maghalad sang bulawan, pilak, saway,

⁶ delana* nga asol, granate† kag pula, linen, *panapton nga hinimo halin sa bulbol sang kand-ing,*

⁷ panit sang karnero nga lalaki nga ginlugom sa pula, maayo nga klase sang panit,‡ kahoy nga akasya,

⁸ lana sang olibo para sa mga suga, mga panakot para sa lana nga inughaplas kag para pahamot sa insenso,

⁹ kag bato nga onix kag iban pa nga malahalalon nga mga bato nga inugtakod sa espesyal nga panapton§sang pangulo nga pari kag sa bulobulsa sa dughan sini.

*Mga Kagamitan para sa Tolda nga Simbahan
(Exo. 39:32-43)*

¹⁰ “Ang tanan sa inyo nga may abilidad sa pagobra magpalapit kag magbulig sa paghimo sang tanan nga butang nga ginsugo sang GINOO nga himuon:

¹¹ ang Tolda nga Simbahan kag ang iya sini mga tabon, mga kaw-it, mga dingding nga tapi, mga pangbalabag sa dingding, mga haligi, kag mga pundasyon;

¹² ang Kahon sang *Kasugtanan* kag ang iya mga tukon nga pangtuwang, tabon, kag kurtina;

¹³ ang lamisa kag ang iya mga tukon nga pangtuwang kag ang tanan nga kagamitan sini; ang tinapay nga ginahalad sa presensya sang Dios;

* 35:6 *delana*: sa English, *wool* † 35:6 *granate*: sa English, *purple*
‡ 35:7 *maayo nga klase sang panit*: Posible ang buot silingon sini sa Hebreo, *panit sang dolfín*. Amo man sa bersikulo 23. § 35:9 *espesyal nga panapton*: sa Hebreo, *efod*. Amo man sa bersikulo 27.

14 ang bulutangan sang suga kag ang mga kagamitan sini; ang mga suga kag ang lana para sa mga suga;

15 ang halaran nga sulunugan sang insenso kag ang iya mga tukon nga pangtuwang; ang lana nga inughaplas;* ang mahamot nga insenso; ang kurtina sang puwertahan sang Tolda nga Simbahan;

16 ang halaran sang halad nga ginasunog kag ang iya sini parilyahan nga saway, ang iya mga tukon nga pangtuwang, kag ang tanan nga kagamitan sini; ang saway nga labador kag ang iya tulungtungan;

17 ang mga kurtina sa *palibot* sang ugsaran kag ang iya sini mga haligi kag mga pundasyon; ang kurtina sa puwertahan sang ugsaran;

18 ang mga palpal kag mga banting sang Tolda nga Simbahan kag sang ugsaran sini;

19 kag ang matahom kag balaan nga mga panapton sang pari nga si Aaron kag sang iya mga anak nga lalaki, nga ila suksukon kon mag-alagad sila bilang mga pari sa Balaan nga Lugar.”

20 Dayon naghalin ang bilog nga komunidad sang Israel sa atubangan ni Moises.

21 Ang tanan nga gusto gid maghalad sa GINO nagdala sang mga materyales nga gamiton sa paghimo sang Tolda nga Ginapakigkitaan† kag sang tanan nga kagamitan sini, kag sa paghimo sang mga panapton sang mga pari.

22 Ang tanan nga gusto maghalad, lalaki kag

* 35:15 *inughaplas*: ukon, *inugbubo* † 35:21 *Tolda nga Ginapakigkitaan*: nga amo man ang Tolda nga Simbahan.

babayi, nagdala sang malahalon nga mga sibit, mga aritos, mga pulseras, kag nagkalain-lain nga klase sang mga alahas nga bulawan. Gindala nila ang ila mga bulawan bilang halad nga ginabayaw sa GINOO.

²³ May naghalad man sang delana nga asol, granate kag pula, linen, *panapton nga hinimo halin sa bulbol* sang kanding, panit sang karnero nga lalaki nga ginlugom sa pula, kag maayo nga klase sang panit.

²⁴ Ang iban nagdala sang pilak ukon saway, kag mga tapi nga akasya bilang halad sa GINOO.

²⁵ Ang mga babayi nga may abilidad sa paghimo sang mga tela nagdala sang mga delana nga asol, granate kag pula, kag linen.

²⁶ Kag ang mga babayi nga may abilidad sa paghimo sang panapton halin sa bulbol sang kanding, naghimo sini sing kinabubut-on.

²⁷ Ang mga pangulo nagdala sang mga bato nga onix kag iban pa nga malahalon nga mga bato para inugtakod sa espesyal nga panapton *sang pangulo nga pari* kag sa bulobulsa sa dughan sini.

²⁸ Nagdala man sila sang mga panakot kag lana sang olibo para sa mga suga, para sa lana nga inughaplas, kag para pahamot sa insenso.

²⁹ Gani ang tanan nga Israelinhon, lalaki kag babayi, nga gusto magbulig nagdala sang ila mga halad nga kinabubut-on sa GINOO para sa tanan nga buluhaton nga ginsugo sang GINOO paagi kay Moises.

*Ang mga Manug-obra sang Tolda nga Simbahan
(Exo. 31:1-11)*

³⁰ Nagsiling si Moises sa mga Israelinhon, “Pamati! Ginpili sang GINOO si Bezalel, nga anak ni Uri kag apo ni Hur, nga halin sa tribo ni Juda.

³¹ Gin-gamhan niya siya sang iya Espiritu kag ginhatagan sang kaalam kag abilidad sa bisan ano nga buluhaton—

³² sa paghimo sang matahom nga mga butang nga bulawan, pilak, kag saway;

³³ sa pagporma sang malahalon nga mga bato nga inugtampok; sa pagkorte sang kahoy; kag sang tanan nga klase sang buluhaton.

³⁴ Ginhatagan pa gid niya si Bezalel, kag amo man si Oholiab nga anak ni Ahisamac nga halin sa tribo ni Dan, sang abilidad sa pagtudlo sa iban *sang ila nahibaluan*.

³⁵ Ginhatagan niya sila sang abilidad sa paghimo sang tanan nga klase sang buluhaton: sa pagdesinyo, sa paghimo sang tela, kag sa pagborda sa linen sang delana nga asol, granate kag pula. Masarangan nila nga himuon ang bisan ano nga klase sang buluhaton, kag maayo gid sila maghimo.”

36

¹ “Si Bezalel, si Oholiab, kag ang iban pa nga ginhatagan sang GINOO sang kaalam kag abilidad sa nagkalain-lain nga buluhaton amo ang magobra sang balaan *nga Tolda* suno sa sugo sang GINOO.”

² Gani ginpatawag ni Moises si Bezalel, si Oholiab kag ang iban pa nga ginhatagan sang GINOO sang kaalam kag abilidad sa nagkalain-lain nga

buluhaton, kag gusto gid nga magbulig sa pag-obra.

³ Ginhatag ni Moises sa ila ang tanan nga ginhalad sang mga Israelinhon para sa pagpatindog sang balaan *nga Tolda*. Kag padayon pa gid ang pagdala sang mga tawo sang ila mga halad nga kinabubut-on kada aga.

⁴ Gani sang ulihi ginbayaan anay sang mga na-gaobra sang balaan *nga Tolda* ang ila trabaho kag nagkadto kay Moises kag nagsiling,

⁵ “Sobra na ang ginadala sang mga tawo sang sa kinahanglanon para sa buluhaton nga ginsugo sang GINOO nga himuon.”

⁶ Gani nagpadala si Moises sang sini nga sugo sa bilog nga kampo: “Wala na sing may maghalad para sa pagpatindog sang balaan *nga Tolda*.” Gani nag-untat na ang mga tawo sa pagdala *sang ila mga halad*,

⁷ tungod kay sobra na ang ila nahatag para sa tanan nga buluhaton *sa Tolda*.

Ang Pagpatindog sang Tolda nga Simbahan (Exo. 26:1-37)

⁸ Ang tanan nga maayo gid mag-obra amo ang naghimo sang Tolda nga Simbahan. Ang gin-gamit nila sa paghimo sini napulo ka panid nga linen nga ginbordahan sang delana nga asol, granate kag pula. Kag nabordahan ini sing maayo sang dagway sang mga kerubin.

⁹ Ang kada panid may kalabaon nga 42 feet kag may kasangkaron nga mga 6 feet.

¹⁰ Gintambi nila ini sa tag-lima; bali duha ka tag-lima.

¹¹ Dayon ginhimuan nila sang sulosingsing nga tela nga asol ang kilid sang katapusan nga panid sang tagsa ka tinambi nga mga tela;

¹² tag-50 ka sulosingsing ang ginbutang sa kada kilid kag nagaatubangay ini.

¹³ Naghimo man sila sang 50 ka kaw-it nga bu-lawan para matabid ang mga sulosingsing sang duha ka tinambi nga mga tela. Sa sini nga paagi nahimo ang Tolda nga Simbahan.

¹⁴ Dayon naghimo sila sang tabon sa Tolda. Ang ila gin-gamit onse ka panid nga tela nga hinimo halin sa bulbol sang kanding.

¹⁵ Ang kada tela may kalabaon nga 45 feet kag may kasangkaron nga mga 6 feet.

¹⁶ Gintambi nila ang lima ka tela, kag amo man ang nabilin nga anom.

¹⁷ Ginbutangan nila sang 50 ka sulosingsing ang kilid sang katapusan nga panid sang tagsa ka tinambi nga mga tela,

¹⁸ kag gintabid nila sang 50 ka kaw-it nga saway.

¹⁹ Ang ibabaw sang tabon sang Tolda ginsam-pawan nila sang panit sang lalaki nga karnero nga ginlugom sa pula, kag ginsampawan pa gid nila sang maayo nga klase sang panit.*

²⁰ Dayon naghimo sila sang dingding sang Tolda. Ang ila gin-gamit tapi nga akasya.

²¹ Ang kalabaon sang kada tapi 15 feet kag ang kasangkaron 2 feet.

* **36:19** *maayo nga klase sang panit*: Posible ang buot silingon sini sa Hebreo, *panit sang dolfin*

²² Ang kada tapi ginbutangan nila sang duha ka diladila para matabid ini sa isa pa ka tapi. Pareho sini ang ginhimo nila sa kada tapi.

²³ Ang 20 sa sini nga mga tapi gindingding nila sa parte sang Tolda nga nagaatubang sa south.

²⁴ Ini nga mga tapi ginsuok nila sa 40 ka pundasyon nga pilak—duha ka pundasyon sa kada tapi.

²⁵ Ang sa north sang Tolda gindingdingan man nila sang 20 ka tapi,

²⁶ kag ginsuok man sa 40 ka pundasyon nga pilak—duha ka pundasyon sa kada tapi.

²⁷ Ang sa west sang Tolda, nga amo ang likod sini, gindingdingan nila sang anom ka tapi,

²⁸ kag duha ka tapi sa mga corner sini.

²⁹ Ini nga mga tapi sa mga corner natabid sing maayo sa idalom kag nahugot sa ibabaw paagi sa isa ka sulosingsing. Pareho gid sini ang ginhimo nila sa duha ka tapi sa mga corner.

³⁰ Gani may walo ka tapi sa sini nga parte sang Tolda, kag nasuok ini sa 16 ka pundasyon nga pilak—duha ka pundasyon sa kada tapi.

³¹ Naghimo man sila sang mga pangbalabag nga akasya para sa dingding—lima para sa parte sang Tolda nga nagaatubang sa north,

³² lima man sa south, kag lima pa gid sa west, sa likod sang Tolda.

³³ Ang pangbalabag sa tunga-tunga sang dingding ginbutang nila halin sa punta sang Tolda pakadto sa pihak nga punta.

³⁴ Ginhaklapan nila sang bulawan ang mga tapi kag ginbutangan sang mga sulosingsing nga bu-

lawan nga amo ang gululuan sang mga pangbalabag. Ginhaklapan man nila sang bulawan ang mga pangbalabag.

³⁵ Naghimo man sila sang kurtina nga linen nga gimbordahan sang delana nga asol, granate kag pula. Kag nabordahan ini sing maayo sang dagway sang kerubin.

³⁶ Naghimo man sila sang apat ka haligi nga akasya nga may mga kaw-it nga bulawan, kag ginpakabit nila didto ang kurtina. Ining apat ka haligi nasuok sa apat ka pundasyon nga pilak.

³⁷ Naghimo sila sang isa pa ka kurtina para sa puwertahan sang Tolda nga Simbahan. Ang gin-gamit nila linen nga gimbordahan sang delana nga asol, granate kag pula. Kag maayo gid ang pagkaborda sini.

³⁸ Naghimo man sila sang lima ka haligi nga may mga kaw-it, kag ginpakabit nila didto ang kurtina. Ini nga mga haligi nahaklapan sang bulawan pati ang ila sini ulo-ulo kag mga kabilya, kag nasuok ini sa lima ka pundasyon nga saway.

37

Ang Paghimo sang Kahon sang Kasuguan (Exo. 25:10-22)

¹ Dayon ginhimo nila ni Bezalel ang Kahon sang Kasuguan. Ang gin-gamit nila kahoy nga akasya. Ang kalabaon sang Kahon 45 inches, ang kasangkaron 27 inches, kag ang kataason 27 inches.

² Ginhaklapan nila ini sang puro nga bulawan sa sulod kag sa guwa, kag ginrebitihan sang bulawan ang mga kilid sini.

³ Ginhimuan man nila ini sang apat ka sulosingsing nga bulawan kag gintakod sa apat ka tiil sini. Tag-duha sa pihak kag pihak.

⁴ Dayon naghimo sila sang mga tukon nga akasya kag ginhaklapan nila ini sang bulawan.

⁵ Gin-gulo nila ang mga tukon sa mga sulosingsing sa kada kilid sang Kahon para matuwangan ang Kahon.

⁶ Ginhimuan man nila ang Kahon sang takop nga puro bulawan, nga 45 inches ang kalabaon kag 27 inches ang kasangkaron.

⁷⁻⁸ Naghimo man sila sang duha ka kerubin nga bulawan sa kada punta sang takop sang Kahon. Isa lang ini sila ka pagporma sang takop sang Kahon.

⁹ Nagahumlad ang mga pakpak sang mga kerubin sa ibabaw sang takop para mahandungan nila ini. Nagaatubangay sila nga duha kag nagatulok sa takop.

Ang Paghimo sang Lamisa nga Ginabutangan sang Tinapay

(Exo. 25:23-30)

¹⁰ Naghimo man sila sang lamisa nga akasya, nga 36 inches ang kalabaon, 18 inches ang kasangkaron, kag 27 inches ang kataason.

¹¹ Ginhaklapan nila ini sang puro nga bulawan kag ginrebitihan sang bulawan ang mga kilid sini.

¹² Ginbutangan man nila ini sang border sa kada kilid, nga 4 inches ang kasangkaron, kag ginrebitihan nila sang bulawan ang border.

¹³ Dayon naghimo sila sang apat ka sulosingsing nga bulawan kag gintakod ini sa apat ka tiil sang lamisa,

¹⁴ malapit sa border. Diri nila gin-gulo ang mga tukon nga pangtuwang sa lamisa.

¹⁵ Ini nga mga tukon akasya kag nahaklapan sang bulawan.

¹⁶ Naghimo man sila sang mga kagamitan nga puro bulawan para sa lamisa: mga pinggan, mga tasa,* mga yahong, kag mga tibod nga gamiton para sa mga halad nga ilimnon.

*Ang Paghimo sang Bulutangan sang Suga
(Exo. 25:31-40)*

¹⁷ Naghimo man sila sang bulutangan sang suga nga puro bulawan ang iya tiil, lawas, kag dekorasyon nga mga bulak nga ang iban bukol pa lang kag ang iban nagabuskad na. Ang dekorasyon naporma na nga daan upod sa lawas sang bulutangan sang suga sang pagkahimo sini.

¹⁸ Ang bulutangan sang suga may anom ka sanga, tag-tatlo sa kada kilid.

¹⁹ Ang kada sanga may tatlo ka dekorasyon nga mga bulak nga ang korte daw almendro, nga ang iban bukol pa lang kag ang iban nagabuskad na.

²⁰ Ang lawas sang bulutangan sang suga may apat ka dekorasyon nga mga bulak nga ang korte daw almendro, nga ang iban bukol pa lang kag ang iban nagabuskad na.

²¹ May isa ka bulak sa idalom sang kada paris sang sanga.

* **37:16** *tasa*: Indi klaro ang buot silingon sang Hebreo sini.

²² Ang mga dekorasyon kag ang mga sanga na-porma na nga daan upod sa lawas sang bulutangan sang suga sang pagkahimo sini.

²³ Naghimo man sila sang pito ka suga, sang mga kimpit sini, kag sang mga inugsalod sa upos nga pabilo sang suga. Ini tanan puro bulawan.

²⁴ Mga 35 ka kilo nga puro bulawan ang nagamit sa paghimo sang bulutangan sang suga kag sang tanan nga kagamitan sini.

Ang Paghimo sang Halaran nga Sulunugan sang Insenso

(Exo. 30:1-5)

²⁵ Naghimo man sila sang halaran nga akasya nga sulunugan sang insenso. Kuwadrado ini; 18 inches ang kalabaon kag ang kasangkaron, 36 inches ang kataason. May ara ini sang mga sulosungay nga naporma na nga daan upod sa halaran sang pagkahimo sini.

²⁶ Ginhaklapan nila sang puro nga bulawan ang ibabaw sini, ang apat ka kilid, kag ang mga sulosungay sini, kag ginrebitihan sang bulawan sa palibot.

²⁷ Ginbutangan nila sang duha ka sulosingsing nga bulawan sa idalom sang rebiti sa pihak kag pihak sang halaran, para gululuan sang mga tukon nga pangtuwang sini.

²⁸ Ang tukon hinimo halin sa kahoy nga akasya kag ginhaklapan sang bulawan.

²⁹ Naghimo man sila sang balaan nga lana nga inughaplas kag sang puro nga insenso nga mahamot gid.

38

Ang Paghimo sang Halaran sang Halad nga Ginasonog

(Exo. 27:1-8)

¹ Naghimo man sila sang kuwadrado nga halaran sang halad nga ginasonog. Ang ginagamit nila kahoy nga akasya. Ang iya kalabaon kag kasangkaron 7 feet kag 6 inches, kag ang iya kataason 4 feet kag 6 inches.

² Ginbutangan nila ini sang mga sulosungay sa apat ka corner, nga naporma na nga daan upod sa halaran sang pagkahimo sini. Ginhaklapan nila sang saway ang halaran.

³ Ang tanan nga kagamitan sang halaran hinimo man sa saway—ang mga bulutangan sang abo, mga pala, mga yahong, mga dako nga tinidor para sa karne, kag mga bulutangan sang baga.

⁴ Naghimo man sila sang parilyahan nga saway para sa halaran, kag ginbutang nila ini sa sulod sang halaran sa idalom sang sagang, sa tunga-tunga dampi halin sa ibabaw.

⁵ Naghimo man sila sang apat ka sulosingsing nga saway kag gintakod ini sa apat ka corner sang parilyahan nga saway. Ini nga mga sulosingsing amo ang gululuan sang mga tukon nga pangtuwang sa halaran.

⁶ Ang mga tukon hinimo halin sa kahoy nga akasya kag ginhaklapan sang saway.

⁷ Gin-gulo nila ang mga tukon sa mga sulosingsing sa kada kilid sang halaran para matuwangan ang halaran. Tapi ang ginhimo nila nga halaran kag guhab ang sulod.

*Ang Paghimo sang Labador nga Hulugasan
(Exo. 30:18-21)*

⁸ Dayon naghimo sila sang saway nga labador kag sang iya sini nga tulungtungan nga saway man. Ining mga saway nga gin-gamit halin sa saway nga espiho sang mga babayi nga nag-alagad sa puwertahan sang Tolda nga Gina-pakigkitaan.*

*Ang Paghimo sang Lagwerta sang Tolda nga Simbahan
(Exo. 27:9-19)*

⁹ Ginbutangan nila sang ugsaran ang Tolda, kag ginpalibutan nila ini sang mga *dulodingding* nga kurtina nga linen. Ang kalabaon sang kurtina sa south, 150 feet.

¹⁰ Gintakod nila ini nga kurtina sa 20 ka haligi nga saway nga nasuok sa 20 man ka pundasyon nga saway. Ang ginkabitan nila sang kurtina amo ang mga kaw-it nga pilak nga nagakabit sa mga kabilya nga pilak sa mga haligi.

¹¹ Ang kurtina sa north 150 feet man ang kalabaon, kag natakod ini sa 20 ka haligi nga saway nga nasuok sa 20 man ka pundasyon nga saway. Ang ginkabitan sang kurtina amo ang mga kaw-it nga pilak nga nagakabit sa mga kabilya nga pilak sa mga haligi.

¹² Ang kurtina sa west 75 feet ang kalabaon, kag natakod ini sa napulo ka haligi nga nasuok sa napulo man ka pundasyon. Ang ginkabitan sang kurtina amo ang mga kaw-it nga pilak nga nagakabit sa mga kabilya nga pilak sa mga haligi.

* **38:8** Tolda nga Ginapakigkitaan: nga amo man ang Tolda nga Simbahan.

¹³ Ang sa east sang ugsaran 75 feet man ang kalabaon.

¹⁴ Kag may puwertahan ini nga may *mga dulod-ingding man nga kurtina sa kilid*. Ang kurtina sa tuo 22 feet kag 6 inches ang kalabaon, kag natakod ini sa tatlo ka haligi nga nasuok sa tatlo man ka pundasyon.

¹⁵ Ang kurtina sa wala 22 feet kag 6 inches man ang kalabaon, kag natakod man ini sa tatlo ka haligi nga nasuok sa tatlo man ka pundasyon.

¹⁶ Ang tanan nga kurtina sa palibot sang ugsaran linen.

¹⁷ Ang mga pundasyon sang mga haligi saway, kag ang mga kaw-it kag mga kabilya sini pilak. Ang mga ulo-ulo sang mga haligi nahaklapan sang pilak. Ang tanan nga haligi sa palibot sang ugsaran may ara sang mga kabilya nga pilak.

¹⁸ Ang kurtina sang puwertahan sang ugsaran linen nga ginbordahan sang delana nga asol, granate, kag pula. Kag maayo gid ang pagkaborda sini. Ang kalabaon sini 30 feet kag ang kataason 7 feet kag 6 inches, pareho sa kataason sang mga kurtina nga nagapalibot sa ugsaran.

¹⁹ Ini nga kurtina natakod sa apat ka haligi nga nasuok sa apat man ka pundasyon. Ang mga kaw-it kag mga kabilya sang mga haligi pilak, kag ang ila mga ulo-ulo nahaklapan sang pilak.

²⁰ Puro saway ang tanan nga palpal sa mga bant-ing sang Tolda nga Simbahan kag sang kurtina sa palibot sini.

Mga Materyales sa Pagpatindog sang Tolda nga Simbahan

²¹ Amo ini ang mga materyales nga gin-gamit sa pagpatindog sang Tolda nga Simbahan nga sa diin nabutang ang Kasuguan. Ini nga mga materyales ginlista sang mga kaliwat ni Levi suno sa sugo ni Moises. Ini nga buluhaton gindumalahan ni Itamar nga anak ni Aaron nga pari.

²² *Ang nagdumala sa pagpatindog sang Tolda nga Simbahan amo si Bezalel nga anak ni Uri kag apo ni Hur, nga halin sa tribo ni Juda. Ginhimo niya ang tanan nga ginsugo sang GINOO kay Moises.*

²³ Ang iya kabulig amo si Oholiab nga anak ni Ahisamac, nga halin sa tribo ni Dan. Maayo gid siya mag-obra kag magdesinyo, kag magborda sa linen sang delana nga asol, granate kag pula.

²⁴ Ang kabug-aton sang tanan nga bulawan nga ginhalad para gamiton sa pag-obra sang balaan *nga Tolda* mga 1,000 ka kilo suno sa kilohan sang mga pari.

²⁵⁻²⁶ Ang kabug-aton sang tanan nga pilak nga natipon mga 3,520 ka kilo suno sa kilohan sang mga pari. Naghalin ini sa mga tawo nga nalista sa census. Ang kada isa sa ila naghatag sang anom ka gramo nga pilak suno sa kilohan sang mga pari. May 603,550 ka tawo nga nagaedad sing 20 ka tuig paibabaw ang nalista sa census.

²⁷ Ang 3,500 ka kilo nga pilak gin-gamit sa paghimo sang 100 ka pundasyon sang balaan *nga Tolda* kag sang mga kurtina. Bali 35 ka kilo kada pundasyon.

²⁸ Ang nabilin nga 20 ka kilo nga pilak ginhimo nga mga kaw-it kag mga kabilya sang mga haligi, kag ginhaklap sa mga ulo-ulo sang mga haligi.

²⁹ Ang kabug-aton sang saway nga ginhalad sa GINOO mga 2,500 ka kilo.

³⁰ Gin-gamit ini sa paghimo sang mga pundasyon *sang mga haligi* sa puwertahan sang Tolda nga Ginapakigkitaan.[†] Ang iban sini gin-gamit sa paghimo sang halaran nga saway kag sang parilyahan sini, kag sang tanan nga kagamitan sang halaran.

³¹ Gin-gamit man ang mga saway sa paghimo sang mga pundasyon *sang mga haligi* sa palibot sang ugsaran kag sang puwertahan sini, kag sa paghimo sang tanan nga palpal sa mga banting sang Tolda nga Simbahan kag sang mga kurtina sa palibot sini.

39

Ang Paghimo sang mga Panapton sang mga Pari

(Exo. 28:1-14)

¹ Nagtahi man sila ni Bezalel sang balaan nga mga panapton para sa mga pari suno sa ginsugo sang GINOO kay Moises. Ang tela nga gin-gamit nila delana nga asol, granate* kag pula. Amo man ini nga tela ang gin-gamit nila sa pagtahi sang panapton ni Aaron.

Ang Espesyal nga Panapton sang mga Pari

(Exo. 28:6-14)

² Nagtahi man sila sang espesyal nga panapton[†] *sang mga pari*. Ang tela nga gin-gamit nila

[†] **38:30** *Tolda nga Ginapakigkitaan:* Tan-awa ang footnote sa bersikulo 8. * **39:1** *granate:* sa English, *purple* † **39:2** *espesyal nga panapton:* sa Hebreo, *efod*. Amo man sa bersikulo 7, 8, 18-22.

linen nga ginbordahan sang delana nga asol, granate kag pula.

³ Naghimo sila sang hilo nga bulawan paagi sa pagtapan sang bulawan kag pagkihad-kihad sini sing manipis. Dayon ginborda nila ini sa linen kaupod sang delana nga asol, granate kag pula. Maayo gid ang pagkaborda sini.

⁴ May duha ka parte ini nga panapton, likod kag atubangan, kag nasugpon ini sa duha ka strap sa may abaga.

⁵ Ang wagkos sini linen man nga ginbordahan sang bulawan *nga hilo* kag delana nga asol, granate kag pula. *Ginhimo nila ini tanan* suno sa ginsugo sang GINOO kay Moises.

⁶ Gintakod nila ang mga bato nga onix sa mga bulutangan nga bulawan. Gin-inggreban nila ini sang mga ngalan sang mga anak nga lalaki ni Jacob[‡] pareho sa pag-inggreb sang pangmarka.

⁷ Gintakod dayon nila ini sa mga strap sang espesyal nga panapton bilang handumanan nga mga bato para sa mga tribo sang Israel. *Ginhimo nila ini tanan* suno sa ginsugo sang GINOO kay Moises.

Ang Bulobulsa sa Dughan
(Exo. 28:15-30)

⁸ Naghimo man sila sang bulobulsa sa dughan, kag maayo gid ang pagkahimo sini. Ang tela sini pareho man sa tela sang espesyal nga panapton: linen nga ginbordahan sang bulawan *nga hilo* kag delana nga asol, granate kag pula.

[‡] **39:6** *Jacob*: sa Hebreo, *Israel*

⁹ Ining bulobulsa sa dughan napilo sing doble kag kuwadrado—9 inches ang kalabaon kag ang kasangkaron.

¹⁰ Gintakdan nila ini sang apat ka raya sang *malahalón nga* mga bato. Sa nahauna nga raya, rubi, topas, kag beril;

¹¹ sa ikaduha nga raya, turquiso, sapiro, kag emeralda;

¹² sa ikatatlo nga raya, hasinto, agate, kag ametist;

¹³ kag sa ikaapat nga raya, krisolito, onix, kag jasper. Gintakod nila ini sa mga bulutangan nga bulawan.

¹⁴ Ang kada bato may ngalan sang isa sa mga anak ni Jacob sa pagrepresentar sang dose ka tribo sang Israel. Ang pag-inggreb sang mga ngalan pareho sa pag-inggreb sang pangmarka.

¹⁵ Ginbutangan man nila sang kulokadena nga puro bulawan ang bulobulsa sa dughan.

¹⁶ Naghimo man sila sang duha ka bulutangan nga bulawan kag duha ka sulosingsing nga bulawan, kag gin-angot nila ang duha ka sulosingsing sa ibabaw nga mga corner sang bulobulsa.

¹⁷ Gin-angot nila ang duha ka kulokadena nga bulawan sa duha ka sulosingsing sang bulobulsa,

¹⁸ kag ang duha ka punta sang kulokadena gin-angot nila sa duha ka bulutangan *nga bulawan* nga nagakabit sa strap sang espesyal nga panapton.

¹⁹ Naghimo man sila sang duha pa ka sulosingsing nga bulawan. Gin-angot nila ini sa likod sang idalom nga mga corner sang bulobulsa sa dughan, nga nagasampaw sa espesyal nga panapton.

²⁰ Naghimo pa gid sila sang duha pa ka sulosingsing nga bulawan kag gin-angot nila ini sa espesyal nga panapton sa may wagkos dampi.

²¹ Dayon gintabid nila sang asol nga higot ang idalom nga mga sulosingsing sang bulobulsa kag ang mga sulosingsing sang espesyal nga panapton. Sa sini nga paagi matabid sing maayo ang bulobulsa sa espesyal nga panapton. *Ginhimo nila ini tanan* suno sa ginsugo sang GINOO kay Moises.

*Ang Iban pa nga mga Panapton sang mga Pari
(Exo. 28:31-43)*

²² Nagtahi man sila sang pangguwa nga bayo *sang mga pari*. Ini nga bayo nasampawan sang espesyal nga panapton. Ang tela nga ila gin-gamit sa pagtahi sini delana nga puro asol.

²³ Ini nga bayo may liab nga ginbutangan sang kulokwelyo para indi ini magisi.

²⁴ Ginpakabitan nila ang palibot sang sidsid sang bayo sang mga *puloprutas nga* pomegranata, nga hinimo halin sa linen nga ginbordahan sang delana nga asol, granate kag pula.

²⁵⁻²⁶ Ginbal-utan nila ang mga dekorasyon sang mga lingga-lingganay nga puro bulawan. Ini nga bayo suksukon *ni Aaron* kon mag-alagad siya sa GINOO. *Ginhimo nila ini tanan* suno sa ginsugo sang GINOO kay Moises.

²⁷ Naghimo man sila sang pangsulod nga mga bayo para kay Aaron kag sa iya mga anak nga lalaki. Ang tela nga ila gin-gamit linen.

²⁸ Amo man nga tela ang gin-gamit nila sa paghimo sang mga turban, mga kalo kag mga pang-idalom nga panapton.

²⁹ Ang mga wagkos linen man nga ginbordahan sang delana nga asol, granate kag pula. Kag maayo gid ang pagkaborda sini. *Ginhimo nila ini tanan* suno sa ginsugo sang GINOO kay Moises.

³⁰ Naghimo sila sang medalya nga puro bu-lawan kag ginpainggreban nila ini pareho sa pag-inggreb sang pangmarka. Kag amo ini ang pulong nga gin-inggreb:

GINSEPARAR PARA SA GINOO.

³¹ Gintapik nila ini sa atubangan sang turban *ni Aaron* paagi sa asol nga higot. *Ginhimo nila ini tanan* suno sa ginsugo sang GINOO kay Moises.

*Gintan-aw ni Moises ang Natapos nga Obra
(Exo. 35:10-19)*

³² Natapos ang tanan nga buluhaton sa Tolda nga Simbahan, *nga ginatawag man nga Tolda* nga Ginapakigkitaan. Ginhimo sang mga Israelinhon ang tanan nga ginsugo sang GINOO kay Moises.

³³ Ginpakita nila kay Moises ang Tolda nga Simbahan kag ang tanan nga kagamitan sini: ang mga kaw-it, mga dingding, mga pangbalabag sa dingding, mga haligi, mga pundasyon;

³⁴ ang tabon nga hinimo halin sa mga panit sang lalaki nga mga karnero nga ginlugom sa pula, ang tabon nga hinimo halin sa maayo nga klase sang panit, § ang mga kurtina;

³⁵ ang Kahon sang Kasuguan kag ang iya tabon kag mga tukon nga pangtuwang;

§ **39:34** *maayo nga klase sang panit*: posible ang buot silingon sini sa Hebreo, *panit sang dolfin*

³⁶ ang lamisa kag ang tanan nga kagamitan sini; ang tinapay nga ginahalad sa presensya sang Dios;

³⁷ ang bulutangan sang suga nga puro bulawan kag ang nagaraya nga mga suga kag kagamitan sini; ang lana para sa mga suga;

³⁸ ang halaran nga bulawan; ang lana nga in-ughaplas; ang mahamot nga insenso; ang kurtina sang puwertahan sang Tolda;

³⁹ ang halaran nga saway kag ang iya sini parilyahan nga saway, ang iya mga tukon nga pangtuwang, kag ang tanan nga kagamitan sini; ang labador kag ang iya tulungtungan;

⁴⁰ ang mga kurtina *sa palibot* sang ugsaran kag ang iya sini mga haligi kag mga pundasyon; ang kurtina sa puwertahan sang ugsaran; ang mga higot kag mga palpal para sa *kurtina sang* ugsaran; ang tanan nga kagamitan sang Tolda nga Simbahan, *nga ginatawag man nga* Tolda nga Ginapakigkitaan;

⁴¹ kag ang matahom kag balaan nga mga panap-ton sang pari nga si Aaron kag sang iya mga anak nga lalaki, nga ila suksukon kon mag-alagad sila bilang mga pari sa Balaan nga Lugar.

⁴² Ginhimo sang mga Israelinhon ang tanan nga buluhaton suno sa ginsugo sang GINOO kay Moises.

⁴³ Gintan-aw ni Moises ang ila obra, kag nakita niya nga ginhimo nila ini tanan suno sa ginsugo sang GINOO. Gani ginbendisyunan sila ni Moises.

40

Ang Pagplastar sang Tolda nga Simbahan

¹ Dayon nagsiling ang GINOO kay Moises,

² “Iplastar ang Tolda nga Simbahan, *nga ginatawag man nga* Tolda nga Ginapakigkitaan, sa nahauna nga adlaw sang nahauna nga bulan.

³ Ipasulod didto ang Kahon sang Kasuguan, kag lipdi ini sang kurtina.

⁴ Ipasulod mo man didto ang lamisa kag iplastar ang mga kagamitan sini. Ipasulod mo man ang bulutangan sang suga kag ibutang ang mga suga sini.

⁵ Ibutang ang bulawan nga halaran nga sulunugan sang insenso sa atubangan sang Kahon sang Kasuguan, kag itakod ang kurtina sa puwertahan sang Tolda nga Simbahan.

⁶ “Ibutang ang halaran sang halad nga ginusunog sa atubangan sang puwertahan sang Tolda nga Simbahan.

⁷ Ibutang ang labador sa tunga-tunga sang Tolda kag sang halaran, kag sudli ini sang tubig.

⁸ Ibutang ang mga kurtina sang ugsaran, nga nagapalibot sa Tolda, pati ang kurtina sang puwertahan sang ugsaran.

⁹ “Dayon kuhaa ang lana kag haplasi* ang Tolda kag ang tanan nga kagamitan sini sa pagdedikar sini sa akon, kag mangin sagrado ini.

¹⁰ Haplasi man ang halaran sang halad nga ginusunog kag ang tanan nga kagamitan sini sa pagdedikar sini sa akon, kag mangin sagrado gid ini.

¹¹ Haplasi man ang labador kag ang iya tulung-tungan sa pagdedikar sini sa akon.

* **40:9** *haplasi: ukon, bubui; ukon, wisiki*

¹² “Dal-a si Aaron kag ang iya mga anak nga lalaki sa puwertahan sang Tolda nga Ginapakigkitaan kag papaligua sila didto.

¹³ Dayon ipasuksok kay Aaron ang iya balaan nga mga bayo kag idedikar siya sa akon paagi sa paghaplas sa iya *sang lana* para makaalagad siya sa akon bilang pari.

¹⁴ Dal-a man ang iya mga anak kag ipasuksok sa ila ang ila pangsulod nga bayo.

¹⁵ Haplasi man sila *sang lana* pareho sa ginhimo mo sa ila amay, para makaalagad man sila sa akon bilang mga pari hasta sa palaabuton nga henerasyon.”

¹⁶ Ginhimo ni Moises ang tanan nga ginsugo sa iya sang GINOO.

¹⁷ Gani ginpatindog ang Tolda nga Simbahan sang nahauna nga adlaw sang nahauna nga bulan. Ikaduha ato nga tuig *halin sang pagguwa nila sa Egypt*.

¹⁸ Amo ini ang pagpatindog ni Moises sang Tolda: Gintakod niya ang mga pundasyon sini, ang mga dingding, ang mga pangbalabag sa dingding, kag ang mga haligi.

¹⁹ Dayon ginhumlad niya ang Tolda, kag ginsampawan pa gid niya sang tabon. *Ginhimo niya ini tanan* suno sa ginsugo sa iya sang GINOO.

²⁰ Dayon ginsulod niya sa Kahon ang *malapad nga bato nga ginsulatan sang* Kasuguan, kag ginguulo niya sa mga sulosingsing sang Kahon ang mga tukon nga pangtuwang, kag gintabunan ini.

²¹ Dayon ginsulod niya ang Kahon sa Tolda nga Simbahan, kag gintakod niya ang kurtina para

malipdan ang Kahon sang Kasuguan, suno sa ginsugo sa iya sang GINOO.

²² Ginbutang niya ang lamisa sa sulod sang Tolda, sa north dampi, sa guwa lang sang kurtina.

²³ Dayon ginbutang niya sa lamisa ang tinapay nga ginahalad sa presensya sang GINOO. *Ginhimo niya ini tanan* suno sa ginsugo sa iya sang GINOO.

²⁴ Ginbutang man niya ang bulutangan sang suga didto sa sulod sang Tolda, sa atubangan sang lamisa, sa south dampi.

²⁵ Kag ginbutang niya ang mga suga sini didto sa presensya sang GINOO. *Ginhimo niya ini tanan* suno sa ginsugo sa iya sang GINOO.

²⁶ Ginbutang man niya ang bulawan nga halaran sa sulod sang Tolda, sa atubangan sang kurtina,

²⁷ kag nagsunog siya sang mahamot nga insenso sa halaran. *Ginhimo niya ini tanan* suno sa ginsugo sa iya sang GINOO.

²⁸ Gintakod man niya ang kurtina sa puwertahan sang Tolda.

²⁹ Kag ginbutang niya didto malapit sa puwertahan ang halaran sang halad nga ginasunog. Dayon naghalad siya sa sini nga halaran sang mga halad nga ginasunog kag mga halad nga regalo. *Ginhimo niya ini tanan* suno sa ginsugo sa iya sang GINOO.

³⁰ Ginbutang man niya ang labador sa tunga-tunga sang Tolda kag sang halaran, kag ginsudlan niya sang tubig para hilinawan.

³¹ Didto nagapanghinaw si Moises, si Aaron kag ang iya mga anak nga lalaki sang ila mga kamot kag tiil.

³² Nagapanghinaw sila kon magsulod sila sa Tolda ukon magpalapit sa halaran. *Ginhimo nila ini tanan* suno sa ginsugo sang GINOO kay Moises.

³³ Dayon ginbutang ni Moises ang mga kurtina sang ugsaran, nga nagapalibot sa Tolda kag sa halaran, pati ang kurtina sang puwertahan sang ugsaran. Kag natapos gid ni Moises ang tanan nga buluhaton.

Ang Gamhanan nga Presensya sang GINOO
(Num. 9:15-23)

³⁴ Pagkatapos sini tanan, ang gamhanan nga presensya sang GINOO naglikop sa Tolda nga Gina-pakigkitaan sa dagway sang panganod.

³⁵ Indi makasulod si Moises sa Tolda tungod kay nalikupan ini sang gamhanan nga presensya sang GINOO sa dagway sang panganod.

³⁶ Kon mag-alsa na gani ang panganod sa ibabaw sang Tolda kag maghalin, nagahalin man ang mga Israelinhon sa ila ginakampuhan.

³⁷ Kon indi gani maghalin ang panganod, indi man sila maghalin.

³⁸ Ang panganod nga nagasimbolo sang presensya sang GINOO ara sa ibabaw sang Tolda kon adlaw, kag kon gab-i may kalayo sa panganod para makita ini sang tanan nga Israelinhon sa ila nga pagpanglakaton.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
Hiligaynon: Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
(Bible) for the Philippines

copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 Biblica, Inc.

Language: Ilonggo

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Magamit sang tanan ini nga obra/translation paagi sa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Agod makita ang kopya sang ini nga license, bisitahi ang <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ukon magpadala sang sulat sa Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Ang Biblica® amo ang trademark nga rehistrado para sa Biblica, Inc., ang paggamit sang sini (Biblica®) nga trademark ginakinahanglan sang permiso halin sa Biblica, Inc. Suno sa polisiya nga ginbutyag didto sa CC BY-SA license, mahimo nga kopyahon kag idistribute ining orihinal nga obra/translation basta nga ipabilin ang trademark nga Biblica® suno sa orihinal sini nga pagkasulat. Kon yara ikaw nga ginbag-o ukon ginhimo nga modipikasyon sa sini nga kopya, kinahanglan ipahibalo kon ano ini kag butangan sang sini nga impormasyon: “Ang orihinal nga obra/translation iya sang Biblica Inc. magamit ini nga wala sing bayad, bisitahi lang ang www.biblica.com kag ang open.bible.”

Ang impormasyon bahin sa copyright kinahanglan makita sa Title ukon copyright page sang obra/translation. Amo ini ang dapat masulat:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Kon may yara ikaw nga ginbag-o sa kopya, kinahanglan nga mahibal-an ini paagi sa paggamit sang pareho gihapon nga license (CC BY-SA).

Kon kinahanglan nga ipahibalo mo sa Biblica Inc., ang imo ginhimo nga pagbag-o ukon modipikasyon sa sini nga kopya, palihog bisitahi kami sa <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

84488a6a-84c1-596e-af6b-5a0f432656b4